

Handläggare

Linda Hillberg, Elisabeth Forsberg Uvemo,
Annika Risel, Pernilla Lindberg,
Catharina Sackemark Larsson,
Åsa Eckhardt, Johnny Berndtsson,
Petter Bergeå, Linda Folke
Jeanette Nyström, Åsa Härkegård,
Peter Fahlander, Ingrid Olsson

Till

Utbildningsnämnden
2021-09-23

Tertialrapport Tertial 2 2021 för utbildningsnämnden

Förslag till beslut

1. Tertialrapport 2 2021 med delårsbokslut per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden ansöker om 1,5 mnkr i investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder, bilaga 6.
3. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner omslutningsförändringar om totalt 74,6 mnkr.
4. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Malin Eriksson
Avdelningschef

Utbildningsnämnden

Hantverkargatan 2F, Box 22049
112 52 Stockholm
Telefon, växel 08-508 33000
registrator.utbildning@edu.stockholm.se
start.stockholm

Innehållsförteckning	
Sammanfattande analys	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	7
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	7
KF:s mål: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskunskaper är kort	7
KF:s mål: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	9
KF:s mål: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	12
Kommunfullmäktiges och utbildningsnämndens indikatorer och aktiviteter kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 1.3	71
KF:s mål: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	75
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	81
KF:s mål: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	81
KF:s mål: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	82
KF:s mål: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	85
KF:s mål: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	85
KF:s mål: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	86
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	90
KF:s mål: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	90
KF:s mål: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna	90
Kompetensförsörjning och kompetensutveckling	91
Intern kontroll	107
Särskilda redovisningar	107
Agenda 2030	108
Konsekvenser av covid-19-pandemin	112
Övrigt	115
Uppföljning av ekonomi	122

Bilagor

Bilaga 1	Obligatoriska bilagor T2 2021
Bilaga 2	Schablonggrundande samt interkommunala barn och elever T2 2021
Bilaga 3	Anslagsenheter utbildningsnämnden T2 2021
Bilaga 4	Bokslutsinformation T2 2021
Bilaga 5	Nyckeltal, kompletterande uppgifter för 2020
Bilaga 6	Ansökan om medel för trygghetsskapande åtgärder

Sammanfattande analys

Efter läsåret 2020/2021 är betygsresultaten i årskurs 9 glädjande nog på ungefär samma nivå som 2020, och andelen behöriga till yrkesprogram har ökat något till 87,9 procent. För samtliga betygsmått rör det sig för årskurs 9 om höga nivåer ur ett historiskt perspektiv. Detta är positivt med tanke på pandemin som har påverkat skolans verksamhet under en längre tid.

Resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar har minskat i år och är den minsta under den senaste tioårsperioden. Trendmässigt har skillnaderna minskat de senare åren, vilket i stor utsträckning förklaras av högre resultat i kvartil 4.

För stadens gymnasieskolor har resultatet för andel examen förbättrats med två procentenheter jämfört med förra läsåret, totalt erhöll 89 procent av stadens avgångselever från ett nationellt program ett examensbevis. En första bedömning visar att skolorna på ett positivt sätt har klarat utmaningarna med distansundervisning. Lärdomar från slutet av föregående läsår har tagits tillvara och kompensatoriska åtgärder som utökad lovskola och sommarskola har bidragit till elevernas måluppfyllelse.

Förvaltningen kan alltså inte konstatera någon negativ påverkan på elevernas kunskapsresultat som kan härledas till pandemin och till högre frånvaro eller nya undervisningssätt. I stort sett har förvaltningens uppdrag kunnat genomföras, bland annat genom användning av distansundervisning och digitala verktyg för möten och utbildningar, även om pandemin påverkat förvaltningens arbete på många områden och på många sätt, liksom föregående läsår. Främst skolor men även central förvaltning har behövt ha god beredskap för att prioritera om och utnyttja alternativa arbetssätt för att möta frånvaro hos elever och medarbetare, liksom för att minska trängsel i skolor och i kollektivtrafik. Förvaltningen har under perioden även arbetat med att säkerställa information om riktlinjer och rekommendationer gällande pandemin till förskola, oavsett huvudman.

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Utbildningsnämnden bedöms i hög grad bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål, men *sammantaget* är bedömningen att målet delvis uppfylls. Flera förbättrade resultat finns när det gäller elevernas kunskapsutveckling men alla årsmål nås inte fullt ut när det gäller elevernas kunskaper, trygghet och studiero samt inflytande. I verksamhetsplanen angivna uppdrag och aktiviteter har, trots pandemin, i huvudsak genomförts liksom en mängd andra insatser som anknyter till nämndens prioriterade områden för skolverksamheten. Till måluppfyllelsen bidrar det stadsövergripande arbetet med tillsyn, ersättningar och samordning kring förskola.

Förskola

Hittills under året har det påbörjats 78 tillsyner av fristående förskolor, enskild pedagogisk omsorg samt friliggande fristående fritidshem och annan fritidsverksamhet. De har genom-

förts digitalt, vilket bedöms ha fungerat bra och ge mer tidseffektiva tillsyner jämfört med fysiska besök.

Kartläggning av förskolornas språkutvecklande arbete och framgångsrika arbetssätt har genomförts genom workshops och intervjuer. Resultat av en utredning av möjligt införande av ett pilotprojekt för screening för läs- och skrivsvårigheter i förskolan redovisas under hösten.

Grundskola inklusive grundsärskola

Betygsresultaten i årskurs 9 är på ungefär samma nivå som 2020 vilket är positivt med tanke på pandemin som har påverkat skolans verksamhet under en längre tid. För samtliga betygs-mått rör det sig för årskurs 9 om höga nivåer ur ett historiskt perspektiv. Andelen behöriga till yrkesprogram har ökat något till 87,9 procent medan andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har minskat något. Meritvärdet fortsätter att vara högt, men har sjunkit något jämfört med förra året. Resultaten exklusive nyanlända i årskurs 9 visar på samma mönster som totalresultaten.

I årskurs 9 från skolorna på Järvafältet syns en tydlig ökning när det gäller behörighet till gymnasiet, till 79,9 procent jämfört med 72,1 procent förra året. Meritvärdet ökade också, till 211 i år jämfört med 206 förra året.

Resultaten i årskurs 8 har tydlig förbättrats jämfört med förra året, både inklusive och exklusive nyanlända, och är åter i nivå med tidigare år. Detta bör vara positivt för betygsresultaten våren 2022.

Även i årskurs 6 syns en viss uppgång och därmed bröts den nedåtgående trenden sedan 2016. Framför allt har behörigheten till yrkesprogram tydligt förbättrats.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Stadens gymnasieskolor uppvisar ett något förbättrat resultat i andel examen jämfört med året innan. Läsåret 2020/2021 erhöll totalt 89 procent av stadens avgångselever från ett nationellt program ett examensbevis, en förbättring med två procentenheter jämfört med föregående år. En översiktlig första bedömning är att skolorna på ett positivt sätt har klarat utmaningar med distansundervisning under pandemin. Lärdomar från slutet av föregående läsår har tagits tillvara och kompensatoriska åtgärder som utökad lovskola och sommarskola har bidragit till elevernas måluppfyllelse.

Av eleverna från högskoleförberedande program erhöll 90 procent examensbevis jämfört med förra årets 88 procent. Inom yrkesprogrammen var det 76 procent som uppnådde kraven för en examen, en försämring med tre procentenheter. Av elever med examen från yrkesprogram erhöll 43 procent även grundläggande behörighet till högskola, ett förbättrat resultat jämfört med föregående år.

Samverkan kring barn och unga

Ett omfattande samarbete pågår mellan socialförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen i syfte att fler elever ska nå målen för sin utbildning. Samverkan sker

även för att utveckla dialogen med Region Stockholm angående en likvärdig och välfungerande BUS-samverkan (barn och ungdomar i behov av särskilt stöd).

Inom ramen för det främjande och förebyggande arbetet pågår en mängd olika satsningar i samverkan med stadsdelsförvaltningar och socialförvaltningen, bland annat utbildningar kring orosanmälan, MVP, Agera tillsammans med mera.

Stadsdelsnämndernas arbete med att tillsammans med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan fortgår enligt plan.

Arbetet med att följa upp elevers frånvaro i grundskolan och grundsärskolan har intensifierats. På skolnivå följer man i allt högre grad upp elevers frånvaro tack vare de verktyg som finns i skolplattformen och de rapporter som tas ut centralt och meddelas skolorna.

Samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen, feriearbetsplatser med mera

Årsmålen för såväl tillhandahållna platser som antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi överträffas. Prognosen för antal platser för Stockholmsjobb är låg jämfört med årsmålet. Verksamheterna har haft svårt att prioritera mottagandet under pandemin.

Utbildningsförvaltningen samverkar med arbetsmarknadsförvaltningen på flera områden inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret. Inflödet av elevärenden till Skolslussen har varit lägre än vanligt, vilket kan härledas till konsekvenser av pandemin samt att flera utbildningar har bedrivit distans- och fjärrundervisning, liksom till färre nyanlända.

Trygg och säker plats för elever och medarbetare

Fokus ligger på olika former av förebyggande arbete för att skapa en god säkerhetskultur. Under perioden har arbetet inriktats på att förebygga inbrott på skolorna. För att säkerställa förenligheten med dataskyddsförordningen och informationssäkerhet har förtydligade rutiner för löpande risk- och konsekvensanalyser implementerats.

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden kommer att uppnå målet. Så långt det nu är möjligt att bedöma kommer aktiviteter att genomföras.

Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Utbildningsförvaltningen har samarbetat med stadsledningskontoret för att förbättra redovisningen av tillkommande elevplatser. Förvaltningen deltar också tillsammans med stadsledningskontoret och Sweco i en referensgrupp för att utveckla stadens elevantalsprognos för gymnasieskolan under hösten.

Utbildningsnämnden och idrottsnämnden beslutade i juni om ny modell för utbyggnad och effektivt nyttjande av idrottshallar. Nämnderna föreslår där att idrottshallar upplåts via

timbokning. Samnyttjande med andra verksamheter inom staden omfattar framför allt kulturförvaltningens verksamheter och stadsdelsförvaltningarnas förskolor.

Implementering av SISAB:s och utbildningsförvaltningens uppdaterade projektprocesser har startat, något som är avgörande för att i samarbete med SISAB stärka den ekonomiska styrningen tidigt i processen och säkerställa en effektivisering av hyreskostnaderna.

För att få en bättre bild över dagens situation på skolgårdarna har förvaltningen beställt en grönyteinventering av SISAB. I studien ingår tjugo skolor och studien färdigställs under hösten 2021.

Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Inom naturskoleverksamheten läggs ett tydligare fokus på de globala hållbarhetsmålen i såväl undervisningen som i kompetensutvecklingen. Informationen till skolorna har stärkts avseende verktyg och resurser inom lärande för hållbar utveckling.

Förvaltningen genomför en rad insatser för att öka måluppfyllelsen kring de ekologiska målen samt klimatmålen för koldioxidekvivalenter. En upphandling har påbörjats för att erbjuda skolorna färdiga klimatsmarta recept och menyer och förvaltningen har medverkat i en upphandling av ett system för att beräkna och förändra klimatpåverkan från måltiderna.

Under våren har förvaltningen deltagit i miljöförvaltningens projektgrupp ”klimatsmart mat och matsvinn” där utformning av gemensamma mått och mätmetoder diskuterats. Förvaltningen ansvarar för stadens gemensamma nätverk i syfte att nå målen i stadens strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat.

I samarbete med idrottsförvaltningen har en upphandling av ramavtal för insamling av verksamhetsavfall påbörjats för att underlätta skolornas möjligheter till ökad källsortering.

KF:s inriktningsmål 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden kommer att uppnå målen. Bedömningen grundas på att nämndens ekonomiska prognos per augusti visar ett överskott mot budget om 157,8 mnkr efter resultatfonder. Prognosen bygger på att resultatenheternas fonder kommer att minska med 6,5 mnkr. Resultatet före resultatfonder är ett överskott om 151,3 mnkr.

Förvaltningen bedriver ett långsiktigt arbete med ett stort antal aktiviteter för att utveckla och behålla befintliga medarbetare liksom att rekrytera och attrahera nya medarbetare inom samtliga professioner. Förvaltningen har fortsatt att bedriva ett systematiskt arbete för att förbättra arbetsmiljön för såväl lärare som alla andra yrkeskategorier inom förvaltningens område.

Sjukfrånvaron har sedan mars minskat successivt. Nedgången beror sannolikt på att allt fler medarbetare har haft möjlighet att vaccinera sig. Prognosen för sjukfrånvaron för helår är dock osäker och påverkas av smittspridning, vaccinationstäckning och restriktioner.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Utbildningsnämnden bedöms i hög grad bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål, men *sammantaget* är bedömningen att inriktningsmålet delvis uppfylls. Flera förbättrade resultat finns när det gäller elevernas kunskapsutveckling men alla årsmål nås inte fullt ut när det gäller elevernas kunskaper, trygghet och studiero samt inflytande. I verksamhetsplanen angivna uppdrag och aktiviteter har, trots pandemin, i huvudsak genomförts liksom en mängd andra insatser som anknyter till nämndens prioriterade områden för skolverksamheten. Till måluppfyllelsen bidrar det stadsövergripande arbetet med tillsyn, ersättningar och samordning kring förskola.

KF:s mål: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svensk kunskaper är kort

● Uppfylls helt

Feriearbeten och stockholmsjobb

Årsmålen för tillhandahållna platser och antal som fått feriejobb i stadens regi överträffas. Av 385 tillsatta platser för feriearbeten var 189 flickor och 196 pojkar. På utbildningsförvaltningen signerades avtal för 76 personer varav 40 flickor och 36 pojkar. Med hänsyn till pandemin ställdes inplanerade informationsmöten för feriearbetare in.

Hittills i år har 59 Stockholmsjobb erbjudits. Verksamheterna har haft svårt att prioritera mottagandet under pandemin. Under hösten kommer arbetet att fortsätta tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen för att få till fler matchningar. För närvarande uppgår antal placeringar för serviceassistenter till nio. Målet är att kunna erbjuda 15 serviceassistenter placering inom förvaltningen. I samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen har en strategi tagits fram för att öka antalet placeringar i områden där det varit svårt att hitta placeringar. *Sammantaget* kommer det dock att vara svårt att nå målen gällande serviceassistenter och Stockholmsjobb.

Verksamhetsförlagd utbildning

Arbetet för att erbjuda en likvärdig och högkvalitativ verksamhetsförlagd utbildning (VFU) fortsätter i samverkan med lärosätena. Möten med skolor och lärosäten såsom seminarier för handledare, handledarutbildningar och VFU-ansvarigmöten har genomförts digitalt. En tydligare struktur inom VFU-organisationen har lett till förbättrad kommunikation och uppföljning både internt och externt.

Mer tid har behövts läggas på placeringar och omplaceringar på grund av pandemin. Trots utmaningarna har 1 676 VFU-studenter tagits emot på stadens skolor och förskolor under vårterminen.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T2 2021	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2020	Prognos helår	Årsmål 2021	KF:s årsmål 2021	Period
Antal tillhandahållna platser för feriejobb	385 st	196 st	189 st	372	385 st	300 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2021
Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	59 st			90	70 st	80 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2021
Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt plats för verksamhetsförlagd utbildning	1 676 st			3 311	3 500 st	3 500 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2021
Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	76 st	36 st	40 st	79 st	76 st	74 st	9 000 st	Tertial 2 2021

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna revidera riktlinjerna för det kommunala aktivitetsansvaret	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Alla stadens ungdomar studerar eller arbetar

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla elever i gymnasieskolan fullföljer sin utbildning, fortsätter att studera i eftergymnasiala utbildningar eller börjar arbeta. Alla elever från grundskolan som inte sökt till gymnasiet identifieras, kontaktas, erbjuds och tackar ja till en utbildningsplats eller plats i en motivationsskapande verksamhet anpassad till ungdomens förutsättningar, behov och intressen. Efter den motivationsskapande verksamheten går ungdomen vidare till utbildning eller arbete.

Samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen samverkar aktivt med arbetsmarknadsförvaltningen på flera områden inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret, KAA. I dagsläget pågår bland annat arbetet med att befästa rutiner för fortsatt samverkan med introduktionsprogrammen. Syftet är att under läsåret snabbare fånga upp skolavhoppare och att innan terminsavslut fånga upp elever som avslutar gymnasieskolan utan fullföljd utbildning.

Arbetsmarknadsförvaltningen bedriver sedan höstterminen 2020 projekt Studiesluss för unga inom KAA. Målet med projektet är att deltagarna ska vara redo och förberedda för att återgå till lämplig skolform och fortsatta studier. Utbildningsförvaltningen deltar i projektet med studie- och yrkesvägledning från Skolslussen. Studiesluss har arbetat med 61 ungdomar under läsåret 2020/2021, varav 32 ungdomar har identifierats av studie- och yrkesvägledare på Skolslussen som lämplig målgrupp för insatserna inom projektet.

Förstudie Skolavhopp Järva

I februari 2021 startade förstudien Skolavhopp Järva, som pågår under nio månader och avslutas under hösten med en sammanfattande rapport. Förstudien fokuserar på att ge fördjupad kunskap om orsaker till elevers avhopp från gymnasieskolan med särskilt fokus på ungdomar i Järvaområdet. Syftet är att kunskapen ska leda till ett förbättrat övergångsarbete

för stadens grundskoleelever för att fler unga ska få en gymnasieutbildning och därmed en bättre möjlighet till etablering på arbetsmarknaden. Utbildningsförvaltningen ansvarar för förstudien som genomförs i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och finansieras av Europeiska Socialfonden, ESF.

Förstudien har under våren tagit del av målgruppens erfarenheter genom att intervjua ungdomar samt genom att ta del av forskning, statistik och annan kunskap. Analyser och identifiering av eventuella mönster ur registerdata samt sammanställning av en litteraturoversikt med rapporter av tidigare genomförda studier pågår.

Skolslussen

Inflödet av elevärenden till Skolslussen har varit lägre än vanligt, vilket kan härledas till konsekvenser av pandemin bland annat genom att flera utbildningar har bedrivit distans- och fjärrundervisning, samt att färre nyanlända har sökt skola. Ungdomar som vill läsa på komvux kan söka kontinuerligt vilket medför ett jämnare söktryck under läsåret.

Studie- och yrkesvägledning har i huvudsak bedrivits via telefon och digitala möten. Vid behov har ungdomarna haft möjlighet att boka in fysiska möten.

Ungdomar som fick ett negativt antagningsbesked vid slutantagningen den 1 juli fick information om att ta kontakt med senast avlämnande skola eller Skolslussen. Skolslussen har hållit öppet under hela sommaren för att möta behovet av studie- och yrkesvägledning, stötta unga att göra sena tilläggsval och förstå sitt antagningsbesked.

De som kontaktade Skolslussen var bland annat behöriga ungdomar som inte antagits på grund av att de inte hade tillräckligt meritvärde till sökt studieväg samt ungdomar med utländska betyg eller tillfälliga personnummer. I slutet av augusti är det främst elever behöriga till introduktionsprogram som fortfarande saknar studieplats. Flertalet av dessa ungdomar har inte gjort en ansökan till en studieväg inom introduktionsprogrammen som de är behöriga till.

KF:s mål: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

● Uppfylls helt

Målet bedöms uppfyllas helt i förhållande till utbildningsnämndens uppdrag. Fokus ligger på olika former av förebyggande arbete för att skapa en god säkerhetskultur. Under perioden har arbetet inriktats på att förebygga inbrott på skolorna. För att säkerställa förenligheten med dataskyddsförordningen och informationssäkerhet har förtydligade rutiner för löpande risk- och konsekvensanalyser implementerats.

Nämndmål: Skolan är en trygghet och säker plats för elever och medarbetare

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förebyggande arbete tillsammans med vårdnadshavare, socialtjänst och polis minskar bakgrundsorsaker till brott och otrygghet. Förebyggande säkerhetsarbete och krishantering organiseras så att frågorna kan hanteras så nära berörda som möjligt och att effekterna av inträffade händelser minimeras. Säkerhetsarbetet ingår som en naturlig del i den ordinarie verksamheten med ständiga förbättringsåtgärder och leder till säkerhet och trygghet för elever och medarbetare.

Förebyggande arbete

Förvaltningens säkerhetsarbete har under perioden haft fokus på att förebygga inbrott på skolorna. Arbetet kring hot och våld, brandskydd och incidentrapporteringsystemet KIA har också prioriterats. Hittills under 2021 har förvaltningen genomfört närmare 100 skolbesök, fysiska skolbesök och via Teams, i dessa frågor.

Förvaltningen har löpande handlagt samtliga kommunala skolors öppna försäkringsärenden, i samverkan med S:t Erik försäkring och stadens skadereglerare. Vidare har så kallade riskbesiktningar gjorts på 15 skolor under våren, tillsammans med S:t Erik Försäkring och SISAB. Syftet är att ta fram rekommendationer och förslag på skadeförebyggande åtgärder som skolan kan genomföra för att förbättra bland annat brandskyddet i byggnaden.

Åtta utbildningar inom brandsäkerhet har genomförts samt 75 riktade utbildningsinsatser gällande incidentrapporteringsystemet KIA. För att ytterligare höja skolornas risk- och säkerhetsmedvetande har ett 60-tal skolor genomgått utbildningsinsatser för att minimera kostnader vid inbrott. Förvaltningens bild är att inbrotten minskat tydligt som en följd av skolornas stärkta arbete med att identifiera risker och förebygga inbrott.

Under våren har förvaltningen också genomfört utbildningsinsatser på fem skolor kring skolans krisledningsorganisation samt inom pågående dödligt våld, bombhot, giftiga utsläpp med mera.

Förvaltningen stöder skolornas arbete kring narkotikaprevention och arbetar för att ta fram förutsättningar för narkotikasök med hund i samverkan med polisen.

Informationssäkerhet och dataskydd

Arbetet med att efterleva konsekvenserna av EU-domstolens dom i Schrems II-målet har pågått genom att inventera, analysera och genomföra riskanalyser för de tredjelandsöverföringar som sker. Förvaltningen följer utvecklingen, bland annat Sveriges Kommuners och Regioners (SKR) rekommendationer. Tillsammans med övriga kommuner inom kommunförbundet Storsthlm pågår arbete med att ta fram biträdesavtal för den gemensamma gymnasieantagningen och Ungdoms- och elevdatabasen.

Under 2020 kom europeiska dataskyddsstyrelsen med en vägledning för kamerabevakning och under våren har ett arbete pågått med att ta fram underlag och vägledningar för nämndens verksamheter som nyttjar kamerabevakning.

Informationssäkerhet och dataskydd - Skolplattformen

Informationssäkerhet och dataskydd har varit ett angeläget område under året, och fortsätter att vara det. Rutiner för arbetet med löpande risk- och konsekvensanalyser, för att säkerställa förenligheten med dataskyddsförordningen och informationssäkerhet, har förtydligats och implementerats. Potentiella personuppgiftsincidenter har undersökts och vid behov hanterats skyndsamt.

I enlighet med förvaltningsplanen för skolplattformen kommer nya penetrationstester för skolplattformens delsystem att genomföras under hösten 2021 för att granska säkerheten i delsystemen. Förvaltningen har fortsatt undersökt tekniska och juridiska aspekter av den externa betalapplikationen ”Öppna skolplattformen”. Utbildningsförvaltningen gjorde med anledning av slutsatserna i den juridiska utredningen som genomfördes en polisanmälan avseende dataintrång. Polisutredningen lades ned i augusti. Förvaltningen har även gjort en anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten om befarad personuppgiftsincident enligt dataskyddsförordningen. Enligt Integritetsskyddsmyndigheten är utbildningsförvaltningen ansvariga för personuppgifterna i den externa betalapplikationen och behöver därmed säkerställa adekvat skyddsnivå. Integritetsskyddsmyndigheten har i dagsläget beslutat att inte inleda tillsyn eller vidta andra åtgärder.

I avsnitt 1.3.1 berörs digitalisering i skolan och i avsnitt 3.2 berörs IT-förvaltning.

Medel för trygghetsskapande åtgärder

Stadens nämnder kan ansöka om budgetjustering för investeringar som syftar till trygghetsskapande åtgärder. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden ansöker om medel för trygghetsskapande åtgärder, i form av passersystem vid Blackebergs gymnasium, i enlighet med bilaga 6.

KF:s mål: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

◆ Uppfylls delvis

Målet uppfylls delvis. Anledningen är att alla årsmål inte fullt ut uppnåtts när det gäller elevernas kunskapsutveckling, trygghet och studiero samt inflytande, trots flera förbättrade resultat. I verksamhetsplanen angivna uppdrag och aktiviteter har genomförts som planerat liksom en mängd andra insatser som anknyter till nämndens prioriterade områden för skolverksamheten. Till måluppfyllelsen bidrar det stadsövergripande arbetet med tillsyn, ersättningar och samordning kring förskola.

Nämndmål: 1.3.0 Alla förskolor i staden ska erbjuda en utbildning och undervisning med god kvalitet som gynnar barnens lärande och utveckling

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den långsiktiga effekten av förvaltningens arbete med samordning, uppföljning, tillsyn och utveckling av stadens förskolor är att barn i Stockholm ges en ökad likvärdighet i förskola och pedagogisk omsorg med god kvalitet i enlighet med nationella och kommunala styrdokument.

Godkännande av fristående förskolor och rätt till bidrag för pedagogisk omsorg

Under året har nya ansökningar (3) och permanenta utökningar (1) försett staden med totalt sett 83 platser (77 förskola, 6 pedagogisk omsorg). Under samma period har ett flertal pedagogiska omsorger upphört eller lagts vilande (15), och staden har förlorat 93 platser vilket ger ett netto på -10 platser i fristående verksamheter.

Sedan 1 januari 2021 tar förvaltningen ut en avgift för ansökningar om att bedriva en ny fristående förskola eller fritidshem i enlighet med kommunfullmäktiges beslut i november 2020. Rutin för inbetalning av avgifter har reviderats för att tydliggöra när avgift ska betalas.

Tillsyn av fristående förskolor, enskild pedagogisk omsorg, fristående friliggande fritidshem och annan fritidsverksamhet

Nämnden har tillsynsansvar över cirka 450 fristående förskolor, 160 enskild pedagogisk omsorg samt 18 friliggande fristående fritidshem och annan fritidsverksamhet. Målet är att under året påbörja 100 nya tillsynsärenden. Tillsynen är en viktig del av förvaltningens agenda 2030-arbete då den bidrar till likvärdig utbildning för alla barn.

	Antal påbörjade nya tillsynsärenden	Antal fattade beslut efter uppföljning
2020	59	60
2021	78	67

Det förändrade arbetssättet med digitala tillsynsintervjuer har fortsatt fungerat bra och vid juni månads utgång hade 78 nya tillsynsärenden påbörjats. Samtliga tillsynsbeslut som innehåller brister följs upp efter cirka tre månader, och under den här perioden har 67 beslut efter uppföljning av tillsynsärenden fattats. Motsvarande antal för 2020 var 59 tillsynsärenden och 60 uppföljningar. Att antalet nya tillsyner ökat jämfört med föregående år beror huvudsakligen på att det digitala tillsynerna är mer tidseffektiva än tillsyner med fysiska besök. Det är inte någon större skillnad mellan åren vad gäller bristerna i förskolorna och en analys av besluten visar att beslutsunderlaget inte påverkas i någon större utsträckning av det ändrade arbetssättet, vilket visar att digitala intervjuer ger ett i huvudsak fullgott underlag för beslut.

Målet för handläggningstid är att 90 procent av besluten ska fattas inom 12 veckor från intervjudatum, vilket har uppfyllts under perioden. Intervjuunderlaget uppdateras kontinuerligt och har under våren utökats med frågor kring bland annat personalens kompetens i svenska språket.

Arbete för att utveckla tillsynsformen egenkontroll pågår med syftet att egenkontrollen ska kunna användas som prioriteringsunderlag för kommande tillsyner samt för att stärka underlag vid beslut i tillsynsärenden.

Anmälningssärenden

Vid juni månads slut har det inkommit 21 anmälningar mot fristående förskolor till utbildningsförvaltningen, vilket kan jämföras med samma period 2020 då antalet var 29. En anledning till färre antal anmälningar kan vara en förbättrad tillsyn av huvudmannens klagomålshantering. Av de anmälningar som kommer in till förvaltningen och skickas vidare till huvudmannen för vidare utredning/åtgärder är det få anmälningar som återkommer till förvaltningen. Huvudmannen verkar därmed kunna utreda och åtgärda majoriteten av anmälningarna inom ramen för sin klagomålshantering.

Tilläggsbelopp för barn med omfattande behov av särskilt stöd

Förvaltningen utreder ansökningar och beslutar om tilläggsbelopp för barn i fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Antalet ansökningar om tilläggsbelopp har ökat mot föregående vår. Från mars till 30 juni har 390 ansökningar inkommit. Tidigare år har antalet ansökningar samma period varit cirka 350. Ökningen av ansökningar kan vara en effekt av en ändrad kommunikation kring ansökningsperioden. Då ansökningarna är läsårsvis är det för tidigt att säga om ökningen påverkar det totala antalet ansökningar för läsåret. Av de 390 ansökningarna som inkommit är 312 godkända, 59 avskrivna, 9 avslagna, 2 avvisade och 8 under arbete.

Omsorg under tid förskola eller fritidshem inte erbjuds

Förvaltningen handlägger och beslutar om ansökningar från vårdnadshavare som är i behov av omsorg på obekvämt arbetstid, då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Det totala antalet ansökningar under 2021 var den 30 juni 179, varav 158 godkända, 20 avskrivna och en ansökan under arbete. Inför 2021 ändrades beslutsperioden från beslut per halvår till beslut per helår. Det går därför inte helt att jämföra antalet ansökningar med föregående år. Det går

dock att se att fram till den 31 augusti 2021 har förvaltningen fattat beslut för 181 barn vilket kan jämföras med hela 2020 då besluten avsåg 190 barn.

Den 30 juni 2021 hade 37 procent av de totala godkända timmarna för barn tillhörande förvaltningens verksamhet vid Fridhemsplan nyttjats, medan 30 procent av godkända timmar för barn tillhörande förvaltningens verksamhet i Enskede nyttjats. Skälen för detta kan antas vara att många vårdnadshavare har haft svårt att i förväg uppskatta sitt behov, fått förändrad arbetssituation eller i större utsträckning kunnat anlita släkt och vänner för omsorgen.

Verksamheten för omsorg på obekvämt arbetstid har hittills haft två lokaler till sitt förfogande. Förvaltningen har kommit fram till att den större av lokalerna, vid Fridhemsplan, är fullt tillräcklig för att tillgodose hela stadens behov av omsorg på obekvämt arbetstid i lokal. I samverkan med de fackliga organisationerna har beslut tagits att all verksamhet bedrivs i lokalen vid Fridhemsplan från och med augusti 2021.

Möjlighet att erbjudas omsorg i hemmet under vardagkvällar kvarstår och påverkas inte av denna förändring.

Årlig förskolerapport

Förvaltningen tar årligen fram en stadsövergripande förskolerapport med lägesbeskrivning och analys av utvecklingen, både för egen regi och fristående förskola. Förskolerapport 2020 godkändes av utbildningsnämnden i april 2021. Förvaltningen har under perioden tagit fram anvisningar till Förskolerapport 2021. Anvisningarna har utvecklats och reducerats till att omfatta angivna utvecklingsområden. Utvecklingsarbete pågår för att få fler jämförbara underlag oavsett huvudman, i syfte att öka likvärdigheten. Utvecklingsarbetet har hittills omfattat en fortsatt planerad anpassning av insamlade uppgifter mellan regiformerna.

Som en del i att följa upp stadsdelsförvaltningarnas arbete med *Handlingsplan för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare* (2019) har ett forskningsstudie pågått under hösten 2020 och 2021 inom kommunal förskola, där fyra stadsdelsförvaltningar har deltagit. Studien om *Villkor och organisering av ett närvarande och pedagogiskt ledarskap i förskolan* avslutades i juni 2021 med ett webinarium och en slutrapport. Slutrapporten publiceras på intranätet.

Genomföra fortsatta insatser för att stärka barns språkutveckling i svenska

Utbildningsförvaltningen stödjer stadsdelsförvaltningarna genom att följa upp hur det språkutvecklande arbetet sker i förskolan, med fokus på mindre socioekonomiskt gynnsamma områden som har hög andel flerspråkiga barn. Kartläggning av förskolornas språkutvecklande arbete och framgångsrika arbetssätt har pågått under perioden. Kartläggningen har genomförts genom workshops och intervjuer med representation från alla stadsdelsnämndsområden. Slutrapporten planeras tas upp på utbildningsnämndens sammanträde i oktober. Utredning av möjligt införande av ett pilotprojekt för screening för läs- och skrivsvårigheter i förskolan pågår och kommer att presenteras i slutrapporten.

Skolverkets kommunförlagda kurs ”Flerspråkighet och interkulturalitet i förskolan” på 7,5 högskolepoäng har avslutats och planering pågår för en nätverksträff till hösten. Till utbildningen anmälades 81 förskollärare, barnskötare, biträdande rektorer och pedagogiska ledare från elva stadsdelsnämndsområden. Av dem slutförde 60 deltagare utbildningen - 41 förskollärare, 12 barnskötare samt 7 biträdande rektorer och pedagogiska ledare från elva stadsdelsnämndsområden. Baserat på utvärderingen av kursinnehållet och upplägget anses kursens olika lärandemål vara uppnådda. Utvärderingen visar att deltagarna har fått ökad kompetens inom området flerspråkighet och interkulturalitet, speciellt gällande de nationella minoritetsspråken. Av utvärderingen framkommer också att kursen har gett en ökad medvetenhet om rollen som förebild för barns språkutveckling, vilket kan bidra till en medveten pedagogik gällande barns språkutveckling och flerspråkighet.

Genomför fortsatta insatser för att höja personalens språkliga kompetens

Stadsdelsförvaltningarna genomför insatser för att höja personalens språkliga kompetens i samverkan med utbildningsförvaltningen, genom vidareutbildning i svenska språket vid behov, vilket främst är i mindre socioekonomiskt gynnsamma områden. Det är möjligt för stadsdelsförvaltningarna att söka medel för detta från stadens kompetensutvecklingssatsning under hösten 2021. Utbildningsförvaltningen fortsätter samverkan med Midsommarkransens gymnasium under hösten 2021 för att stärka svenskkunskaperna för barnskötare som läser grundutbildning.

Bedömningsgrunder barn i behov av särskilt stöd

Förvaltningen verkar för en ökad likställighet gällande bedömningsgrunderna till barn i behov av särskilt stöd i förskolan i samverkan med stadsdelsnämnderna. En kartläggning av bedömningsgrunder i kommunal förskola genomförs i höst enligt plan, kopplat till bland annat anvisningar till Förskolerapport 2021. Förslag för att öka likställigheten kommer att tas fram utifrån kartläggningens slutsatser och med beaktande av relevant omvärldsbevakning.

Förändring av hantering av avgift för förskola

Förvaltningens utredning av hantering av avgift för förskola och fritidshem då vårdnadshavare är separerade visar att en förändring är möjlig. En sådan eventuell förändring i Barn- och elevregistret och e-tjänsten Förskola och fritidshem är tekniskt komplicerad att lösa i nuvarande system. Då flera andra utvecklingsinsatser i systemen har högre prioritet är det i dagsläget inte aktuellt att beställa en förstudie.

Forskning och utveckling (FOU) för förskola

I enlighet med utbildningsnämndens FoU-plan för 2018 – 2021 genomförs insatser utifrån de fyra strategiska områdena för FoU - kultur, kompetens, kunskap och samverkan. Arbetet med en ny FoU-plan 2022–2025 gällande alla skolformer i staden pågår. För förskolan bearbetas frågor om roller, ansvar och finansiering av insatser i FoU-planen. Dessa frågor är viktiga för att kunna omsätta den framtida FoU-planen i förskolan.

Planeringsarbetet för Förskolesummit 2022 pågår. Arbetet utgår utifrån pandemins utveckling och styrgruppens uppdrag att göra Förskolesummit tillgängligt för fler medarbetare i stadens

förskolor samt öka den långsiktiga effekten av kompetensutvecklingsinsatsen. Utformningen är inte bestämd, ett förslag är en helt digital Förskolesummit.

Utvärdering av kommunal förskola

Förvaltningen ska vara kvalitetsstödande och stötta stadsdelsförvaltningarna i det systematiska kvalitetsarbetet. Det kvalitetsstödande uppdraget har utförts genom utvärdering av kommunal förskola. Utvärdering har genomförts i samtliga stadsdelsförvaltningar under en period av två år, varav fyra stadsdelsförvaltningar under våren 2021. Resultaten kommer under hösten 2021 att publiceras i slutrapporten ”Vad är resultat i förskolan?” som presenteras för stadsdelsförvaltningarna och planernas att läggas som bilaga till verksamhetsberättelsen. Under hösten kommer nya processer för det kvalitetsstödande uppdraget att tas fram.

Rörelseprojekt i förskolan

Sedan september 2020 pågår ett projekt som undersöker om en strategi för fysisk aktivitet har inverkan på hur mycket förskolebarn rör på sig. Studierna genomförs av forskare på Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin i samverkan med stadsdelsförvaltningar, personal i förskolorna och barnens vårdnadshavare. Under juni 2021 avslutades alla mätningar inom Stockholms stads 124 deltagande förskolor. Mätningarna har trots pandemin genomförts inom tidplanen. Preliminära, övergripande resultat planeras vara klara under hösten. Digitala workshops med resultatgenomgång planeras hållas i november.

Samverkan och kommunikation

Förvaltningen samordnar i dialog med stadsdelsnämnderna och fristående aktörer gemensamma frågor för förskoleverksamheten i staden. Arbetsättet för beredningsforum, ett samverkansforum där utbildningsförvaltningen samlar strategier och utvecklare från alla stadsdelsförvaltningar, uppdateras under hösten med fokus på gemensamma utvecklingsarbeten. Chefsforum, ett samverkansforum där utbildningsförvaltningen samlar stadsdelsförvaltningarnas skolchefer, kvarstår efter utvärdering i sin nuvarande form.

Förvaltningen har verkat för likställighet gällande avsteg kring vistelsetid för föräldralediga genom samordningsforum kring kö och placering. Arbetet har visat att det finns olika tolkningar på olika stadsdelsförvaltningar. Under hösten kommer arbetet med detta att fortsätta och även inkludera chefsforum.

Förvaltningen ansvarar för och uppdaterar den information om förskola som finns på stadens hemsida samt samordnar nyhetsbrev. Under våren har sex nyhetsbrev med information om pandemin skickats till stadsdelsförvaltningarna. En uppföljning av nyhetsbrevet har genomförts genom en digital enkät. Enkäten bestod av två frågor: har de fått nyhetsbrevet om pandemin och har de haft användning av informationen? Enkäten skickades ut till de kommunala rektorerna. Enbart cirka 1/4 av rektorerna svarade på enkäten men i princip samtliga av de svarande uppgav att de har fått nyhetsbrevet och att de har haft nytta av innehållet. Utöver nyhetsbrevet med information om pandemin har det ordinarie nyhetsbrevet skickats ut till kommunala rektorer och fristående förskolor.

Nämndmål: 1.3.1 Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Lärare har höga förväntningar på eleverna. Utbildning och undervisning utgår alltid från läroplanernas mål och kunskapskrav respektive examensmålen och ämnesplanernas kunskapskrav samt från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Alla lärare är engagerade och kompetenta, och planerar undervisningen gemensamt. Lärmiljöerna är anpassade för att kunna möta alla elevers olika behov. Återkopplingen till eleverna är en central del av undervisningen. Bedömning i formativt syfte, med avsikten att stärka elevens lärande, används både för att synliggöra och stödja elevernas kunskapsutveckling samt för att kontinuerligt bedöma, utveckla och förbättra undervisningen. Digitala verktyg är en naturlig del av undervisning, kommunikation och uppföljning. Kvalitativa analyser av resultat genomförs på alla nivåer som underlag för att kunna rikta stöd utifrån behov och för att utveckla verksamheten. Stödet ska särskilt fokuseras mot skolor med störst utmaningar.

Analys av den kommunala grund- och grundsärskolans resultat

Sammanfattande resultat

Betygsresultaten i årskurs 9 är efter läsåret 2020/2021 på ungefär samma nivå som 2020 vilket är positivt med tanke på pandemin som har påverkat skolans verksamhet under en längre tid. För samtliga betygsmått rör det sig för årskurs 9 om höga nivåer ur ett historiskt perspektiv. Andelen behöriga till yrkesprogram har ökat något till 87,9 procent medan andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har minskat något. Meritvärdet fortsätter att vara högt, men har sjunkit något till 247 jämfört med 250 förra året. Meritvärdet för samtliga elever i årskurs 9 i Sverige var förra året 231. Resultaten exklusive nyanlända i årskurs 9 visar på samma mönster som totalresultaten.

I årskurs 9 från skolorna på Järvafältet syns en tydlig ökning när det gäller behörighet till gymnasiet, till 79,9 procent jämfört med 72,1 procent förra året. Meritvärdet ökade också, till 211 i år jämfört med 206 förra året.

Resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar har minskat i år och är den minsta under den senaste tioårsperioden. Trendmässigt har skillnaderna minskat de senare åren, vilket i stor utsträckning förklaras av högre resultat i kvartil 4. För kvartil 4 har andel behöriga till yrkesprogram tydligt ökat jämfört med 2019 och 2020. Även andel elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och det genomsnittliga meritvärdet är högre i år jämfört med 2020. Sammantaget är bilden dock att spridningen i resultat fortsatt är stor mellan olika grupperingar av skolor.

I årskurs 9 är det små skillnader mellan flickornas och pojkarnas resultat, förutom det genomsnittliga meritvärdet där flickor har ett klart högre resultat. Utifrån analyserna framgår att den socioekonomiska dimensionen är avsevärt starkare i sin påverkan på resultatet jämfört med den könsmissiga.

Resultaten i årskurs 8 har tydlig förbättrats jämfört med förra året, både inklusive och exklusive nyanlända, och är åter i nivå med tidigare år. Detta bör vara positivt för betygsresultaten våren 2022.

Även i årskurs 6 syns en viss uppgång och därmed bröts den nedåtgående trenden sedan 2016. Framför allt har behörigheten till yrkesprogram tydligt förbättrats. Även för årskurs 6 har resultatspridningen utifrån socioekonomiska förutsättningar minskat och är den minsta sedan 2016. Dessutom har skillnaderna i resultat mellan flickor och pojkar minskat något jämfört med 2020, men det finns ändå fortsatt skillnader.

Metodanmärkning

Fokus i analysen ligger på årets resultat men det presenteras också tidsserier över resultatutvecklingen. I sammanställningen redovisas betygsresultaten i årskurs 6 och 9, och nationella prov för årskurs 3. I år finns det enbart resultat för nationella prov för årskurs 3 eftersom proven för årskurs 6 och 9 ställdes in på grund av pandemin. En övergripande redovisning av resultaten i årskurs 8 finns också.

För att förstå utbildningens kvalitet är resultatutveckling över tid mest givande men hänsyn behöver tas till om det finns förändringar över tid när det gäller den elevgrupp som mäts. Framför allt 2016, men även 2017, var antalet till Sverige nyanlända elever betydligt högre än normalt. Dessutom var de flesta av de nyanlända eleverna i årskurs 9 pojkar. Elever som är nyanlända till Sverige har svårt att nå kunskapsmålen under sina första år i svensk skola eftersom de allra flesta inte har några kunskaper i svenska när de kommer till Sverige. Därför är 2016 och 2017 inte särskilt bra jämförelseår när man ska koppla resultaten till kvalitet. Ett sätt att komma runt problematiken är att också väga in resultatsiffrorna exklusive nyanlända elever. Däremot är de fyra senaste årens resultat jämförbara utifrån elevernas förutsättningar.

Om inget annat anges är betygssiffrorna för årskurs 9 fram till 2020 de officiella betygssiffrorna från Skolverket och siffrorna för 2021 är förvaltningens egna siffror. Årets resultat är än så länge preliminära men sannolikt kommer eventuella skillnader jämfört med de officiella från Skolverket inte att vara betydande. Resultaten exklusive nyanlända elever och elever med okänd bakgrund är dock i högre grad preliminära eftersom de bygger på skolornas uppgifter och inte är kontrollerade mot folkbokföringsregistret.

Betygsresultat årskurs 9

Det finns tre övergripande resultatmått i grundskolans årskurs 9: andel behöriga till yrkesprogram (den lägsta behörigheten till gymnasieskolan)¹, genomsnittligt meritvärde² och andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen³. I tabellen nedan redovisas resultaten

¹ För behörighet till yrkesprogram krävs minst godkänt i matematik, engelska och svenska/svenska som andraspråk samt i ytterligare fem ämnen.

² Meritvärdet beräknas från och med vårterminen 2014 också på maximalt 17 ämnen, där ämnet moderna språk kan läggas till som ett 17:e ämne. Maximalt meritvärde är 340 poäng. Tidigare beräknades meritvärdet på elevens 16 bästa ämnen, med maxvärde på 320.

³ Måttet beskriver om eleven har fått godkänt betyg i de ämnen som ingår i elevens utbildning.

sedan 2015. Vid en jämförelse över tid så sticker resultaten för 2016 (främst) och 2017 ut som klart negativa. Som nämndes ovan var antalet nyinvandrade elever ovanligt högt dessa två år.

Tabell 1: *Betygsresultat totalt 2015-2021, årskurs 9, (inom parentes riksgenomsnittet)*

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	85,3 (85,6)	82,4 (83,1)	84,7 (82,5)	86,9 (84,4)	87,4 (84,3)	87,8 (85,6)	88,1
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	77,9 (75,3)	74,4 (71,9)	78,4 (74,1)	79,2 (75,6)	80,5 (75,5)	79,8 (76,1)	79,3
Genomsnittligt meritvärde	240 (225)	239 (224)	242 (224)	246 (229)	250 (230)	250 (231)	247

Andelen elever behöriga till yrkesprogram ligger på ungefär samma nivå som förra året och är på en hög nivå historiskt sett och har en positiv trend (se även figur 1 nedan).

Andelen elever som nått kunskapskraven i samtliga ämnen är också på ungefär samma nivå som förra året. Dock kan en svag negativ trend noteras sedan 2019.

Det genomsnittliga meritvärdet har minskat något sedan 2020 och 2019 men är i stort sett på samma nivå.

Det kan noteras att Stockholms stad för samtliga resultatmått sedan 2017 har legat klart över riksgenomsnittet. Även om årets nationella siffror ännu inte är publicerade kommer det mönstret med mycket stor sannolikhet att bestå.

Hur ser då siffrorna ut exklusive nyanlända elever och elever med okänd bakgrund? Nyanlända elever definieras som elever som varit mindre än 4 år i svensk skola och elever med okänd bakgrund är vanligen elever som är nyanlända och som har tillfälliga personnummer. Det ska också påpekas att det inte finns några jämförbara siffror längre tillbaka än 2015.

Tabell 2: *Betygsresultat totalt, 2015-2021, exklusive nyanlända (0–4 år) och elever med okänd bakgrund.*

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	90,4	92,5	92,3	92,1	91,4	91,7	91,8
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	82,7	83,7	85,8	84,2	84,5	83,4	83,0
Genomsnittligt meritvärde	247	255	256	255	257	257	254

Resultaten exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund visar på samma mönster som totalresultaten. Över tid har resultaten legat på ungefär samma nivå sedan 2016, även om de minskat något.

Andelen behöriga till yrkesprogram är på samma nivå som 2020. Andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har 2021 minskat något jämfört med föregående år, trenden

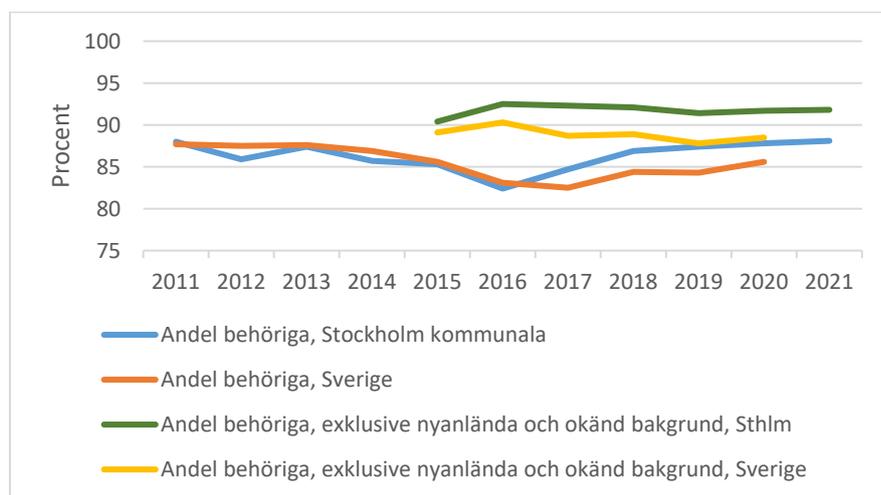
sedan 2017 är negativ och årets resultat är på samma nivå som 2015. Det genomsnittliga meritvärdet har legat på ungefär samma nivå sedan 2016.

I figur 1 nedan visas andel behöriga totalt och exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund både för Stockholms stad och för Sverige totalt.

För andel behöriga totalt hade mellan 2011 och 2016 både Stockholm och Sverige en negativ trend och med något undantag låg resultaten på samma nivå. Sedan 2017 har både Stockholm och Sverige en positiv trend. Utvecklingen har dock varit mer positiv i Stockholm, och Stockholms resultat är högre än i Sverige.

För behörigheten exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund ligger Stockholms siffror något över Sveriges, och det finns inte siffror längre tillbaka än 2015 med denna uppdelning.

Figur 1: *Andel behöriga till yrkesprogram 2011-2021, Stockholms kommunala skolor och totalt Sverige.*

Betygsresultat årskurs 6

Samtliga resultatmått för årskurs 6 är Stockholms stads egna uträkningar, eftersom Skolverket enbart redovisar resultat per ämne på kommunnivå. Resultatmättet andel behöriga till yrkesprogram räknas ut på samma sätt som i årskurs 9 men eleverna är förstas inte formellt behöriga till ett yrkesprogram.

Resultatmått (undantaget genomsnittligt meritvärde) hade mellan 2016 och 2020 en nedåtgående trend. Årets resultat är dock högre än 2020, så den negativa trenden är bruten. Framför allt har behörigheten till yrkesprogram tydligt förbättrats. Samtidigt kan konstateras att andelen elever som har minst betyget E i samtliga ämnen fortsatt är på en klart lägre nivå än noteringen 2016. Det genomsnittliga meritvärdet har legat på ungefär samma nivå sedan 2016, med en viss ökning de tre senaste åren.

Även på nationell nivå har det funnits en likande trend med lägre betygsresultat i årskurs 6 över tid. Det enda officiella betygsmåttet som redovisas av Skolverket är andelen som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och i tabellen nedan finns för riksnivån samma trend för Stockholm. Stockholm ligger dock på en högre nivå än Sveriges totala resultat. Årets resultat på den nationella nivån publiceras av Skolverket i slutet av september.

Tabell 3: *Betygsresultat årskurs 6, 2015 – 2021, inom parentes riksgenomsnittet.*

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	88,6	89,0	87,6	86,8	86,6	85,0	86,8
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	81,8 (80,5)	82,1 (79,2)	81,5 (77,7)	78,7 (77,1)	77,6 (73,9)	76,2 (73,5)	76,6
Genomsnittligt meritvärde (16 ämnen)	220	224	224	223	228	227	231
Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)					237	236	240

I tabellen nedan finns också siffror för resultaten för årskurs 6 exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund. Skolverket publicerar enbart siffror för andelen som uppnått kunskapskraven och övriga siffror är från förvaltningen. Därav de kortare tidserierna för de två övriga resultatmåttarna då det tidigare inte funnits tillförlitliga siffror i detta urval. Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har även här haft en negativ trend sedan 2016, även om trenden har planat ut de senaste åren. Andel behöriga till yrkesprogram och det genomsnittliga meritvärdet har ökat något 2021 jämfört med 2020.

Tabell 4: *Betygsresultat årskurs 6, 2015-2021, exklusive nyanlända elever (0–4 år) och elever med okänd bakgrund*

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andel behöriga till yrkesprogram (%)					89,3	87,9	89,5
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	84,8	85,2	84,4	81,6	80,8	79,7	79,5
Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)					241	241	245

Nationella prov

Nationella prov utgör centrala indikatorer för bedömning av måluppfyllelse och genomförs normalt i årskurs 3, 6 och 9. År 2020 genomfördes de enbart i begränsad omfattning och det finns inga officiella resultat. För 2021 genomfördes enbart proven för årskurs 3. I tabell 5 framgår (även om utfall 2020 saknas) att resultaten i matematik har en negativ trend sedan 2016. Resultaten i svenska har sedan 2017 legat på ungefär samma nivå medan resultaten i svenska som andraspråk i år har minskat rejält och är tillbaka på 2018 års nivå.

Tabell 5: *Andel elever av samtliga elever som klarat minst godkännivån i nationella prov, årskurs 3, 2016-2021*

Ämne	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Svenska/svenska som andraspråk	94	92	91	92	--	91
Svenska	96	95	93	94	--	94
Svenska som andraspråk	83	78	73	79	--	73
Matematik	94	94	93	91	--	89

Resultat i förhållande till socioekonomiskt index

Forskning och statistik visar att det finns ett tydligt genomsnittligt samband mellan elevers socioekonomiska bakgrund och framgång i skolan. Resultaten kan därför vidare analyseras mot bakgrund av vilka socioekonomiska förutsättningar som eleverna på en skola har. Den analysen görs utifrån ett socioekonomiskt index på skolnivå. I indexet ingår om eleven invandrat till Sverige och i så fall invandringsår, vårdnadshavarnas utbildningsnivå, om vårdnadshavare uppstår ekonomiskt bistånd, och boende- och familjesituation (i vilken utsträckning eleven bor med vårdnadshavare), samt två strukturella variabler (i vilket område eleven bor och skolan är belägen).⁴ Indexet är beräknat utifrån en statistisk modell utifrån vilka variabler som påverkar elevens skolprestationer.

Ett lågt socioekonomiskt index på en skola innebär att skolan generellt sett har en gynnsam förutsättning för ett bra resultat, och ett högt index signalerar sålunda att skolan har en ogynnsam förutsättning. Ett index på 100 är genomsnittet för Stockholms stad.

Betygsresultat årskurs 9

För att fortsätta undersöka förhållandet mellan socioekonomiska förutsättningar och betygsresultat har skolorna med årskurs 9 i Stockholms stad delats upp enligt två olika principer. I den första uppdelningen har skolorna delats i fyra lika stora grupper (kvartiler) utifrån det socioekonomiska indexet.⁵ Indelningen i kvartilerna sker efter indexet för aktuellt år, vilket innebär att det inte är exakt samma skolor som ingår i samma kvartiler för de olika åren.⁶ Det bör påpekas att i den tredje kvartilen är spridningen i socioekonomiskt index mellan skolorna stor då där finns skolor såväl med mer som mindre gynnsamma förutsättningar i förhållande till genomsnittet för Stockholms stad.

I den andra uppdelningen har grupperna fastställts utifrån fasta gränser och här är skolorna uppdelade i tre grupper: 1) Skolor med lägre index än 50, 2) skolor med index mellan 50 och 200, och 3) skolor med index över 200.

⁴ Det är samma index som ligger till grund för den socioekonomiska resursfördelningen till skolorna.

⁵ Socioekonomiskt index (ju högre index, desto sämre socioekonomiska förutsättningar) för skolorna i de fyra kvartilerna är för 2021: Kvartil 1 (15-50), Kvartil 2 (56-91), Kvartil 3 (96-215), Kvartil 4 (221-405). Det finns 16 skolor i kvartil 1 till 3 och 17 skolor i kvartil 4. Det finns något fler elever i de två första kvartilerna (runt 30 procent) jämfört med de två sista (runt 20 procent).

⁶ Det är dock inte några större förändringar som skett mellan dessa båda kategoriseringar när det gäller vilka skolor som tillhör de olika kvartilerna.

Det ska noteras att siffrorna i tabellerna är beräknade som skolornas genomsnitt, vilket inte tar hänsyn till hur många elever som går på varje skola. Resultatet i tabellerna blir därmed i första hand ett mått på hur resultaten mellan olika skolor varierar utifrån socioekonomiska förutsättningar.

Tabell 6: *Betygsresultat, årskurs 9, 2019-2021 efter skolans socioekonomiska index (kvartiler), genomsnitt av skolresultat (ovägt medelvärde).*

	Andel behöriga till yrkesprogram (%)			Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)			Genomsnittligt meritvärde		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Kvartil 1 (lägst index)	94,3	94,9	95,4	91,2	89,4	90,6	272	269	269
Kvartil 2	92,8	91,5	91,0	86,0	84,8	84,2	259	256	254
Kvartil 3	78,4	82,3	83,0	70,4	71,4	71,2	228	231	233
Kvartil 4 (högst index)	70,7	68,6	76,0	59,6	52,9	58,0	211	203	210

Det rör sig inte om några större förändringar i resultaten jämfört med 2020 i kvartil 1 och 2. Resultaten för kvartil 3 är på samma nivå som 2020 och det är en tydlig ökning jämfört med 2019. Andel behöriga till yrkesprogram för kvartil 4 har däremot tydligt ökat jämfört med 2019 och 2020. Andel elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och det genomsnittliga meritvärdet i kvartil 4 är högre i år jämfört med 2020 och på samma nivå som 2019.

I tabell 7 nedan redovisas resultaten när skolorna är indelade efter den fasta uppdelningen.

Tabell 7: *Betygsresultat årskurs 9, 2019-2021 efter en fast uppdelning utifrån skolans socioekonomiska index (tre grupper), genomsnitt av skolresultat (ovägt medelvärde)*⁷

	Andel behöriga till yrkesprogram			Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen			Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Skolor med <50 i index	94,1	94,9	95,4	91,3	89,7	90,6	273	269	269
Skolor med 50-200 i index	86,4	88,7	87,6	79,2	81,0	78,3	245	248	245
Skolor med >200 i index	70,7	71,3	76,2	59,6	56,0	59,0	211	209	212

I denna uppdelning framgår att andel behöriga elever och som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen ökat något i den första gruppen och minskat i den andra. För den tredje gruppen (skolorna med högst index) är det en tydlig ökning. Det genomsnittliga meritvärdet är på ungefär samma nivå som förra året för samtliga grupper av skolor.

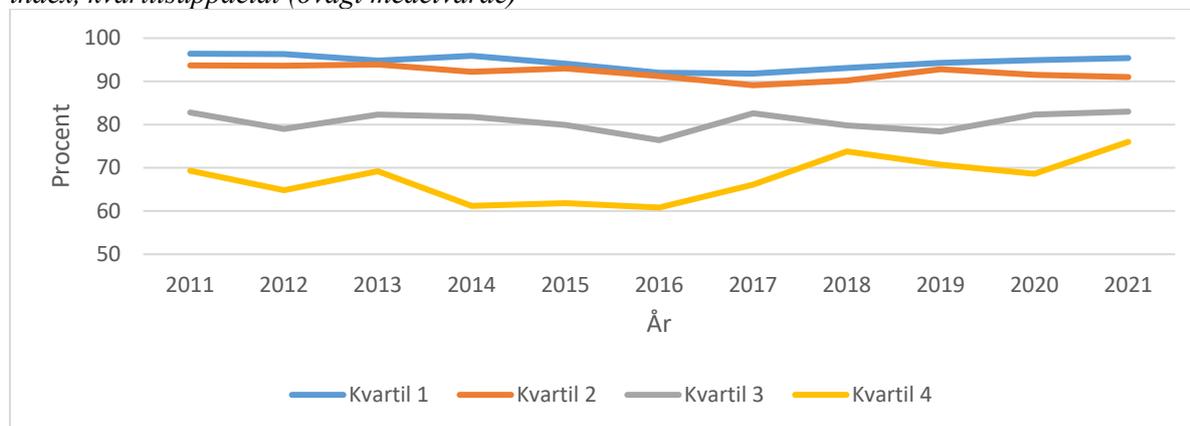
Sammantaget utifrån de olika resultatmått är bilden att spridningen i resultat fortsatt är stor mellan olika grupperingar av skolor och att det finns en tydlig socioekonomiskt baserad uppdelning. Samtidigt kan konstateras att skillnaden minskat jämfört med föregående år, främst i andelen behöriga till yrkesprogram.

Även i ett längre perspektiv (figur 2) kan konstateras att skillnaden mellan skolorna utifrån socioekonomiskt index varit stor under hela perioden, även om den minskat sedan 2016. Det

⁷ I den första gruppen ingår 13 skolor, i den andra gruppen 34 skolor och i den tredje 15 skolor.

är också tydligt att resultaten i kvartil 3 och 4 varierar mellan åren i högre utsträckning än kvartil 1 och 2. Trendmässigt över tid (även om den inte är linjär) så har skillnaderna minskat de senare åren, vilket i stor utsträckning förklaras av högre resultat i kvartil 4, men det är som sagt relativt stora årsvariationer.

Figur 2: *Andel behöriga till yrkesprogram (%)*, årskurs 9, 2011-2021 efter skolornas socioekonomiska index, kvartilsuppdelat (ovägt medelvärde)

I en uppdelning med skolor som har lägre respektive högre socioekonomiskt index än genomsnittet i Stockholms stad har skolorna med högre index än genomsnittet förbättrat sina resultat och skolorna med lägre index resultat är på samma nivå som förra året (tabell 8).

Tabell 8: *Andel behöriga till yrkesprogram årskurs 9, 2014 - 2021 efter skolornas socioekonomiska index, över och under genomsnittet i index (ovägt medelvärde).*

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skolor med <100 i index	93,7	92,3	90,2	89,2	91,4	92,5	93,4	93,3
Skolor med >100 i index	70,7	67,4	63,8	73,6	76,0	73,7	76,9	78,4

I tabell 9 nedan redovisas resultaten exklusive nyanlända elever och elever med okänd bakgrund kvartilsuppdelat.

Tabell 9: *Betygsresultat, 2019-2021 årskurs 9, exklusive nyanlända (0-4 år) och elever med okänd bakgrund, efter skolornas socioekonomiska index, kvartilsuppdelat (ovägt medelvärde).*

	Andel behöriga till yrkesprogram (%)			Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)			Genomsnittligt meritvärde		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Kvartil 1 (lägst index)	96	96	96	93	90	89	272	271	268
Kvartil 2	95	95	94	88	88	87	262	262	260
Kvartil 3	86	87	87	78	76	76	240	240	242
Kvartil 4 (högst index)	77	76	82	64	59	65	222	213	221

För kvartil 1, 2 och 3 rör det sig generellt sett om små förändringar över tid. Undantaget är andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen för kvartil 1 där resultaten är lägre 2020

och 2021 jämfört med 2019. För kvartil 4 är resultaten tydligt högre för behörigheten till yrkesprogram i år jämfört med tidigare. För de övriga två måtten är resultaten högre i år jämfört med 2020 men på samma nivå som 2019.

Betygsresultat årskurs 6

I tabellen nedan (tabell 10) redovisas andelen behöriga till yrkesprogram för årskurs 6 utifrån socioekonomiskt index. Även här finns tydliga skillnader mellan skolornas resultat utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar. Under perioden har skolorna i kvartil 1 haft stabila resultat. Resultaten i kvartil 4 är högre i år jämfört med de fyra tidigare åren.

Tabell 10: *Andel behöriga till nationellt program, årskurs 6, 2014-2021 utifrån skolornas socioekonomiska förutsättningar (ovägt medelvärde)*⁸

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kvartil 1	95,4	95,0	95,1	93,1	93,5	94,2	94,5	94,2
Kvartil 2	92,3	91,7	92,4	92,7	93,1	90,8	88,9	89,8
Kvartil 3	80,7	85,2	82,2	84,7	80,4	82,3	78,6	81,0
Kvartil 4	69,7	70,3	73,6	68,8	68,0	68,6	66,6	72,9

Skillnader i betygsresultat mellan flickor och pojkar

I årskurs 9 är det historiskt sett en fördel för flickorna (tabell 11) och 2016 och 2017 var det stora skillnader mellan flickor och pojkar.⁹ I år är det marginella skillnader i behörigheten till yrkesprogram och små skillnader i andel som nådde kunskapskraven i samtliga ämnen.

Noteras bör dock att skillnaden mellan flickors och pojkars genomsnittliga meritvärde är stor och har varit så under hela perioden.

Tabell 11: *Betygsresultat årskurs 9, 2015-2021, flickor och pojkar.*

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	Flickor	86	89	89	88	88	89	88
	Pojkar	84	78	81	86	87	87	87
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	Flickor	79	81	83	81	82	81	80
	Pojkar	77	70	74	77	80	78	79
Genomsnittligt meritvärde	Flickor	249	257	261	257	260	262	257
	Pojkar	231	223	226	236	241	238	238

⁸ För årskurs 6 ser kvartilsindelningen och i fasta grupper något annorlunda ut jämfört med årskurs 7 till 9 eftersom det finns fler skolor som har årskurs 6. Socioekonomiskt index (ju högre index, desto sämre socioekonomiska förutsättningar) för skolorna i de fyra kvartilerna är för 2020: Kvartil 1 (15-33), Kvartil 2 (34-81), Kvartil 3 (83-203), Kvartil 4 (212-409). Det finns 30 skolor i kvartil 1 och 4 och 29 i övriga.

⁹ En betydande anledning till att det var så stora skillnader mellan flickor och pojkar 2016 och 2017 var det ovanligt stora antalet nyanlända elever där den klart övervägande majoriteten var pojkar. Båda de åren har skillnaden mellan flickor och pojkar, om man exkluderar nyanlända elever och elever med okänd bakgrund, varit på ungefär samma nivå som tidigare.

Skillnader i resultat mellan flickor och pojkar exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund är, bortsett från det genomsnittliga meritvärdet, något mindre och i stort sett jämnt i andel behöriga till yrkesprogram och andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen.

Tabell 12: *Betygsresultat årskurs 9, 2017-2021 exklusive nyanlända (0 – 4 år) och elever med okänd bakgrund, flickor och pojkar.*

		2017	2018	2019	2020	2021
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	Flickor	93	92	91	92	92
	Pojkar	92	92	92	91	92
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	Flickor	87	85	85	84	83
	Pojkar	85	83	84	83	82
Genomsnittligt meritvärde	Flickor	268	265	267	268	264
	Pojkar	246	246	247	246	245

Hur ser könsskillnaderna ut utifrån ett socioekonomiskt perspektiv? Det redovisas i tabell 13 nedan. Redovisningen görs som ett vägt medelvärde, det vill säga tar hänsyn till hur många flickor och pojkar det går på skolorna.

Tabell 13: *Andel behöriga till yrkesprogram (%) årskurs 9, flickor och pojkar utifrån skolornas socioekonomiska index, 2015-2021 (vägt medelvärde)*

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kvartil 1	Flickor	95	97	96	94	94	96	94
	Pojkar	95	89	90	94	94	94	95
Kvartil 2	Flickor	93	96	93	93	92	92	92
	Pojkar	93	88	87	90	93	92	91
Kvartil 3	Flickor	83	85	89	83	79	84	86
	Pojkar	80	70	79	79	80	82	82
Kvartil 4	Flickor	67	67	70	77	72	72	79
	Pojkar	58	50	61	72	70	66	76

I årskurs 9 för behörigheten till yrkesprogram finns det en socioekonomisk dimension för könsskillnaderna, även om det finns årsvisa variationer. Om man bortser från de atypiska åren 2016 och 2017¹⁰ så har behörigheten till yrkesprogram varit jämn i den första och andra kvartilen.

I kvartil 3 är det vanligtvis en mindre skillnad mellan könen och till flickornas fördel, även om det i stort sett var jämnt 2019.

I kvartil 4 är det normalt sett relativt stora skillnader mellan flickor och pojkar. I år, liksom 2020, är dock skillnaderna relativt små. Det bör också noteras att i år har både flickorna och pojkarna högre resultat.

Utifrån tabellen kan man också utläsa att den socioekonomiska dimensionen är avsevärt starkare i sin påverkan på resultatet jämfört med den könsmissiga. För även om det finns ett könsmissigt mönster i kvartil 3 och 4, så är skillnaden avsevärt större om man jämför flickor

¹⁰ Att de åren är atypiska beror på att en mycket stor av de nyanlända eleverna under dessa två år var pojkar.

och pojkar i kvartil 1 med flickor och pojkar i kvartil 4. Sett till årets resultat är det en skillnad på 15 procentenheter mellan flickornas resultat i kvartil 1 jämfört med kvartil 4. För pojkarna är skillnaden 19 procentenheter.

För det genomsnittliga meritvärdet (tabell 14 nedan) har flickorna högre resultat i samtliga kvartiler och skillnaden är ungefär lika stor i alla fyra kvartiler. Även här är det tydligt att den socioekonomiska påverkan är klart större än den könsmissiga. Noteras bör också att i år har både flickor och pojkar ett högre resultat i kvartil 4 jämfört med förra året.

Tabell 14: *Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen,) årskurs 9, flickor och pojkar utifrån skolornas socioekonomiska index (kvartiler), 2016-2021, vägt medelvärde*

		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kvartil 1	Flickor	277	284	274	279	281	279
	Pojkar	256	250	258	261	259	259
Kvartil 2	Flickor	269	267	267	267	269	264
	Pojkar	241	239	243	249	247	246
Kvartil 3	Flickor	241	255	242	239	246	244
	Pojkar	199	217	218	222	220	224
Kvartil 4	Flickor	203	210	219	220	217	223
	Pojkar	158	176	202	202	188	205

I årskurs 6 (tabell 15 nedan) är könsskillnaderna något tydligare, här finns det skillnader för samtliga resultatmått för samtliga år.

Tabell 15: *Betygsresultat årskurs 6, 2015-2021, flickor och pojkar.*

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	Flickor	90	90	90	88	88	87,5	88,5
	Pojkar	87,5	88	85	86	85,5	83	85
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	Flickor	84	84	85	81	80	79	79
	Pojkar	80	81	79	76	76	73	75
Genomsnittligt meritvärde (16 ämnen)	Flickor	230	233	236	246	238	240	240
	Pojkar	211	215	213	227	219	215	222
Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)	Flickor					247	250	250
	Pojkar					227	223	230

Betygsresultat årskurs 8

Betygsresultaten i årskurs 8 har ökat i år och är i nivå med tidigare år. De har under den senaste femårsperioden varit i stort sett stabila. År 2020 var ett undantag då betygsresultaten var lägre än övriga år.

Tabell 16: *Betygsresultat årskurs 8, 2017-2021*

	2017	2018	2019	2020	2021
Behörighet till yrkesprogram (%)	82	82	83	80	83
Minst E i samtliga ämnen (%)	73	74	71	67	71
Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)	225	230	228	224	229

Analys

Årets betygsresultat i årskurs 9 är alltså fortsatt stabila i jämförelse med föregående år, vilket är positivt med tanke på pandemin som har påverkat skolans verksamhet under en längre tid. För grundskolans del har närundervisning varit huvudlinjen, och har varit utgångspunkten både utifrån elevers psykiska välmående och kunskapsutveckling, även om en del högstadium delvis har haft distans- och fjärrundervisning. Den digitala kompetensen och utvecklingen har bidragit till att denna undervisning ändå generellt sett har kunnat genomföras tillfredsställande. Både personal och elever har därmed lyckats väl trots att pandemin medfört stora konsekvenser för organisationen och undervisningen till följd av personal- och elevfrånvaro. Samtidigt är det för tidigt att säga vilka de långsiktiga konsekvenserna kommer att bli vilket utvecklingen framåt kommer att visa.

Ökad likvärdighet och att uppnå en jämlik skola är fortsatt en av förvaltningens största utmaningar. Viktiga utgångspunkter för att öka likvärdigheten mellan skolorna är Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling. Förvaltningen har fortsatt arbetet med att rikta stöd utifrån behov och med utgångspunkt i det systematiska kvalitetsarbetet som har utvecklats under senare år. Det är mot bakgrund av detta som nuvarande organisation av grundskolorna formerades år 2020 och som möjliggör ett fokus på skolor i särskilt utsatta områden. Detta har medfört ett nära ledarskap, prioriteringar i stöd och förstärkt samverkan med andra aktörer och myndigheter. Det gäller bland annat Järvaområdet där ett riktat arbete fortgår utifrån identifierade utvecklingsområden med en positiv resultatutveckling som följd, se särskilt avsnitt. Skillnader i resultat utifrån socioekonomiska förutsättningar har i år överlag minskat, vilket huvudsakligen beror på förbättrade resultat i kvartil 4 och främst när det gäller andelen behöriga till yrkesprogram. Noterbart är att det är pojkar i kvartil 4 som i störst utsträckning har stått för resultatförbättringen. Detta kan också tyda på att skolor har identifierat elevers specifika behov och att resurser och stöd har kunnat riktas på ett relevant sätt. I syfte att öka likvärdigheten och att kompensera för elevers olika förutsättningar har förvaltningen fortsatt prioriterat elever i behov av särskilt stöd och elevhälsa. Inom ramen för detta arbete pågår ett arbete med planering av särskilda undervisningsgrupper på olika nivåer och att starta regionala särskilda undervisningsgrupper skolor emellan, se senare avsnitt.

Statsbidraget för likvärdig skola har fortsatt att användas strategiskt utifrån sitt syfte och har gett förstärkta förutsättningar i utvecklingsarbetet.

Med anledning av sjunkande resultat över tid i årskurs 6 har fokus särskilt riktats mot att öka undervisningskvaliteten i mellanstadiet. Nu redovisas något förbättrade resultat i årskurs 6 och denna utveckling behöver följas framöver. Förvaltningen har bland annat stöttat skolor med fördjupade resultatanalyser gällande resultatutvecklingen i årskurs 6 som ett underlag för skolan att arbeta vidare utifrån. När det gäller satsningen på betyg och bedömning har inte förvaltningen kunnat genomföra denna som avsett eftersom de nya kursplanernas införande har skjutits fram till hösten 2022, med anledning av pandemin.

Resultat i grundsärskolan

Vårterminen 2021 var 95 stockholmselever i årskurs 9 mottagna i grundsärskolan, 60 pojkar och 35 flickor. Av dessa läste ungefär hälften ämnesområden och får inte betyg. De flesta elever i grundsärskolan som läser ämnen väljer att ta ut betyg. Antalet betyg i de olika ämnena varierar mellan 30 och 44, förutom i ämnena modersmål där 8 elever fick betyg och svenska som andraspråk där 7 elever fick betyg. Att totalt antal satta betyg inte stämmer överens med antalet elever som valde att ta ut betyg beror på att eleven inte har klarat kunskapskraven i ämnet eller har läst en kombination av ämnen och ämnesområden eller en kombination av grundsärskolans och grundskolans ämnen. Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. För den elev som inte uppnår kraven för betyget E, ska betyg inte sättas i ämnet. Betygssiffrorna är hämtade från BER Statistik.

Tabell 17: *Betyg i ämnen i grundsärskolan årskurs 9*

Betyg åk 9 vårterminen 2021	A	B	C	D	E	Totalt antal
Bild	3	6	13	13	10	42
Engelska	2	5	13	10	13	43
Hem- och konsumentkunskap	2	11	9	9	7	38
Idrott och hälsa	1	8	7	7	11	34
Matematik	7	11	8	5	13	44
Modersmål	0	2	6	0	0	8
Musik	1	4	8	7	23	43
NO	3	8	9	6	14	40
Slöjd		2	20	11	8	41
SO	7	7	11	7	8	40
Svenska	2	7	8	4	9	30
Svenska som andraspråk		1	1	2	3	7
Teknik	2	6	8	7	18	41
Totalt per betyg	30	78	121	88	137	

Betygsfördelningen visar att det vanligaste betyget i årskurs 9 är betyg E och därefter betyg C. Förra året var det vanligaste betyget C. Förvaltningen har sedan tidigare identifierat att en utmaning för grundsärskolan är att på huvudmannanivå skapa systematik gällande kunskapsuppföljningen hos elever som läser enligt grundsärskolans ämnen och ämnesområden. Betyg kan endast ges till de elever som läser ämnen och som begär betyg. Elevernas kognitiva förutsättningar skiljer sig dessutom mycket åt vilket gör att det är problematiskt att kunna dra långtgående slutsatser utifrån resultaten och göra jämförelser över tid.

Arbete för att nå målen

Förvaltningen har under året för grundskolans del fortsatt prioriterat områdena elevhälsa, nyanlända och flerspråkiga elever, fritidshemmet samt digitalisering som ett verktyg för att utveckla lärandet. En övergripande prioritering är att utveckla det systematiska kvalitets-

arbetet. För att ytterligare stärka verksamhetsutvecklingen erbjuder förvaltningen ständigt olika typer av kompetensutveckling, se mål 3.2.1.

Elevhälsa och elever i behov av särskilt stöd

Elevhälsan ska främst verka i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet och skolornas elevhälsoteam har utgjort en särskilt viktig funktion under pandemin. Nätverken för elevhälsans professioner har fortsatt att arbeta med temat främja närvaro men har haft färre deltagare än tidigare terminer. En majoritet anser att den digitala formen av nätverksträffar har fungerat mindre bra.

Utbildningen för att stötta grundskolorna i att utveckla utredningar om elevers eventuella behov av särskilt stöd har fortgått och fortsätter under höstterminen. Syftet är att möta behovet av att skapa en mer likvärdig kunskapsbas om utredningsarbete. Skolorna visar ett ökande intresse för utbildningen, under förra läsåret deltog 15 skolor, och 27 skolor är anmälda till höstens omgång. Från skolorna deltar team av elevhälsans professioner tillsammans med skolledare. Att utveckla utredningarna är en process vilket innebär att det är för tidigt att kunna se större förändringar i skolornas utredningar. Skolor som deltagit uttrycker i utvärderingarna att de fått nya insikter om hur de behöver utveckla arbetet med utredningar om elevers behov av särskilt stöd. En insikt som specifikt lyfts fram är vikten av elevhälsans tvärprofessionella roll i utredningarna. Framtagandet av ett stödmaterial för utredning om särskilt stöd är i slutfasen och kommer att färdigställas och implementeras under hösten.

Psykologer från Barn- och ungdomspsykiatri, BUP, och habiliteringen har tillsammans med skolpsykologernas regionala nätverksgrupper haft erfarenhetsutbyte i syfte att underlätta samverkan kring de elever som har behov av bedömning och behandling i Regionens regi. Upplevelsen är att en ökad personkännedom samt kunskap om varandras verksamheter underlättar när skola och Regionen ska samverka runt en elev. Vidare har BUP fått riktad information kring skolläkarnas arbete, deras uppdrag och organisation i syfte att underlätta samarbete runt remisser från skolan till BUP.

Tilläggsbelopp, verksamhetsstöd samt CSI och RSU

Utbildningsförvaltningen har under tiden 1 januari – 31 juli 2021 handlagt 317 ansökningar om verksamhetsstöd från stadens grundskolor och 283 ansökningar om tilläggsbelopp från fristående grundskolor, totalt 600 handlagda ansökningar. För tilläggsbelopp för elever på fristående gymnasieskolor och verksamhetsstöd för elever i andra kommuners gymnasieskolor har 187 ansökningar handlagts under samma period.

Under vårens beslutsomgång har 280 ansökningar om plats i en CSI-grupp handlagts, och 85 elever har erbjudits plats.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med den övergripande organisationen för att kunna tillgodose behovet av platser i särskilda undervisningsgrupper på olika nivåer. På stadsdels- och områdesnivå har behovet av regionala särskilda undervisningsgrupper, RSU, diskuterats med rektorerna och i flera områden håller sådana grupper på att startas. Förvaltningen har

tagit fram ett gemensamt ramverk för RSU med utgångspunkter för organisation, inriktning, antagning av elever, finansieringsmodell samt tydliggörande av skillnaden mellan RSU och CSI, kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper. Antalet platser i CSI-grupper har utökats med 24 stycken till höstterminen, till totalt 252 platser. Antalet RSU-grupper med antal platser redovisas i verksamhetsberättelsen.

Översyn av modell för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd samt nivån för strukturersättningen till resursskolor

Under våren har en översyn gjorts av stadens modell för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd. Stockholms stad har under flera år använt behovsgrupper (C1, C2, D1 och så vidare) med fasta ersättningsnivåer. Dessa behovsgrupper och fasta ersättningsnivåer för förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet tas bort från och med den 1 augusti 2021. Ersättnings storlek kommer i stället att bestämmas individuellt utifrån den enskilda elevens behov och de extraordinära stödåtgärder som skolan ger eleven.

I juni 2020 beslutade utbildningsnämnden om att från och med den 1 januari 2021 införa en strukturersättning som del av grundbeloppet för de fristående skolor som begränsar sitt mottagande till elever i behov av särskilt stöd (så kallade resursskolor). Under våren 2021 gjordes en översyn av strukturbeloppets storlek och nämnden fattade beslut om att höja ersättningen. Strukturersättningen beslutades till 80 000 kr per elev och år.

En del fristående resursskolor har tidigare signalerat att de eventuellt kommer att avveckla sin verksamhet på grund av lägre beviljat tilläggsbelopp, men hittills har ingen skola meddelat att de kommer att avveckla. Förvaltningen har under våren infört en särskild kanal för kontakt och hjälp till vårdnadshavare som är oroliga inför eventuella avvecklingar av fristående resursskolor. Några enstaka vårdnadshavare har under våren valt att söka sig från fristående resursskola till en kommunal grundskola.

Staden har därtill skickat en hemställan till regeringen angående behovet av tydligare regleringar rörande tilläggsbelopp och fristående skolor som begränsar sitt mottagande till elever i behov av särskilt stöd (resursskolor).

Utökad fysisk aktivitet under skoldagen

Fysisk aktivitet är viktigt för elevernas hälsa och bidrar till goda förutsättningar för lärande, minskad stress, ökad studiero och trygghet. Under vårterminen har antalet deltagare i nätverket *Spring i benen* ökat. I dagsläget består nätverket av cirka 400 medarbetare från stadens skolor. *Spring i benen* fortsätter att stötta samordnarna för de lokala rastnätverken med deras arbete för en aktivare rastverksamhet. Under våren har inspirationsmaterial tagits fram och planering inför en kick-off som genomförs under september månad. Syftet är att lyfta och synliggöra rasten som en viktig del och källa till daglig rörelse. Skolor förses med inspirationsmaterial för aktiva raster som går att applicera direkt i verksamheten.

Från 2019 har sammanlagt 31 skolor genomfört mätningar av var skolan befinner sig i förhållande till målet på 45 minuter fysisk aktivitet per skoldag och elev, motsvarande

9 000 steg. Många av skolorna har deltagit i mätningen under flera perioder som en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Vårens mätning av fysisk aktivitet gav liknande resultat som tidigare, eleverna i skolorna uppnår cirka 6 000 steg/dag, motsvarande cirka 30 minuter fysisk aktivitet/dag. Då intresset för mätningen har ökat, har antalet skolor per termin utökats från 10 till 20 skolor.

Barn och unga med funktionsnedsättning har erbjudits fler aktiviteter genom samarbete med nätverket *Fritid för alla*. Under höstterminen planeras även ett nätverksmöte för stadens grundsärskolor där *Fritid för alla* deltar för att möjliggöra en närmare kontakt med stadens skolor.

Förvaltningens samarbeten med RF-SISU Rörelsesatsning i skolan Stockholm, Idrottsförvaltningen och Karolinska Institutet fortsätter. Skolor som har erbjudits att delta i samarbetet får handledning av RF-SISU Rörelsesatsning i skolan Stockholm. Handledningen fortlöper under kommande läsår.

För att få fler prioriterade målgrupper att delta i fritidsaktiviteter har ett samarbete med socialförvaltningen, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen påbörjats.

Nyanlända och flerspråkiga elever

Under perioden har inga nya insatser för att stödja skolornas lokala arbete inom området startats. Fokus har legat på att fullfölja och upprätthålla de insatser som är i gång i samverkan med olika avdelningar inom förvaltningen såväl som externa organisationer utanför förvaltningen.

Den digitala bedömningskursen i *Bygga svenska* avslutades under perioden. Samtliga kursdeltagare arbetar inom grundskolan och är nöjda med hur kursen genomfördes digitalt. Ny kurs i bedömningsstöd i svenska som andraspråk kommer att erbjudas under hösten.

Förvaltningen har fortsatt att delta i Skolverkets och Stockholms universitets regionala nätverksmöten som ett stöd i kommunernas arbete med nyanländas lärande. Fokusområden under perioden har varit samverkan kring studiehandledning på modersmålet och att förbättra nyanlända elevers övergång från grundskola till språkintrödn.

Fritidshem och fritidsklubb

Fritidshemmet har en viktig roll i elevers lärande och sociala utveckling, både när det gäller möjligheten till stöd i skolarbetet och för att få tillgång till meningsfulla aktiviteter efter skoldagens slut.

De lokala nätverk som startats i varje grundskoleområde har under vårterminen 2021 haft två nätverksmöten vardera. Det är planerat att även under nästkommande läsår ha två möten per termin i varje grundskoleområde. Deltagare är pedagoger och skolledare. I de lokala nätverken är fokus att stötta skolornas arbete med att skapa större likvärdighet i stadens

fritidshemsverksamheter. Fokus för dessa möten sätts utifrån inriktningen i verksamhetsplanen samt deltagarnas önskemål om innehåll.

Ett vägledningsmaterial är framtaget från aktionsforskningsprojektet som pågått till sommaren 2021 i syfte att utforska och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på fritidshemmen. Detta kommer finnas tillgängligt digitalt i utbildningsplattformen under läsåret 2021/2022. Plan för hur spridning ska ske till fritidshemmen kommer att tas fram och presenteras för skolledare med ansvar för fritidshem.

Sju av stadens skolor/fritidshemsverksamheter har deltagit i ett FoU-program i Ifous regi, *FriPu – Fritidshemmens Pedagogiska Uppdrag*. Skolorna har under året deltagit i utvecklingsseminarium, lokala seminarium, rektorsträffar samt haft egna träffar ute på de sju skolorna. Varje skola har utifrån sina behov identifierat ett utvecklingsområde som man fokuserat på med hjälp av de frågeställningar och tankar som finns i projektet. Arbetet med projektet fortsätter under läsåret 2021/2022.

Förvaltningen har påbörjat en kartläggning av behörigheten i stadens fritidshem för att se över vilka insatser som kan höja legitimationsgraden och behörigheten. Kartläggningen påbörjas på åtta av stadens fritidshem.

Förskoleklass

Förskoleklassen ska stimulera lärande på ett sätt som gynnar elevernas allsidiga utveckling och lärande. Förvaltningen har under våren erbjudit två utbildningar för pedagogisk personal i förskoleklass samt speciallärare, specialpedagoger och rektorer. Utbildningen omfattade en genomgång av *Läsa, skriva, räkna - en garanti för tidiga stödinsatser* samt kartläggningsmaterialet *Hitta språket och Hitta matematiken*. I utbildningen ingick också en genomgång av hur man kan se på bedömning/kartläggning när man arbetar med materialet. Detta för att tidigt identifiera elever i behov av stöd och utforma stöd i elevernas tidiga läs- och skrivinlärning och matematikinlärning. Tanken är att lärarna ska få tillgång till specialpedagogisk kompetens redan i förskoleklass.

Inom ramen för de lokala samverkansöverenskommelserna gällande övergång mellan förskola och förskoleklass erbjuds under våren övergångsamtal med vårdnadshavare, kring elever med identifierade stödbehov. Detta för att tidigt stödja elevernas utveckling och lärande i förskoleklassen.

Grundsärskola

Förvaltningen har tillsammans med en referensgrupp från skolorna bildat nätverk där kunskapsuppdraget i grundsärskolan ska stå i fokus. Nätverken kommer att arbeta med grundsärskolans kursplaner och Skolverkets bedömningsstöd. Pilotgrupper startar hösten 2021. Utbildningar i bedömning för grundsärskolan kommer att anordnas i samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, till hösten 2021.

Kunskapsnavet för grundsärskolan har fortsatt att erbjuda stöd i att implementera Miramodellen för uppföljning av elevernas kunskapsutveckling. Kunskapsnavet hjälper också skolor som startar ny verksamhet eller som utökar sin grundsärskoleverksamhet.

SPSM:s utbildning om två kursplaner i ett klassrum har genomförts för personal i stadens skolor.

Områdesindelningen för grundsärskolan har från och med 2021 ändrats till att omfatta samma områden som grundskolan i syfte att tydliggöra skolorganisationen och förbättra samverkansmöjligheterna.

Samverkan med Region Stockholm håller på att utvecklas genom att uppdrag och respektive roll tydliggörs för respektive part när det gäller elever i grundsärskola.

Förvaltningen har fortsatt samarbetet med idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen och stadsdelsförvaltningar om en meningsfull *Fritid för alla* via två arbetsmöten och två inspirationsmöten per år.

Skolutveckling på Järvaområdet

Arbetet med att förbättra elevernas kunskapsutveckling i Järvaområdet har fortsatt och insatserna har börjat ge effekt med resultat som pekar åt rätt håll. När det gäller andel behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har fem av sex högstadieskolor i Järva förbättrat sina resultat jämfört med 2020. Vid jämförelse över tid framgår att måluppfyllelsen stadigt ökar eller ligger kvar på en hög nivå i årskurs 9. När det gäller måluppfyllelsen för årskurs 6 syns en positiv trend på åtta av tolv skolor.

På alla skolor pågår insatser för att stärka det språk- och kunskapsutvecklande arbetet utifrån varje enskild skolas utarbetade språkstrategi. Att även förskoleklass och fritidshem aktivt arbetar med språkutvecklande arbete visar sig stärka elevernas möjligheter att utvecklas optimalt inom ramen för olika ämnen i högre utsträckning, vilket troligen har bidragit till att måluppfyllelsen har ökat.

Ett annat prioriterat utvecklingsområde är att stärka kvaliteten i undervisningen. Här har flera av skolorna fått stöd av lektorer som leder det kollegiala utvecklingsarbetet. Detta stöd visar sig vara framgångsrikt dels när det gäller lärarnas pedagogiska ledarskap och didaktiska förmåga, dels stärker det likvärdigheten i undervisningen för eleverna. Exempelvis har lärarna på en skola gemensamt analyserat sina elevers kunskapsutveckling och därefter identifierat utvecklingsområden inom olika ämnen, framför allt i matematik. Lärarna har på ett systematiskt sätt utvecklat sin undervisning med fokus på de identifierade områdena. Utvecklingsarbetet har bland annat fokuserat på likhetstecknets betydelse i årskurs F-1, matematisk problemlösning i årskurs 2-3 och textuppgifter i matematik i årskurs 4-6. Därtill har fokus varit på elevers förmåga att utföra instruktioner inom praktiskt-estetiska ämnen, på

elevers skrivande ur ett specialpedagogiskt perspektiv samt på grundsärskoleelevers taluppfattning.

Den extra simundervisning som har erbjudits skolorna i samarbete med idrottsförvaltningen har också fått positiv effekt på eleverna vattenvana och simkunnighet.

Skolornas arbete och rutiner med att systematiskt följa upp och analysera resultaten har stärkts. Genom att skolorna genomför täta och kontinuerliga uppföljningar och resultatanalyser och kopplar dessa till skolans resursfördelningssystem kan resurser omfördelas och bättre anpassas utifrån elevernas behov. Detta har i hög grad gynnat pojkar som tidigare haft låg måluppfyllelse.

Samverkan för bästa skola

Fyra skolor i Järvaområdet genomför insatser inom ramen för Skolverkets uppdrag *Samverkan för bästa skola*. En grundskola kommer att lämna sin slutredovisning till Skolverket tidig höst. Denna visar att kvaliteten i undervisningen har stärkts, att det systematiska kvalitetsarbetet har utvecklats samt att elevresultaten ligger på en stabil hög nivå under treårsperioden.

De andra skolorna kommer med stöd av lärosäten att fortsätta utveckla processer och strukturer för att stärka de områden som framkommit i skolornas nulägesanalyser och som går hand i hand med områdets prioriterade utvecklingsområden.

Utifrån de erfarenheter som satsningen *Samverkan för bästa skola* medfört har förvaltningen utvecklat ett lokalt upplägg där de delar som visat sig vara framgångsrika har tagits tillvara. Tre skolor i området har påbörjat utvecklingsarbetet inom denna satsning där nulägesanalysen är det första steget som genomförs på respektive skola.

Fyra skolor i området har involverats i så kallade nav för samverkan med polis och socialtjänst i Järva och ytterligare två skolor planerar att starta till hösten. Naven stärker skolornas möjligheter till tidig samverkan med andra myndigheter kring exempelvis trygghet och skolnärvaro både på grupp- och individnivå, vilket skolorna uppfattar som positivt.

Lovskola

Pandemin har påverkat skolornas lovverksamhet även detta år genom att skolorna har lovskola i egen regi i större utsträckning än tidigare år. Både antalet arrangerande skolor och antalet deltagande elever har ökat 2021 jämfört med 2020.

Sport- och påsklovskola

47 skolor arrangerade lovskola under sportlovet, år 2020 var antalet 31. 1 047 elever deltog jämfört med 799 elever år 2020.

Under påsklovet arrangerade 35 skolor lovskola, år 2020 var antalet 14. 629 elever deltog jämfört med 271 elever år 2020. Förra året var läget inför påsklovet ansträngt på grund av

pandemin och många skolor valde då att inte erbjuda lovskola för att minska arbetsbelastningen för personalen.

Tabell 18: *Antal deltagande elever per årskurs*

Åk	Sportlovet	Påsklovet
	Antal elever	Antal elever
1	4	--
2	15	16
3	18	12
4	16	7
5	32	20
6	176	97
7	152	96
8	246	157
9	388	224
Summa	1 047	629

Matematik, svenska, svenska som andra språk samt engelska, är de ämnen som de allra flesta elever deltar i men samtliga ämnen finns representerade i lovskolorna.

Sommarlovskola

91 grundskolor av 116 svarande har angett att de skulle arrangera sommarskola. År 2020 arrangerade 72 skolor sommarskola. Samverkan med Blackebergs gymnasium för elever i behov av lovskola som avslutat åk 9 har återupptagits år 2021, efter uppehållet föregående läsår, vilket är uppskattat av både grundskolor och berörda elever. Sammanställning av sommarlovskolans resultat pågår och redovisas i verksamhetsberättelsen.

Simskola arrangeras under samtliga lov enligt rutin i samverkan med idrottsförvaltningen. Resultat från denna kommer under hösten 2021 och redovisas i verksamhetsberättelsen.

Läxhjälp

Läxhjälpverksamhet är en etablerad del i skolornas arbete med att stödja eleverna i att nå kunskapskraven. Ett antal av stadens skolor samarbetar även med ideella föreningar där organisationen Läxhjälp är den största samarbetspartnern.

Förvaltningen ansöker varje år om statsbidrag för läxhjälp. I år har staden beviljats statsbidrag vilket inte har beviljats sedan 2018. Att staden erhåller statsbidrag 2021 beror på att staten betalar ut extra medel på grund av pandemin. Skolornas ansökan och redovisning pågår och resultatet redovisas i verksamhetsberättelsen.

Kultur i skolan

Förvaltningen beviljades 9,5 mnkr för Skapande skola från Kulturrådet 2020 för att användas under läsåret 2020/2021 för Stockholms kommunala grundskolor. De professionella kulturaktörerna och utbudet som skolorna ska använda sig av finns på webbplatsen Kulans särskilda sida för Skapande skola.

Eftersom det ordinarie kulturutbudet där kulturaktörer besöker skolor har varit svårt att använda på grund av pandemin har skolor fortsatt använt det kompletterande digitala utbudet med workshop och utomhusaktiviteter som togs fram våren 2020. Då inte alla skolor har använt sina tilldelade medel, nio skolor har ställt in helt, har 16 skolor genom omfördelning fått mer beviljade medel utifrån ansökan.

Som nämnts i tertialrapport 1 är andelen elever i årskurs 5 och 8 mindre nöjda med de kulturupplevelser som de får ta del av i skolan i jämförelse med förra året. Sannolikt beror detta på att många har fått kraftigt minskade möjligheter att ta del av kulturevenemang på grund av pandemin.

Skolor har bland annat arbetat med skriparverkstad, dans, musik, filmskapande, teater och ser goda resultat till exempel med att eleverna utvecklar sin förmåga att bearbeta litteratur och sitt eget skrivande.

Projekten kring litteratur och språk kombineras ofta med uppdraget *Barn och böcker* och tävlingen *En bok i världen* för årskurs F-6. *Barn och böcker* syftar till att främja skolornas läs- och språkutvecklande arbete och ger elever möjlighet att läsa litteratur från olika delar av världen. Till tävlingen anmäldes 152 klasser/grupper vilket visar på ett stort intresse för tävlingen och dess möjlighet att integrera olika ämnen i undervisningen. Tävlingskategorin grundskola har lagts till efter önskemål. Utlånen av Cirkulationsbiblioteket särskilda utbud för tävlingen ökade markant med 3 000 fler utlån än förra läsåret och 2 775 omlån.

De seminarier i form av *Bok afterwork* som anordnas i samband med uppdraget är uppskattade och ett av dessa kunde genomföras digitalt. Den sedvanliga planerade programdagen på Skansen med prisutdelning på Solliden i maj genomfördes till skolorna via en livesändning. Digitala workshops erbjuds under två dagar i stället för fysiskt program.

Utvärderingar visar att skolorna är nöjda med *Barn och böcker* och att tävlingen blivit en didaktisk och viktig del i arbetet med läs- och språkutveckling för att nå alla elever.

Analys av den kommunala gymnasie- och gymnasiesärskolans resultat

Måluppfyllelse och resultat – gymnasieskola

Stadens gymnasieskolor uppvisar ett något förbättrat resultat i andel examen jämfört med året innan. En översiktlig första bedömning är att skolorna på ett positivt sätt har klarat utmaningar med distansundervisning under pandemin. Lärdomar från slutet av föregående läsår har tagits tillvara och kompensatoriska åtgärder som utökad lovskola och sommarskola har bidragit till elevernas måluppfyllelse.

Läsåret 2020/2021 erhöll totalt 89 procent av stadens avgångselever från ett nationellt program ett examensbevis, en förbättring med två procentenheter jämfört med föregående år. Flickornas andel ökade till 92 procent medan pojkarnas låg oförändrad på 85 procent.

En förändring i årets uppföljning jämfört med föregående år är att Anna Whitlocks gymnasium examinerade sin första årskull och de räknas in i resultatet för första gången. Skolan bidrog med närmare 630 examinerade elever där cirka 63 procent var flickor vilket varit positivt för resultaten. Även om eleverna från Anna Whitlocks gymnasium skulle exkluderas uppvisas en resultatförbättring med en procentenhet (88 procent) jämfört med 2020.

Av eleverna från högskoleförberedande program erhöll 90 procent examensbevis jämfört med förra årets 88 procent. Inom yrkesprogrammen var det 76 procent som uppnådde kraven för en examen, en försämring med tre procentenheter.

Av eleverna med examen från yrkesprogram erhöll 43 procent även grundläggande behörighet till högskola, ett förbättrat resultat jämfört med föregående år.

Studieutgångar läsåret 2020/2021, med antal elever

Gymnasieskola	Dokument	Elevantal
Nationella program	Examensbevis	4 410
	Studiebevis	553
Introduktionsprogram	Gymnasieintyg	485
Gymnasiesärskola	Dokument	Elevantal
Nationella program	Gymnasiesärskolebevis	47
Individuellt program		22

För att en elev ska erhålla ett examensbevis krävs:

För samtliga nationella program	
Att eleven har genomfört (blivit betygssatt på) en utbildning omfattande 2 500 kurspoäng	
Att minst 2 250 kurspoäng är godkända	
Att gymnasiearbetet är godkänt	
För högskoleförberedande program	För yrkesprogram
Minst betyget godkänt på följande kurser; <ul style="list-style-type: none"> • Svenska 1 eller svenska som andraspråk 1 • Svenska 2 eller svenska som andraspråk 2 • Svenska 3 eller svenska som andraspråk 3 • Engelska 5 • Engelska 6 • Matematik 1b eller 1c 	Minst betyget godkänt på följande kurser; <ul style="list-style-type: none"> • Svenska 1 eller svenska som andraspråk 1 • Engelska 5 • Matematik 1a • 400 kurspoäng inom de programgemensamma ämnena.

En elev som inte uppfyllt kraven för examensbevis får ett studiebevis.

Distansundervisning i gymnasieskolan

Skolorna har under läsåret bedrivit distansutbildning under sina egna lokala förutsättningar. Inom en skola kan skillnader i distansundervisning uppvisas mellan olika elevgrupper och skilda undervisningsmoment över tid. Elever i behov av särskilt stöd samt praktiska undervisningsmoment har prioriterats för närundervisning. Vid en uppföljning i april 2021 uppskattades skolornas distansundervisning till mellan 20 och 65 procent, undantaget några skolor med specifika undervisningsuppdrag. Utöver den reguljära sommarskolan har även övrig lovskola förekommit lokalt vid behov.

För att undersöka eventuella effekter av de anpassningar som har gjorts i undervisningen på gymnasieskolan till följd av pandemin har utfärdade gymnasiebetyg undersökts. Samtliga satta betyg i den kommunala gymnasieskolan under åren 2019, 2020 och 2021 ingår i materialet. För att begränsa urvalet har undersökningen inriktat sig på de kurser i engelska, matematik och svenska som huvudsakligen läses i årskurs 1 och 2. För de högskoleförberedande programmen är dessa kurser obligatoriska och för yrkesprogrammen är de första kurserna i ovanstående ämnen obligatoriska. Totalt rör det sig om nästan 92 000 individuella betyg fördelade över det tre åren.

Analysen har genomförts på programnivå och huvudfrågan är om betygssnittet i dessa kurser eller andelen F-betyg förändrats mellan 2019 och 2021. Övergripande så har betygssnittet ökat något och andelen F-betyg minskat något under perioden, men det rör sig om relativt små förändringar. Det finns vidare inga tydliga mönster utifrån vilken kurs eleven läst, vilket program eleven läst på eller vilken typ av gymnasieskola (utifrån antagningspoäng) eleven läst på. Slutsatsen är därför att det i kursbetygen på gymnasieskolan inte skett några större förändringar mellan 2019 och 2021.

Analys av betygsresultat

Analysen nedan grundar sig på statistik från Sweco samt resultatrapportering från skolor och omfattar elever som har avslutat ett nationellt program i Stockholms stad. I samband med

verksamhetsberättelsen redovisas uppgifter från nationell statistik som fångar genomströmningen ur ett helhetsperspektiv med de elever som påbörjar gymnasiestudier i Stockholms stad.

Tabell 19: *Betygsresultat totalt 2019 – 2021*

Betygsresultat	Examensbevis			Studiebevis		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Andel elever med examens- och studiebevis, procent						
Totalt	88	87	89	12	13	11

En resultatförbättring om två procentenheter uppvisas från läsåret 2020/2021 jämfört med föregående läsår. Som beskrevs inledningsvis tillkom eleverna Anna Witlocks gymnasium då det är första året som skolan examinerar sina avgångsklasser.

Av de skolor där det är möjligt att jämföra avgångsklasserna 2020 och 2021 uppvisar nio skolor positiv utveckling och sex skolor en negativ tendens på skolnivå. Bland de skolor som redovisar ett försämrat resultat återfinns skolor med yrkesprogram. Distansutbildning kan ha utgjort ytterligare utmaning för yrkesprogrammen med sitt arbetsplatsförlagda lärande och sina praktiska moment.

Examensbevisen - Genomsnittlig betygspoäng och andel elever med godkända kurser

Tabell 20: *Genomsnittlig betygspoäng 2019 – 2021*

Betygsresultat	Examensbevis		
	2019	2020	2021
Betygspoäng	16,0	15,9	15,9
Andel elever med minst E i alla kurser, procent	79	80	81

Årets betygsgenomsnitt uppgick till 15,9 poäng, en tangering av resultatet 2020. Motsvarande siffra för elever i hela Sverige var 14,9 poäng läsåret 2019/2020, rikssiffran för 2020/2021 redovisas först i december.

Jämfört med 2020 uppvisar 10 gymnasieskolor en ökad betygspoäng medan sju skolor minskar. Det innebär en liten ökning i resultatet som dock inte är synlig vid redovisning av en decimal. Genomsnittlig betygspoäng är ett komplext mått där varje elev har cirka 23 till 27 kursbetyg i sitt examensbevis och där varje kursbetyg beräknas med sin kurspoäng. Dessutom är skolorna olika stora och antalet examinerade elever i avgångsklasserna varierar. I regel uppvisas små förändringar över tid.

Andelen elever som har godkänt på samtliga kurser (minst betyget E) i sina examensbevis har åter ökat med en procentenhet till att för läsåret 2020/2021 uppgå till 81 procent.

Tabell 21: *Betygsfördelning i procent per betygssteg – jämförelse mellan 2019 och 2020*

	2019 %	2020 %	2021 %	Differens 2020 – 2021
A	27,8	27,0	27,6	+0,6
B	23,7	22,9	23,0	+0,1
C	23,9	24,2	24,1	-0,1
D	13,2	13,6	13,4	-0,2
E	10,2	11,0	10,8	-0,2
F	1,2	1,2	1,1	-0,1

Andelen betyg A har ökat med sex tiondelar jämfört med föregående år och har sedan några år också blivit det dominerande betygssteget. Betyg B ökade marginellt medan övriga betygssteg minskade sin andel något. Alla kurser viktas in i slutresultatet och en kurs om 50 poäng väger mindre i beräkningen än en kurs om 150 poäng. Detta medför att en direkt koppling mellan förändrade andelstal och slutlig genomsnittlig betygspoäng inte kan göras.

 Tabell 22: *Kurser med flest satta F-betyg sammanställda från examensbevis och studiebevis*

Gymnasiekurs	Antal F 2021 (2020)	Andel av utfärdade F-kursbetyg (%) 2021
Matematik 2b	290 (407)	12
Religion 1	215 (219)	9
Svenska 3	208 (171)	5
Engelska 7	187 (156)	6
Idrott 1	177 (168)	4
Matematik 3b	175 (168)	15
Matematik 4	153 (119)	9
Fysik 2	151 (131)	10
Filosofi 1	134 (108)	7
Svenska 2	116	3

Kurserna med flest satta F är främst kurser som ingår i de gymnasiegemensamma ämnena eftersom det är kurser som många elever kommer i kontakt med i sin utbildning. Även program med många elever synliggörs, som exempelvis naturvetenskapsprogrammet genom kurserna fysik 2 och matematik 4.

Sett till utfärdade F-betyg är det i stort sett samma kurser som årligen återkommer över tid. Mot bakgrund av att det 2021 är fler avgångselever jämfört med 2020 så noteras att antal F inte har ökat i någon större utsträckning. Två kurser minskar, matematik 2b och religion 1. Under läsåret har betygen i matematik, på olika sätt, uppmärksammats i allmänhet och matematik 2b i synnerhet. Om dessa aktiviteter redan kan ha påverkat betygsutfallet är för tidigt att uttala sig om men det finns anledning att återkomma om detta.

Resultatspridning

 Tabell 23: *Resultatspridning – andel elever med gymnasieexamen (*Skolor med minst 10 elever)*

	Antal skolor*	Intervall för Andel elever med gymnasieexamen %
Skolor med mer än 89 procent	10	92 - 100
Skolor med mindre än 89 procent	12	46 - 87

Stadens gymnasieskolor uppvisar stora skillnader i sina resultat. Totalt sett var det 11 skolor som ökade sin examensandel. Sex skolor minskade sin andel något. Tre skolor uppvisar oförändrad examensandel, Anna Whitlocks gymnasium ingår för första gången i underlagen. Bland de skolor som ökade återfanns både skolor med en relativt hög och med en låg examensandel. För skolor med en minskad examensandel jämfört med i fjol fanns främst skolor med relativt låg examensandel. Resultatspridningen mellan stadens skolor minskade något från tidigare år.

Stadens skolor uppvisar också skillnader i resultat när det gäller utfärdade examensbevis och kön. Exempelvis är det sju skolor med betygsresultat över 15,9 betygspoäng som står för 53 procent av samtliga examensbevis och på dessa skolor var 64 procent av examensbevisen erhållna av flickor. Detta förhållande har stärkts jämfört med föregående år, en större andel av de utfärdade examensbevis kom från skolor med högpresterande elever.

Att jämföra betygsresultat mellan gymnasieskolor är svårt då programsammansättningen skiljer sig åt. Skolans attraktivitet och elevernas sökmönster är faktorer som påverkar betygsresultaten. Skillnaderna kan också till viss del förklaras av elevernas olika ingångsvärden avseende meritpoäng.

Tabell 24: *Resultatspridning – program och skola*

Program	Andel elever med examensbevis	Betygspoäng
Naturvetenskap	41 – 100	13,8 – 18,1
Samhällsvetenskap	57 – 100	12,4 – 17,8
Ekonomi	34 – 100	13,0 – 17,8

Skillnader i studieresultat mellan olika gymnasieskolor kan illustreras genom att jämföra resultat från samma program. Att direkt jämföra resultat på skolnivå blir inte korrekt då skolornas utbildningsuppdrag skiljer sig åt. Mer tillämpligt är att göra jämförelser på programnivå mellan skolor för att synliggöra resultatskillnader. Inom Stockholms stad kan skolor som har naturvetenskaps-, samhällsvetenskaps- och ekonomiprogrammen jämföras då de finns på flera skolor och med täckning för olika programinriktningar.

Jämfört med föregående år ser spridningen ut att ha ökat för andel elever med examensbevis på programmen. För samhällsvetenskapsprogrammet minskade differenserna något avseende betygsgenomsnitt och andel elever med godkända kursbetyg. På naturvetenskapsprogrammet var betygsgenomsnittet oförändrat medan skillnaden för andel godkända betyg minskade.

Beskrivningen nedan är ett försök att visa på komplexiteten i program- och elevsammansättning på stadens gymnasieskolor. Utmaningarna att möta elevernas behov för att nå måluppfyllelsen examensbevis med höga betyg ser väldigt olika ut och skolor kan vara mer eller mindre framgångsrika sett till deras förutsättningar.

Föregående år infördes en uppföljning som synliggör elevbakgrundsindex. Måttet är framtaget med syfte att ge stöd för socioekonomisk resurstilldelning för att kompensera skolornas skilda pedagogiska utmaningar baserat på ett antal bakgrundsfaktorer där elevernas meritvärde har

störst betydelse. Måttet är framräknat med hänsyn till alla elever på skolan oberoende av årskurs och program.

Resultaten nedan avser elever med examen från nationellt program. Estetiska programmet ingår inte och inte heller obehöriga elever från introduktionsprogram.

Skolor med de fem högsta betygspoängen

Skolornas resultat avseende betygspoäng och andel elever med examen	Median för elevernas meritvärde från årskurs 9 (antagna 2018), lägsta och högsta per program och skola. Elembakgrundsindex i fetstil (elever totalt inkl. obehöriga)
Antal skolor: 5 Betygspoäng = 16,7 - 17,9	300 – 328 48 295 – 325 39 315 – 335 48
Andel examen % = 96 – 99	283 – 333 28 281 – 338 36
Stadens genomsnitt för elembakgrundsindex = 100.	

Kännetecknande för dessa skolor är att de har stort antal elever, är attraktiva att söka till och har en stabil antagningssituation över tid. Samtliga skolor har högskoleförberedande program och fyra skolor har elever inom språkintrouktion. Eleverna har generellt mycket höga meritpoäng, i vissa fall något lägre för program med lägre elevvolym som till exempel humanistiska programmet. Naturvetenskapsprogrammet, ekonomiprogrammet samt samhällsvetenskapsprogrammet dominerar med mycket höga antagningspoäng.

Resultatmässigt är såväl andelstal för examen som betygs-genomsnitt mycket höga.

Skolor med de fem lägsta betygspoängen

Skolornas resultat avseende betygspoäng och andel elever med examen	Median för elevernas meritvärde från årskurs 9 (antagna 2018), lägsta och högsta per program och skola. Elembakgrundsindex i fetstil (elever totalt inkl. obehöriga)
Antal skolor: 5 Betygspoäng = 12,9 – 14,2	190 – 218 210 225 114 193 – 253 152
Andel examen % = 46 – 87	180 – 199 201 173 – 225 185
Stadens genomsnitt för elembakgrundsindex = 100.	

Skolor inom denna grupp uppvisar stora variationer i sin antagningssituation och söktryck samt erhållna studieresultat. Skolorna har en mix av både yrkesprogram och högskoleförberedande program samt introduktionsprogram. Tre av skolorna har yrkesprogram med mindre elevvolym där söktrycket har varierat över tid och där studieresultaten uppvisar stora skillnader mellan olika läsår. I regel syns ett gott genomförande mot examen men utan höga betyg.

I gruppen ingår också några skolor med lågt söktryck och utmaningar att få eleverna att uppnå examen trots stödinsatser. Inom denna grupp finns även någon skola med en stabilare antagningssituation där betygsresultaten möjligtvis skulle kunna vara högre. Här återfinns

också skolor som tar emot elever efter skolstart. Dessutom kan undervisningsgrupper uppvisa stor spridning i meritvärde relativt ett totalt medianvärde i gruppen. Några av skolorna har en relativt hög andel obehöriga elever.

Resultaten i ett genusperspektiv

Tabell 25: *Betygsresultat - genusperspektiv*

Andel examensbevis, procent	Pojkar	Flickor	Differens
2019	87	89	2
2020	85	89	4
2021	85	92	7
Betygspoäng	Pojkar	Flickor	Differens
2019	15,5	16,3	0,8
2020	15,5	16,1	0,6
2021	15,5	16,3	0,8
Andel med minst E i samtliga kurser, procent	Pojkar	Flickor	Differens
2019	76	82	6
2020	78	81	3
2021	78	81	3

I årets utfall ökade differensen mellan pojkar och flickor för andel elever med examensbevis och genomsnittlig betygspoäng. Pojkarnas resultat var oförändrade medan flickornas ökade. För andel elever med godkända kursbetyg var differensen oförändrad.

Godkända kurser årskurs 1 och 2

I årets resultatredovisning är det andra gången som en del betygsresultat redovisas efter årskurs 1 och 2. Fokus brukar ligga på avgångsklassernas resultat men för en kursutformad gymnasieskola är en kontinuerlig uppföljning per årskurs viktig, något som förvaltningen arbetar för att utveckla på sikt, med statistiskt stöd till skolorna. Nedan visas resultat för kurser inom de gymnasiegemensamma ämnena.

Tabell 26: *Andel godkända kursbetyg utfärdade läsåret 2020/2021 från årskurs 1 och 2*

Gymnasiekurs	Andel		Gymnasiekurs	Andel	
	2020	2021		2020	2021
Svenska 1	96	96	Historia 1b	96	96
Svenska som andra språk 1	83	85	Samhällskunskap 1a1	85	84
Engelska 5	96	96	Samhällskunskap 1b	96	96
Matematik 1a	79	82	Religionskunskap 1	93	95
Matematik 1b	92	92	Naturkunskap 1a1	85	78
Matematik 1c	98	98	Biologi 1	92	95
Idrott och hälsa 1	95	94	Fysik 1	91	90
Historia 1a1	88	86	Kemi 1	93	92

Redovisning av läsårets kursbetyg årskurs 1 och 2, gymnasiegemensamma ämnen, visar på höga till relativt höga andelar med godkända betyg. Det är små förändringar totalt sett och inga tydliga bevis att utbildning på distans skulle ha medfört försämrade resultat.

Utfärdade studiebevis inom högskoleförberedande program

Inom högskoleförberedande program har 33 procent elever med utfärdade studiebevis inte fullföljt en utbildning om 2 500 gymnasiepoäng. Det tyder på att en majoritet av eleverna med studiebevis har genomfört sin utbildning sett till antalet kurser, men att de inte har uppnått samtliga betygskrav. 88 procent av eleverna hade inte uppnått kraven om minst 2 250 godkända kurspoäng totalt. Utifrån de specifika examenskraven är ett icke godkänt betyg i gymnasiearbetet och kursen svenska 3 mest frekvent.

Utfärdade studiebevis inom yrkesprogram

Inom yrkesprogram har 39 procent av eleverna med utfärdade studiebevis inte fullföljt en utbildning om 2 500 gymnasiepoäng och 79 procent av eleverna har inte uppnått kraven för 2 250 poäng med godkända kurser. Av de specifika kurser som utgör krav för yrkesexamen är det även inom yrkesprogrammen gymnasiearbetet som har flest betyg F.

Att gymnasiearbetet sticker ut negativt för både högskoleförberedande program och för yrkesprogram är något som behöver följas upp i dialog med skolorna. En möjlig delförklaring till resultatet kan vara större svårigheter att genomföra gymnasiearbeten med godkända betyg vid distansundervisning, till skillnad från närundervisning.

Måluppfyllelse introduktionsprogram

I tabellen nedan beskrivs i korthet introduktionsprogrammen med huvudsakligt innehåll och syfte. Dessutom redovisas antal elever som har avslutat sina studier och erhållit ett gymnasieintyg.

Tabell 27: Måluppfyllelse introduktionsprogram

Program	Uppdrag – Mål	Antal elever
Programinriktat val	Eleven går integrerat med elever på nationellt högskoleförberedande program och läser in de grundskoleämnena som saknas för behörighet. Mål: Övergång till nationellt yrkesprogram	8
Yrkesintroduktion	Yrkesinriktad utbildning anpassad efter elevens behov. Elevens kompetens ska framgå i gymnasieintyget. Mål: Yrkesutgång med anställningsbarhet	77
Programinriktat individuellt val	Eleven går integrerat med elever på nationellt yrkesprogram och läser in de grundskoleämnena (1 till 3 stycken) som saknas för behörighet. Mål: Övergång till nationellt yrkesprogram	15
Individuellt alternativ	Utbildning anpassad efter elevens behov. Elevens kompetens ska framgå i gymnasieintyget. Mål: Yrkesutgång med anställningsbarhet/övergång till nationellt program/annat introduktionsprogram/övriga utbildningsformer	90
Språkintrouktion	Undervisning i svenska för nyanlända. Mål: Att gå vidare med utbildning	337
Totalt		527

Uppföljning av introduktionsprogrammen är ett fortsatt utvecklingsområde. Skolorna har utmaningar i undervisningen och resultatuppföljning då elevernas mål är individuella. Skolverket tillhandahåller genomströmningsstatistik på huvudmannanivå och per utbildningsväg inom introduktionsprogrammen, detta presenteras i samband med verksamhetsberättelsen.

Gymnasieintyg

Gymnasieintyg utfärdas när eleverna avslutar ett introduktionsprogram och innehåller utöver kvalitativa uppgifter de betyg eleven har erhållit under sin studietid på programmet.

Tabell 28: *Utfärdade gymnasieintyg, exempel från två introduktionsprogram*

Introduktionsprogram	Grundskoleämnen (genomsnitt per elev)			Gymnasiekurser (genomsnitt per elev)		
	Lästa ämnen	Godkända ämnen	Intervall per enhet	Lästa kurser	Godkända kurser	Intervall per enhet
Språkintröduktion (IMS)	8,0	5,0	1,1 – 10,7	1,1	1,5	0,9 – 1,8
Yrkesintröduktion (IMY)	2,5	1,2	0 – 2,6	14,2	8,9	6,5 – 11,2

Relativt stora skillnader i utfärdade betyg kan konstateras, både i omfattning samt godkända. Att de olika utbildningsvägarna uppvisar olika resultat beroende på om det är grundskoleämnen eller gymnasiekurser, är i sin ordning. Olika studievägar har i sin struktur olika tyngdpunkt, antingen undervisning mot grundskola eller gymnasieskola. Kvalitativa frågeställningar som uppkommer är om resultatet är rimligt i förhållande till skolans profil och antagningssituation samt om eleverna har utmanats ”lagom” i förhållande till sina individuella studieplaner, i antalet kurser och i vilken omfattning de också är godkända. Detta kommer att fördjupas och diskuteras vidare på förvaltningens resultatdialoger.

Årlig revidering av plan för introduktionsprogrammen

Under våren 2021 har förvaltningen reviderat planen för utbildningen på introduktionsprogrammen för läsåret 2021/2022. Endast smärre justeringar har gjorts. Till planen ska det bifogas en bilaga om vad huvudmannen kommer att följa upp nästa läsår när det gäller elever på introduktionsprogram. Det kommer att göras efter att det senaste läsårets årets resultat har följts upp och analyserats.

Sommarlovsskola – gymnasieskola

Tabell 29: *Sommarlovsskola Blackebergs gymnasium*

Antal anmälda elever	Antal efter 2 veckor	Antal elever som genomfört med minst 75 % närvaro	Antal godkända betyg för elever som har fullföljt och läst ämnen
594	497	341 (69 %) Fördelat efter: Engelska 50, Matematik 45, Svenska som andra språk 246	Ma 25, SvA 21, Eng 30, Totalt 76

Till skillnad från förra sommaren 2020 tog Blackeberg åter emot elever som var folkbokförda i Stockholms stad från grundskolor, fristående skolor och kranskommuner. Pandemianpassningar genomfördes i form av mindre undervisningsgrupper och placeringsmässigt skapades större avstånd än sedvanligt i klassrum, i skolmatsalen och andra gemensamhetsytor. Skolan vittnar om en högre ambitionsnivå och närvaro hos eleverna med reflektionen att det åter var positivt med kontinuerlig klassrumsundervisning, något som elevernas uppskattade. En förändring jämfört med tidigare år var indelningen av elever i olika studiegrupper. Årets studiegrupper var bredare för att få fler elever att läsa mot betygsmålen. Förarbetet skedde sedvanligt genom kontakter med avlämnade skola och tester inför placering i studiegrupp.

Procentuellt är det fler elever som uppnår ett godkänt betyg inom engelska och matematik än svenska som andra språk. Även om det var färre utfärdade godkända betyg per elev jämfört med i fjol är ändå den samlade bedömningen att årets sommarskola har bidragit med en högre måluppfyllelse. Att fler elever uppnår betyg inom engelska och matematik beror bland annat på elevernas studiebakgrund. De som läser matematik och engelska har vanligtvis varit en längre i Sverige och har sannolikt redan påbörjat studier i dessa ämnen i sina hemskolor. Elever i svenska som andraspråk kan ha varit relativt kort i tid i Sverige.

Tabell 30: Sommarlovsskola Thorildsplans gymnasium

Kurselever = En elev anmäler sig till flera kurser				Kursbetyg	Elever	
Antal anmälda kurselever	Antal kurselever efter 2 veckor	Antal kurselever som fullföljt	Antal kurselever med godkända betyg	Andel (%) godkända kursbetyg	Antal elever efter två veckor	Antal elever som fullföljt
1 348	938	528	304	58%	616	421

Totalt sett var 58 procent av utfärdade kursbetyg godkända. Lägre resultat uppvisas bland annat inom fysik och matematik. Resultaten för de matematikkurser som gavs för yrkesprogram och samhällsvetare är lägre medan kurserna riktade till naturvetare hade ett bättre resultat. Kurserna med högst andel godkända betyg var svenska och svenska som andra språk.

Eleverna har gett en mycket positiv återkoppling i den enkät som genomfördes i slutet av undervisningen. Enkätsvaren vittnar om arbetsro på lektionerna, att eleverna fått ökad förståelse för hur de ska förbättra sina studieresultat samt nöjdhet med det extra stöd som fanns att tillgå.

Ett utvecklingsarbete har bedrivits av de förbättringsområden som identifierades efter sommarskolan 2020. Skolan anordnade bland annat undervisning från första dagen, utvecklade användande av schemaprogram för att undvika krocker samt övergick till en centralt placerad läxhjälp med utvecklat stöd. Ytterligare förbättringsområden för sommarskolan har identifierats, som tydligare uppdrag till ämnesansvariga lärare samt vidareutveckling av stödinsatser för elever i behov.

Elever från gymnasieskolans årskurs 3

För första gången har elever från årskurs 3 erbjudits sommarskola. Denna åtgärd har riktats till elever som har varit nära att uppnå examen men inte riktigt nått målen under distansundervisning. Insatsen har gjorts lokalt på respektive skola. För att ge elever som fått examen efter sommarskola möjlighet att direkt söka vidare till högskola behövde tidpunkten för betygsliverans till den nationella betygsdatabasen (Beda) senareläggas. Förvaltningen tog kontakt med Universitets- och högskolerådet (UHR) och SKR gällande möjligheten att senarelägga tidpunkten. Efter avstämning med flera huvudmän erbjöd UHR ett senarelagd datum för att skicka in avgångselevernas betygsdokument. Uppskattningsvis bidrog den förlängda studietiden till att minst 42 elever slutligen erhöll examensbevis i stället för ett studiebevis som dessa elever först fick utfärdat. Ytterligare elever kunde uppgradera sitt första studiebevis

men utan att uppnå samtliga krav för ett examensbevis. Det är dock svårt att via registerutdragen utläsa effekten och troligen underskattas antalet.

Måluppfyllelse – gymnasiesärskola

Ett gymnasiesärskolebevis ska innehålla:

För samtliga program	
Vilket program eleven följt, vilka kurser eller ämnesområden eleven har läst, ämnesområdenas omfattning samt kursernas omfattning i gymnasiesärskolepoäng. Vilka betyg eleven har fått, samt information om gymnasiesärskolearbetet och inriktningen på elevens arbetsplatsförlagda lärande.	
För nationella program	För individuella program
<ul style="list-style-type: none"> • Kurser • Ämnesområden • Gymnasiesärskolearbete • Arbetsplatsförlagt lärande 	<ul style="list-style-type: none"> • Ämnesområden • Kurs • Praktik

Antal gymnasiesärskolebevis 2021:

Gymnasiesärskola	Dokument	Elevantal
Nationella program	Gymnasiesärskolebevis	47
Individuellt program		22

Kvantitativ uppföljning - nationella program

I samband med läsårsslutet utfärdades 47 gymnasiesärskolebevis, 31 pojkar och 16 flickor. 38 av eleverna genomförde ett fullständigt program och i övrigt är det en jämn fördelning mellan elever som har genomfört ett utökat respektive reducerat program. Tre elever har läst integrerat med kurser inom gymnasieskola, vilket eftersträvas i läroplanen och bedöms som positivt för elevens lärande. 43 elever har genomfört ett gymnasiesärskolearbete och 43 elever har genomfört ett arbetsplatsförlagt lärande (APL) om 22 veckor. Skolorna och arbetsplatserna samarbetar och gör individuella anpassningar för elevernas APL.

Kvantitativ uppföljning - individuella program

Inom gymnasiesärskolans individuella program utfärdades 22 gymnasiesärskolebevis, 17 pojkar och 5 flickor. 2 elever har läst nationella gymnasiesärskolekurser, vilket är en möjlighet till individualisering på det individuella programmet i linje med att gymnasiesärskolelever läser gymnasiekurser. Elever på individuella program läser ämnesområden och har möjlighet att läsa ämnen från de nationella programmen utifrån en individuell bedömning.

Kvalitativ uppföljning

Gymnasiesärskolebevisen och dess innehåll ska vara ett stöd för elevernas fortsatta aktiviteter efter avslutad skolgång i gymnasiesärskolan. Det beskriver vilka kunskaper och erfarenheter eleven har med sig från gymnasiesärskolan och kan bland annat ha betydelse för kommande arbetsmöjligheter. Beskrivningar som rör elevernas kursgenomförande, APL och gymnasiesärskolearbete är centrala. Dessa kvalitativa perspektiv tas med i de resultatdialoger som genomförs under hösten och kan ge underlag för att identifiera generella utvecklingsområden. Till skillnad från de avgångsdokument som finns inom gymnasieskolan skickas inte gymnasiesärskolans dokument in för vidare analys och sammanställning på riksnivå, vilket inte gör det möjligt att jämföra statistik mellan olika huvudmän och riket.

Utveckling av undervisning

Förvaltningens FoU-strategi antogs av utbildningsnämnden 2013. Den konkretiseras vart tredje år i en FoU-plan där insatser för att grunda skolors utveckling i vetenskap och beprövad erfarenhet beskrivs. Ett övergripande syfte är att främja en kultur där ett prövande och kritiskt förhållningssätt genomsyrar arbetet i skola och förvaltning. I arbetet med en ny FoU-plan för de kommande åren har workshops genomförts med chefer, rektorer och forskarutbildade lärare. Syftet är att klargöra dels hur den gamla planen fallit ut, dels att fånga eventuellt nya behov och former för stöd. Särskilt fokus har legat på att integrera användning av digitala verktyg och arbetssätt i planens olika insatser samt att i större utsträckning förhålla sig till den ökade digitaliseringen av samhället och konsekvenserna av den. Förvaltningens nya strategiska inriktning för digitalisering i skolan är en självklar utgångspunkt för detta arbete.

Utbildningsförvaltningens samordning av olika typer av stödinsatser till skolor fortsätter att stärkas och kopplas tydligare till det systematiska kvalitetsarbetet. Insatserna riktas i allt större utsträckning till skolor med stora behov. Det är till exempel FoU-projekt inom ramen för STLS, stöd till magister- och masteruppsatser. En licentiand i praktisk-estetiska ämnen har antagits som ett led i satsningen på dessa ämnen.

En analys av elevresultaten vid stadens diagnostiska prov i matematik på gymnasiet (cirka 7 000 elever) har genomförts. Seminarier för lärare och skolledare har hållits under våren med utgångspunkt i analysen. Arbetet med att modernisera webbmatte pågår och beräknas vara fullt ut genomfört före årsskiftet. Webbmatte är ett verktyg för grund- och gymnasieskolan som finns på olika språk för att underlätta inlärningen i matematik för elever med annat modersmål än svenska.

Handlingsplanen för särskilt begåvade barn

Utbildningsnämnden antog i slutet av 2019 en handlingsplan för hur skolor kan möta särskilt begåvade barns behov. Implementering av planen pågår. Seminarier för lärare, skolledare och personal inom elevhälsa på grund- och gymnasieskolor (cirka 140 personer) har genomförts under våren. Arbetet med att stärka Lugnets skola som kunskapsnav har fortsatt. Diskussioner förs med KTH, Stockholms universitet och Vetenskapens hus kring starten av mentorsnätverk bland universitetsstudenter för vägledning och inspiration för särskilt begåvade elever.

Studie- och yrkesvägledning, SYV

Studie- och yrkesvägledningen är central för att eleven ska kunna fatta väl underbyggda beslut om fortsatta studier och framtida yrkesvägar. Ett väl underbyggt val motverkar, både för enskild individ och samhället, kostsamma avhopp samt bidrar till en högre motivation.

Pandemin har fortsatt att påverka en del av SYV-arbetet som till viss del skett digitalt.

Det påbörjade utvecklingsarbetet för att stärka övergångar från grund- till gymnasieskolan har fortsatt under läsåret 2020/2021. Arbetet kommer framledes att omfatta fler elevgrupper samt utveckling gällande statistikinhämtning för att kunna utforma gymnasieskolans utbud på ett bättre sätt.

Under vårterminen har de yrkesprofessionella nätverken för studie- och yrkesvägledare i grundskola och gymnasieskola bjudits in till tre träffar med fokus på elever i behov av särskilt stöd samt kollegialt lärande utifrån studie- och yrkesvägledningens årshjul.

Digitalisering

Gemensam styrning och innovationsförmåga

Förvaltningens digitaliseringsarbete ska främja kunskapsuppdraget och bidra till effektiva processer. Förvaltningen har beslutat att skapa ett innovationsråd med syfte att bidra till ökad innovationsförmåga genom att systematiskt stödja innovationsprocessen vad gäller verksamhetsutveckling med digitalisering som möjliggörare. Innovationsrådet planeras att starta under hösten.

Det förvaltningsövergripande arbetet med att ta fram en digitaliseringsstrategi är avslutat och nämnden har fattat beslut om strategisk inriktning för digitalisering i skolan. Strategin syftar till att skapa en gemensam styrning och samordning för att huvudmannen ska fullgöra sitt ansvar och leva upp till de nationella målen om digitalisering. Förvaltningen startar nu arbetet med att implementera den strategiska inriktningen.

Det finns utmaningar i att åstadkomma en likvärdig utveckling när det gäller digitalt stöd och användande av digitala verktyg. Bland annat handlar detta om att det finns skillnader i kompetens mellan skolor när det gäller användandet av administrativa verktyg. Det finns även en osäkerhet kring vilka verktyg som ska användas för det dagliga arbetet i undervisningen och vilka som ska användas för den dokumentationsskyldighet som föreligger. Här behövs tydligare riktlinjer och där kan den ovan nämnda strategiska inriktningen med tillhörande handlingsplaner vara till stor hjälp, liksom fortsatta utbildningsinsatser.

Förvaltningen kan konstatera att pandemin medfört en utveckling av kompetens och användande av digitala stöd i stadens skolor eftersom närundervisning och analoga möten inte kunnat genomföras periodvis under det gångna året. Många skolor har också positiva erfarenheter av att genomföra möten digitalt med vårdnadshavare. Vidare har kreativiteten och spridningen av goda exempel ökat eftersom de digitala verktygen underlättat detta. Användandet av Teams har över lag utvecklat skolans ”dela-kultur” och erfarenhetsutbyte mellan skolor har ökat.

Gemensam startsida i Skolplattformen

Arbetet med att utforma en gemensam startsida för alla utbildningar som rör skolplattformen har fortsatt under våren och en första version tas i bruk i början av hösten. I väntan på denna gemensamma startsida har ett stort antal utbildningar genomförts för administratörer, skollärare samt lokalt på skolorna.

ESF-projektet BLIVA

Projektet som fokuserar på undervisningsutveckling med digitala verktyg och arbetssätt har nått halvvägs. En uppföljning visar på goda resultat i relation till projektmålen. Flera skolor har etablerat och stärkt sin utvecklingsorganisation, bedriver kollegialt lärande med större

systematik och har delvis – på grund av pandemin - ökat användningen av digitala verktyg och arbetssätt samt ökat förståelsen av när och hur de kan användas för att bredda och fördjupa elevers lärande och för att öka tillgängligheten. Projektets processtöd har i huvudsak genomförts digitalt liksom skolornas övriga utvecklingsarbete. Detta har ställt höga krav på skolorna och flera delar i planeringen har fått göras om eftersom somligt inte kan utföras på distans. Trots de svårigheter att bedriva utvecklingsarbete som pandemin inneburit, har de flesta skolor gjort stora framsteg både i att bedriva utvecklingsarbete och att förändra undervisningen så att den är bättre anpassad efter elevens behov. Under våren har projektet erbjudit två öppna föreläsningar, en i systematisk undervisningsutveckling, och en i digital källkritik. Tre nätverksträffar där skolor delat erfarenheter, till exempel i uppföljningsarbete, har också genomförts.

Allt material som producerats i projektet – 13 sexveckorsmoduler för systematiskt kollegialt lärande, alla filmade föreläsningar och skolpresentationer - finns samlade på projektets Sharepointsida som tillgängliggörs för alla stockholmslärare och skolledare.

I avsnitt 1.2 berörs arbete för informationssäkerhet och dataskydd och i avsnitt 3.2 berörs IT-förvaltning.

Verktyg för att genomföra digitala prov

En utredning och test av olika verktyg för digitala prov har genomförts. Resultatet visade att den ökade nyttan för verksamheten inte var tillräckligt stor för att motivera ett byte av tjänst inför kommande läsår. Vidare tester i pilotform ska genomföras på ett antal utvalda skolor under hösten för att under våren 2022 avgöra vilket/vilka verktyg som ska användas inom de olika skolformerna. Licens för nuvarande provverktyg förlängs därför ytterligare ett år.

Skolverkets försöksverksamhet med digitala nationella prov

Införandet är fortfarande pausat på grund av Schrems II-domen och inga nya datum är kommunicerade från Skolverket. En ansvarsfördelning för försöksverksamheten har tagits fram där både utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen ingår.

Implementering av skolbiblioteksplanen 2021-2024

En rad kommunikationsinsatser har genomförts under perioden i syfte att informera framför allt skolledare, skolbibliotekspersonal, förskolerektorer och förskolepersonal om att en ny skolbiblioteksplan för 2021-2024 är beslutad och ska implementeras.

Skolbibliotekspersonalen erbjuds fortsatt kompetensutveckling inom en rad områden bland annat digital kompetens där stödmaterial och värdegrundsfrågor för undervisning i åk F-3 är under framtagande.

Den pilotstudie som genomförts under första delen av 2021 där ett antal gymnasieskolor testat tillgång till Mångspråksbiblioteket utvidgas höstterminen 2021 till att innefatta alla intresserade gymnasieskolor.

Nämndmål: 1.3.2 Alla elever har en trygg och god lärmiljö

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Alla elever känner sig trygga i skolan. Skolan erbjuder en god lärmiljö där bemötande och stöd ger eleverna förutsättningar att fokusera på utbildning och arbetsuppgifter. Det finns tydliga och kända rutiner på skolan för hur man ska hantera olika situationer, exempelvis frånvaro och olika former av kränkningar. Medvetenheten om den fysiska miljöns betydelse för en trygg och kunskapsstödjande arbetsmiljö är hög. Skolan har god samverkan med vårdnadshavare samt socialtjänst, polis och andra relevanta aktörer.

Grundskoleundersökningen

Den årliga grundskoleundersökningen har genomförts i början av 2021 och besvaras av elever i årskurs 2, 5 och 8 samt av vårdnadshavare till elever i förskoleklass och årskurs 2.

Resultaten från grundskoleundersökningen beskrivs utifrån tre index: *kunskap*, *inflytande* samt *trygghet och trivsel*. Indexen har en skala från 0 till 100. I tabellen nedan anges andelen positiva svar (4–5 på den 5-gradiga skalan) år 2021¹¹.

Tabell 1. *Andel positiva svar i procent per index år 2021. Inom parentes: motsvarande andel år 2020*

	Åk 2	Åk 5	Åk 8
Kunskap	85 (85)	75 (72)	54 (53)
Inflytande	83 (84)	80 (78)	67 (67)
Trygghet och trivsel	79 (79)	70 (67)	64 (63)

Det är tydligt att andelen positiva svar utifrån dessa index är som högst i årskurs 2. Resultaten sjunker till årskurs 5 för att därefter ytterligare sjunka till årskurs 8. Att de yngre eleverna i högre utsträckning svarar instämmande är ett mönster som även finns sedan tidigare års undersökningar.

Jämfört med förra året har resultaten ökat. Största ökningen finns i årskurs 5 där eleverna i år i högre utsträckning svarar att de instämmer i flera av påståendena. Resultaten har ökat för både flickor och pojkar, ökningen är större bland flickorna. Ökningen för årskurs 5 har framför allt skett för indexet *kunskap* respektive *trygghet och trivsel*, men till viss del även för indexet *inflytande*. För eleverna i årskurs 2 är resultaten i stort oförändrade jämfört med förra året och för eleverna i årskurs 8 finns en marginell ökning. Eftersom resultaten sjönk år 2020 innebär det att årets resultat därmed i många fall har återgått till samma nivåer som fanns år 2019.

När det gäller skillnaden mellan hur pojkar och flickor svarar i enkätundersökningen återfinns samma mönster som förra året för eleverna i årskurs 2, flickorna instämmer överlag i högre utsträckning än pojkarna.

¹¹ Indexen är skapade utifrån ett antal påståenden som eleverna besvarar genom att ange hur väl de instämmer på en femgradig skala där 5 innebär att man instämmer helt och 1 att man inte instämmer alls. Det finns också möjlighet att svara "Vet inte". Som positiva svar räknas 4 och 5 på skalan.

I årskurs 5 har det skett en förändring. Tidigare år svarade pojkarna i årskurs 5 i högre utsträckning än flickorna att de instämmer, i årets undersökning har den skillnaden i många fall utjämnats.

För eleverna i årskurs 8 ser mönstret ut ungefär som föregående år. Det är bland dessa elever som de största skillnaderna finns mellan hur pojkar och flickor svarar. Det är över lag pojkarna som i högre utsträckning än flickorna instämmer i påståendena bland eleverna i årskurs 8.

Trygghet och trivsel

Uppfyllelsen av nämndmålet 1.3.2 *Alla elever har en trygg och god lärmiljö* mäts i grundskoleundersökningen med ett antal påståenden som vägs samman till indexet för *Trygghet och trivsel*.

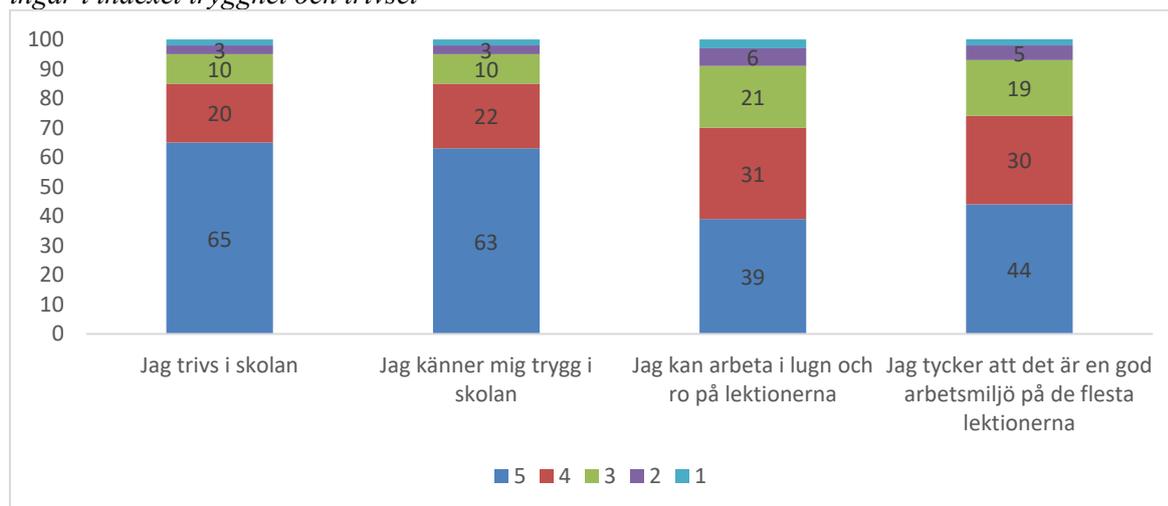
I indexet ingår fyra påståenden: *Jag trivs i skolan*, *Jag känner mig trygg i skolan*, *Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna* samt *Jag tycker att det är en god arbetsmiljö på de flesta lektionerna*. För eleverna i årskurs 5 och 8 ingår även *Jag tar mitt ansvar för att bidra till att det ska bli en god arbetsmiljö på lektionerna*.

Jämfört med förra året har den totala andelen elever som svarar att de instämmer ökat för samtliga fyra påståenden. Ökningen är på mellan 1 och 2 procentenheter.

Årskurs 2

För eleverna i årskurs 2 är resultaten i princip oförändrade jämfört med förra året. Det finns endast en marginell ökning av andelen elever som svarar att de instämmer i påståendena om att trivas och vara trygg i skolan (0,7 respektive 0,6 procentenheter).

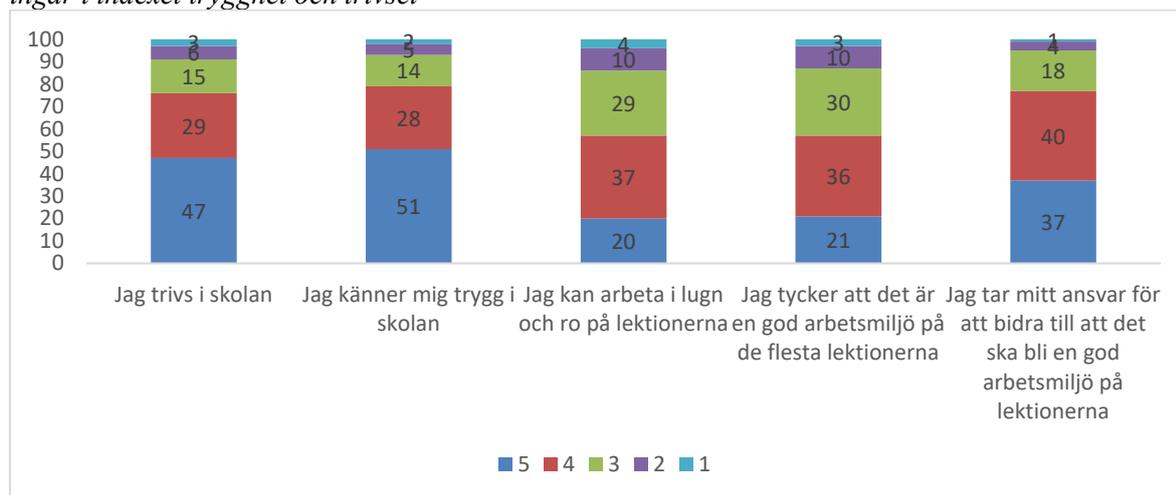
Diagram 1. *Fördelning av svar från elever i årskurs 2 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet trygghet och trivsel*

Årskurs 5

För eleverna i årskurs 5 har resultaten ökat för samtliga påståenden jämfört med förra året. Ökningen är för de flesta påståendena på mellan 3 och 4 procentenheter. Årets uppgång innebär därmed en återhämtning av resultaten (som sjönk förra året) tillbaka till ungefär samma nivå som 2019, förutom för påståendet om trygghet där resultaten år 2021 är högre än vad de var 2019.

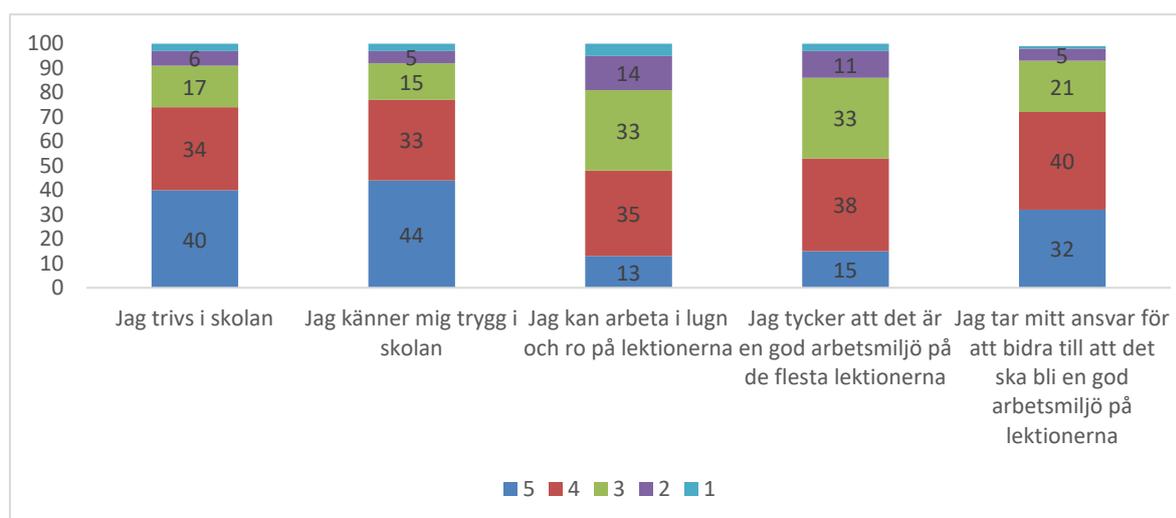
Diagram 2. *Fördelning av svar från elever i årskurs 5 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet trygghet och trivsel*

Årskurs 8

För eleverna i årskurs 8 finns det ingen entydig bild av resultaten. Vissa är oförändrade (trivsel), medan andra har ökat (kan arbeta i lugn och ro, det är god arbetsmiljö och jag tar mitt ansvar). Det finns även resultat som har minskat (trygg). Förändringarna jämfört med förra året rör sig mellan 1 och 3 procentenheter.

Diagram 3. *Fördelning av svar från elever i årskurs 8 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet trygghet och trivsel*

Jämförelse mellan pojkar och flickor

En jämförelse mellan pojkar och flickor i årskurs 2 visar att flickorna instämmer i högre utsträckning än pojkarna i samtliga påståenden. Skillnaderna mellan könen har ökat för de påståenden som handlar om trygghet och trivsel medan de har minskat för de påståenden som handlar om lugn och ro på lektionerna och arbetsmiljö. För eleverna i årskurs 5 instämmer pojkarna i samtliga påståenden i högre grad än flickorna. Det mönstret fanns även förra året, dock har skillnaden mellan könen minskat något. För påståendet *Jag tar mitt ansvar för att bidra till att det ska bli en god arbetsmiljö på lektionerna* är resultatet omvänt. Där instämmer flickorna i betydligt högre utsträckning än pojkarna (12 procentenheters skillnad). För eleverna i årskurs 8 ser mönstret ut ungefär som för eleverna i årskurs 5. Pojkarna instämmer i högre utsträckning än flickorna i alla påståenden förutom när det handlar om påståendet att ta eget ansvar för en god arbetsmiljö. Skillnaderna mellan pojkarnas och flickornas svar bland eleverna i årskurs 8 är relativt stora, mellan 7 och 13 procentenheter.

I enkäten kan eleverna ange orsaken till att de inte kan arbeta i lugn och ro. De anledningar som eleverna anger är ungefär samma som året innan. Det handlar främst om att de störs av andra i sin klass eller att de inte kan koncentrera sig fast det är lugnt. Det är i högre utsträckning elever i årskurs 8 som svarar att de inte kan koncentrera sig fast det är lugnt, denna andel har dessutom ökat något sedan förra året.

Generellt svarar eleverna i högre grad att de känner sig trygga än att de kan arbeta i lugn och ro. Detta resultat är återkommande varje år. Något att ha i beaktande är också att endast svar på nivå 4 och 5 räknas som positiva. En relativt stor andel elever väljer mittenalternativet 3, som kan tolkas både positivt och negativt, framför allt i frågorna om lugn och ro.

Kränkningar och trakasserier

Förutom de påståenden som ingår i trygghet och trivsel-indexet finns även frågor om kränkningar och trakasserier. I enkäten får eleverna svara på om de upplever att de blivit illa behandlade, hur ofta det har skett och om de har berättat för någon vuxen på skolan.

I årets undersökning svarar 20 procent av eleverna att de har blivit illa behandlade på sin skola. Det är en minskning med 1 procentenhet jämfört med året innan och en minskning med 4 procentenheter jämfört med år 2019. De yngre eleverna svarar i högre utsträckning än de äldre eleverna att de har blivit illa behandlade.

Årskurs 2

Bland eleverna i årskurs 2 svarade 24 procent att de blivit illa behandlade. Det är en minskning med 1 procentenhet sedan förra året och en minskning med 5 procentenheter jämfört med 2019.

Årskurs 5

Bland eleverna i årskurs 5 svarade 19 procent att de blivit illa behandlade. Det är en minskning med 2 procentenheter sedan förra året och med 3 procentenheter sedan 2019.

Årskurs 8

Bland eleverna i årskurs 8 svarade 15 procent att det blivit illa behandlade. Det är en ökning med 1 procentenhet jämfört med förra året, men en minskning med 3 procentenheter jämfört med 2019.

Jämförelse mellan pojkar och flickor

En jämförelse mellan pojkar och flickor visar att pojkarna i årskurs 2 i högre utsträckning än flickorna svarar att de blivit illa behandlade. I årskurs 5 är det knappt någon skillnad mellan pojkarnas och flickornas svar. I årskurs 8 svarar flickorna i högre utsträckning än pojkarna att de blivit illa behandlade.

Eleverna som svarar att de blivit illa behandlade får också svara på hur ofta det skett. En fjärdedel svarar att det skett flera gånger i veckan och lika många att det skett flera gånger per termin. Resterande svarar att det skett några enstaka gånger per termin. Denna andel är i princip oförändrad jämfört med förra året. Det finns inte heller några större skillnader mellan hur äldre och yngre elever respektive pojkar och flickor svarar gällande frekvensen.

Grundsärskoleundersökningen

Grundsärskoleundersökningen är en totalundersökning och har i år gjorts om, istället för påståenden finns nu ja- och nej-frågor och för första gången har eleverna i grundsärskolan kunnat besvara enkäten med ljud- och bildstöd. Elever i årskurs 1-9 har besvarat enkäten till skillnad mot förra året då elever i årskurs 7-9 besvarade enkäten. Eftersom enkäten har gjorts om till årets undersökning kan inga jämförelser med resultaten från tidigare år göras. Underlaget utgörs av 313 svar från elever på skolor i kommunal regi. Svarsfrekvensen är 69 procent. Vårdnadshavare har besvarat enkäten i årskurs 1-6.

Sammanfattningsvis på frågorna som handlar om *trygghet och trivsel* svarar 8 elever av 10 att de är trygga i skolan och ungefär 7 av 10 att de vill gå i skolan och att de tycker om att vara i skolan. 6 av 10 svarar att det är lugn och ro på lektionerna. Ungefär en fjärdedel av eleverna i årskurs 4-9 svarar att de har blivit illa behandlade i skolan. Nästan alla av de eleverna svarar att de har berättat för en vuxen och att det var en annan elev som var den som utsatte dem.

Trygghet och trivsel

Trygghet och trivsel innehåller frågorna *Tycker du om att vara i skolan? Vill du gå i skolan? Är du trygg i skolan?* och *Är det lugn och ro på lektionerna?*

Störst andel elever som svarar ja finns för frågan *Är du trygg i skolan?* På den frågan svarar 81 procent av eleverna ja. Motsvarande andel på frågan *Vill du gå i skolan?* är 75 procent och *Tycker du om att vara i skolan?* 71 procent. Lägst andel som svarade ja finns för frågan *Är det lugn och ro på lektionerna?* 62 procent. Mellan 5 och 7 procent av eleverna svarade nej på frågorna som handlar om att vilja gå i skolan, tycka om att vara i skolan och att vara trygg i skolan.

Diagram 4. *Andel elever som svarat ja på respektive fråga inom området trygghet och trivsel*

Flickorna svarar i högre utsträckning än pojkarna ja på frågorna om att tycka om att vara i skolan och att vilja gå i skolan. På frågorna om att vara trygg i skolan och om det är lugn och ro på lektionerna finns endast marginella skillnader mellan könen.

Kränkningar och trakasserier

I enkäten får eleverna svara på frågan *Upplever du att du har blivit illa behandlad (kränkt/trakasserad) på skolan?* Av de elever som går i årskurs 4-9 svarar 24 procent ja. På följdfrågan *Har du berättat för någon vuxen på skolan?* svarar 95 procent ja. Eleverna får även följdfrågan: *Hur ofta upplever du att du har blivit illa behandlad?* 37 procent svarar ”Flera gånger i veckan”, 16 procent ”Flera gånger per termin” och 47 procent ”Några enstaka gånger per termin”. På frågan vem som har behandlat eleven illa svarar 97 procent att det var en annan elev och 3 procent att det var en lärare. Slutligen får eleverna svara på frågan *Kan du prata med någon vuxen om jobbiga saker som händer på skolan?* 67 procent svarar ja, 26 procent ibland och 7 procent nej.

Det finns inga markanta skillnader mellan hur pojkar och flickor svarar på dessa frågor. Det är dessutom en liten grupp elever som har svarat på dessa frågor, vilket gör att underlaget är svårt att bryta ner på undergrupper. Bland de elever som går på fritidshem, förskoleklass och i årskurs 1–3 eller läser ämnesområden svarar en högre andel att de blivit kränkt eller trakasserad, en lägre andel att de har berättat för någon vuxen på skolan samt en högre andel anger att det var en lärare eller personal som de blev utsatt av.

Gymnasieskolans brukarundersökning

Brukarundersökning – nationella program

Brukarundersökningen omfattar elever i årskurs 2 på gymnasieskolans nationella program. Elever som går introduktionsprogram räknas inte in i det totala resultatet. Elever inom språkin introduktion besvarar en enkät riktad mot språkin introduktion. Elever inom programinriktat val är integrerade på nationella program och besvarar i regel enkäten för de nationella programmen. Redovisningarna och analyserna nedan gäller svaren från *alla* elever i stadens skolor, oavsett hemkommun. Svarsfrekvensen uppgick till 84 procent, en förbättring med 2 procentenheter jämfört med 2020. Enkäten besvarades under tider där eleverna partiellt

deltog i distansundervisning och detta påverkar resultatens jämförbarhet mellan de två senaste åren. De påståenden som eleverna tar ställning till i undersökningen har i olika grad påverkats av förutsättningarna. I fjol besvarades enkäten innan distansundervisningen infördes.

Resultatets utveckling sett till de påståenden som är undervisnings- och skolanknutna 2020 och 2021

Förbättrat	Oförändrat	Försämrat
14	1	8

Det finns gemensamma nämnare mellan de påståenden som har förbättrats liksom mellan de som har försämrats, och de kan vara knutna till pandemin med undervisning på distans.

Nedan redovisas några påståenden där flera är indikatorer med kvantitativa mål i nämndens verksamhetsplan 2021.

Tabell 2: *Andelen positiva svar 2021 - (2020)*

Utvalda påståenden - Andelen positiva svar 2021 - (2020)	Pojkar	Flickor	Totalt
<i>Trygghet och arbetsro</i>			
Jag känner mig trygg på min skola	91 (89)	88 (89)	90 (89)
Det är arbetsro på mina lektioner	65 (55)	65 (53)	63 (53)
<i>Undervisning och lärande</i>			
Mina lärare har informerat mig om vad som krävs för att uppnå de olika betygen	57 (56)	44 (47)	50 (51)
Mina lärare informerar mig under kursens gång om hur jag ligger till	49 (52)	39 (41)	43 (46)
<i>Inflytande</i>			
Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna.	36 (37)	29 (31)	32 (34)
<i>Rekommendationer</i>			
Jag kan rekommendera mitt gymnasieprogram till andra elever	75 (72)	78 (77)	76 (75)
Jag kan rekommendera min skola till andra elever	72 (68)	71 (70)	71 (69)

Flera påståenden utvecklades positivt mellan 2020 och 2021, bland annat inom områdena trygghet, stämningen på skolan samt rekommendation av skola och program. Det gäller även för vissa påståenden knutna till utbildningen så som elevernas möjligheter till stöd i undervisningen och lärarnas kunnighet. Ett påstående som har ökat mycket är elevernas upplevelse av arbetsro på lektionerna, resultatet ökade från 53 procent positiva svar till 63. Sannolikt påverkades resultatet av undervisningen på distans.

Några exempel på påståenden som försämrats är undervisningsanknutna frågor som till exempel interaktiviteten i undervisningen, återkoppling till eleverna om studieresultat samt möjligheter för eleverna att vara delaktiga och ha inflytande i undervisningen. Ett eget område som utmärker sig med ett försämrat resultat är kontakten med näringsliv och högskola där möjligheter till studiebesök försämrades under pandemin.

Tabell 3: Förändringar i svar undervisningsanknutna frågor 2021 - (2020)

	Positiv svarsandel	Förändring jämfört med 2020
Jag får extra hjälp om jag behöver	62	+ 2
Mina lärare är kunniga i sina ämnen	78	+ 4
Jag använder ofta digitala verktyg/hjälpmiddel som till exempel dator, läsplatta, smartboard, smartphone, m.m. i mitt skolarbete	86	+ 5
Mina lärare hjälper mig att förstå vad jag ska göra för att förbättra mina studieresultat	34	-2
I min utbildning får jag kontakt med arbetslivet i form av t.ex. föreläsare, studiebesök eller praktik	41	-11

På i stort sett samtliga frågor i brukarundersökningen är pojkar mer positiva än flickor. Undantag är frågor om programmets och skolornas attraktivitet där flickorna är mer positiva. I frågor som berör formativ bedömning och elevinflytande är det relativt stora skillnader i genus. På några av dessa frågor har också skillnaderna i genus ökat jämfört med föregående år.

Brukarundersökning - språkintröduktion

Sedan några år genomförs en enkätundersökning riktad till elever som går språkintröduktion. De påståenden som eleverna besvarar är anpassade för språkintröduktion och synliggör viktiga perspektiv för elevernas måluppfyllelse. Elever inom språkintröduktion har totalt sett berörts mindre av distansundervisning, eftersom denna elevgrupp har prioriterats för att erbjudas närundervisning.

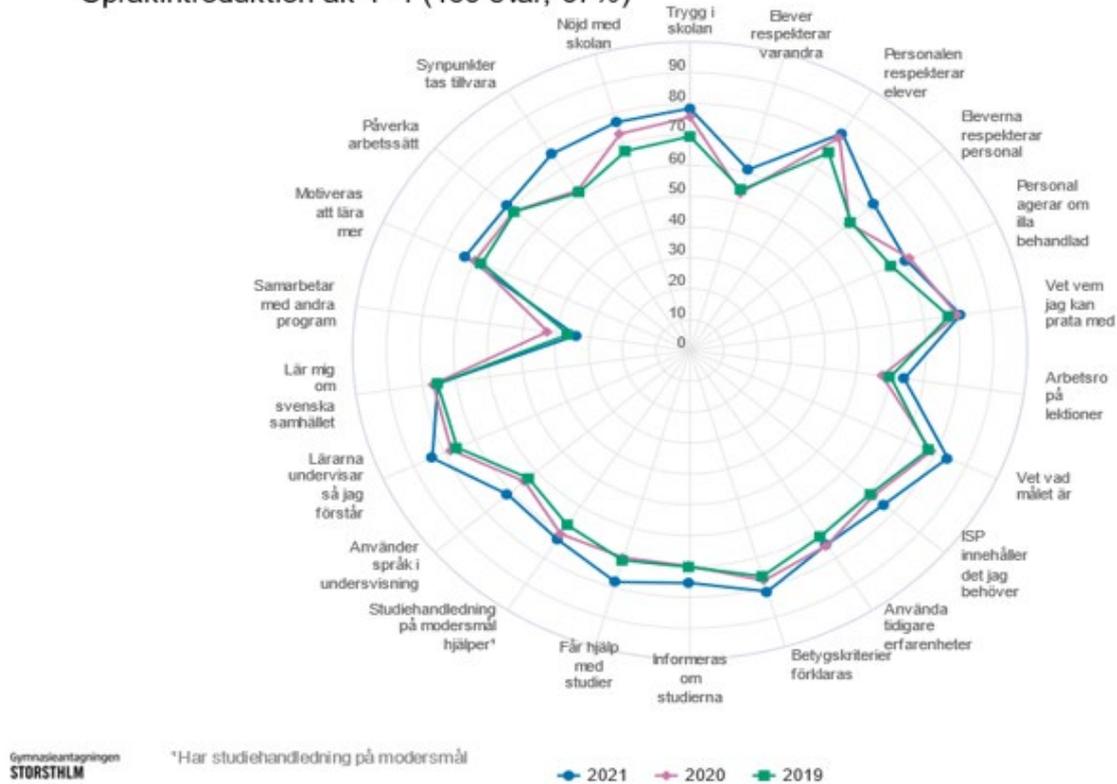
Årets resultat är som helhet mycket positivt. För i stort sett samtliga frågeområden har de positiva svarsandelarna ökat. Två påståenden sticker ut i negativt, *Hur eleverna samarbetar med elever på andra program* och *Undervisningen lär mig hur svenska samhället fungerar*. Dessa resultat kan sannolikt kopplas till pandemin då samverkan generellt har försvårats.

Även om eleverna i mindre omfattning har berörts av distansundervisningen har de rört sig i en skolmiljö med färre elever än normalt. Dessa ändrade förutsättningar kan ha påverkat delar av undersökningen. Enkäten besvarades av 67 procent av eleverna jämfört med året innan då svarsfrekvensen var 70 procent. Svansfrekvensen bedöms som positiv under rådande förutsättningar och resultatet ses som jämförbart med föregående år.

Resultaten för deltagande i modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål har förbättrats något vilket är positivt. I ett övergripande perspektiv är den samlande bedömningen att resultatspridningen har minskat mellan skolorna då gymnasieskolor som tidigare har haft en lägre måluppfyllelse har förbättrat sina resultat. Sammantaget ger elevernas svar en bild av att likvärdigheten mellan skolor har ökat.

Språkin introduktion åk 1-4 (460 svar, 67%)

Avser Stockholms stads kommunala gymnasieskolor

Sammanfattning av brukarundersökning i gymnasiesärskolan

Denna sammanställning består av svar från 165 elever fördelat på fyra gymnasiesärskolor i kommunal regi. Utifrån att det är en liten grupp elever bör svaren tolkas med försiktighet. Undersökningen genomfördes under hösten år 2020.

Jämfört med tidigare år syns inga markanta skillnader i elevernas svar. 8 av 10 av eleverna svarar att de tycker om att vara i skolan, att de är trygga och att de är nöjda med sin skola. Ungefär lika stor andel svarar att de trivs med sina klasskamrater och att de får hjälp av personalen om någon är elak. Eleverna är också nöjda med sina lärare. 8 av 10 svarar att lärarna är bra på att förklara, att de lär sig nya saker i skolan och att lärarna lyssnar om eleverna har förslag på hur de vill arbeta. 9 av 10 svarar att de får hjälp när de behöver och 7 av 10 att lärarna berättar vad de kan bli ännu bättre på.

Dock svarar bara 5 av 10 att det är lugn och ro på lektionerna. Detta är i linje med resultatet från året innan, men en minskning jämfört med 2018. En annan fråga med lågt resultat är "Får du veta av skolan vad du kan göra efter studenten?". Bara hälften av eleverna svarar ja, vilket är en minskning jämfört med tidigare år.

När det gäller frågorna om APL svarar 9 av 10 att deras APL har varit bra och en stigande andel svarar att de har nytta av saker de lär sig i skolan på sin APL, från 6 av 10 år 2019 till knappt 8 av 10 2020.

Frånvaro – gymnasieskola

Tabell 4: *Frånvaro*

Läsår	Ej anmäld frånvaro	Total frånvaro	Registreringsgrad
2018/2019	4	13	82
2019/2020	4	11	86
2020/2021	3	10	88

För läsåret 2020/2021 uppgick den totala frånvaron till 10 procent vilket var en minskning med en procentenhet jämfört med föregående läsår. Att frånvaron sjönk var i linje med förväntningarna. Under läsåret har frånvaron i samband med bedriven distansundervisning varit i fokus och regelbundet följts upp med rapporter till gymnasieskolans ledningsgrupp. Att frånvaron sjunker och att registreringsgraden ökar bedöms som helhet mycket positivt.

På skolnivå uppvisas en skillnad mellan 5 och 22 procent mellan den skola som hade högst frånvaro jämfört med den som hade lägst, vilket är en ökad spridning jämfört med föregående år. Det finns ett tydligt socioekonomiskt mönster mellan höga och låga frånvarotal. Skolor med elever som har stödbehov och obehöriga elever tenderar att ha en högre frånvaro totalt sett. Detta är identifierat sedan tidigare men möjligtvis har distansundervisningen förstärkt detta då det har varit mer utmanande för skolorna att arbeta med det kompensatoriska uppdraget under pandemin.

Arbete för att nå målen

Kränkande behandling

Med anledning av pandemin har utbildningsinsatser inom *kränkande behandling* och *personals befogenheter vid elevers ordningsstörande uppträdande* genomförts digitalt. De stadsgemensamma utbildningarna inom kränkande behandling har haft högre närvaro än tidigare. Förvaltningen tar med sig den positiva återkopplingen på att utbildningen även kan genomföras digitalt och nå ut till många. Till hösten 2021 bjuder förvaltningen in till nya utbildningstillfällen. Skolor kan även löpande under läsåret begära utbildningsinsatser.

Utbildningen avseende skolpersonals befogenheter vid elevers ordningsstörande uppträdande har omfattat en genomgång av de disciplinära åtgärder som såväl lärare som skolledare får vidta för att upprätthålla trygghet och studiero.

Dessa återkommande utbildningar är ett led i det systematiska kvalitetsarbetet och medvetandegör skolpersonal om stadens rutiner samt skapar en grund för skolor att arbeta med ordningsregler, gemensamma förhållningssätt och utvecklingsområden inom trygghet och studiero. Förvaltningen sammanställer antalet rapporterade kränkningar och redovisar resultatet.

Stadens grundskolor har fått återkoppling på sina planer mot kränkande behandling, i enlighet med förvaltningens rutin. Detta i syfte att säkerställa att planerna motsvarar skollagens krav.

Förvaltningen ser ett fortsatt behov av att fördjupa begreppsförståelsen av trygghet respektive studiero både på förvaltningen och på skolorna.

Anmälan om kränkande behandling till huvudmannen

Grundskola och grundsärskola

Under 2021 till och med 30 juni kom det in 4 799 anmälningar från grundskolor om kränkande behandling till huvudmannen, en ökning jämfört med samma period år 2020 då det kom in 4 006 anmälningar.

Tendensen sedan den nuvarande rutinen implementerades vårterminen 2017, är att antalet anmälningar stigit kontinuerligt, dock med en lägre ökningstakt under pandemin.

Förvaltningens bedömning är att ökningen beror på att skolorna successivt blir bättre och bättre på att systematiskt arbeta mot kränkningar, inte att kränkningarna har blivit fler. Andelen anmälningar som följts upp (upprepade kränkningar, kränkningar från personal och kränkningar av sexuell karaktär) ligger i år på 19,9 procent. Andelen har under åren varierat mellan 15 och 20 procent.

Av de 957 anmälningar som följts upp gäller 693 kränkning elev-elev och 264 kränkningar från personal.

Antalet anmälningar som gäller kränkningar av sexuell karaktär var under perioden 235 stycken. Av dessa avser 213 kränkning elev-elev och 22 kränkning från personal.

Av de kränkningar som i anmälan benämns som kränkningar av sexuell karaktär rör majoriteten elever i förskoleklass och lågstadiet. I utredningarna bedöms de ofta vara kränkande behandling och sällan sexuella trakasserier.

Den allvarligaste typen av kränkande behandling är när personal kränker elever. Flera utredningar är fortfarande pågående så det går inte att lämna någon exakt siffra, men betydligt fler än hälften av anmälningarna mot personal bedöms inte vara kränkande behandling, medan en majoritet av anmälningarna elev-elev bedöms som kränkande behandling.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Under våren har huvudmannen tagit emot 12 anmälningar om kränkande behandling från stadens gymnasieskolor och 9 av dessa har följts upp av huvudmannen enligt stadens rutiner, övriga har hanterats på berörd skola och huvudmannen har noggrant informerats. Tre ärendetyper om kränkande behandling följs alltid upp och skolan ska redovisa hur de har arbetat. Det gäller kränkningar mellan personal/annan vuxen - elev, upprepade kränkningar mot en elev samt kränkningar av sexuell karaktär.

Våldsprevention

En stadsövergripande arbetsgrupp från utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningar har drivit arbetet i enlighet med framtagna plan. Fokus ligger på att

utveckla en organisatoriskt förvaltande och stöttande struktur såväl stadsövergripande som i stadsdelsförvaltningar. Parallellt har Mentorerna i våldsprevention, MVP, och Agera tillsammans, AT, utvecklats på fler arenor och verksamheter i staden. Syftet är att barn och unga som växer upp i staden ska möta vuxna som har ett gemensamt förhållningsätt och bemötande oavsett om de exempelvis är i skolan, på fritidsgården eller ute i området. Under våren omfattades 30 skolor av arbetet med MVP eller AT och beräknas fortsätta arbetet läsåret 2021/2022. Sju nya skolor har påbörjat sitt arbete under 2021. Åtta av skolorna genomför både MVP och AT på skolan.

Under våren har planering skett för att kunna genomföra utbildning kring våldsprevention för 560 personal samt 300 utbildningsplatser till grundutbildningar i MVP och AT. Planering har påbörjats för att arrangera en MVP-konferens under hösten. Utvecklingsarbete pågår i staden för att ta fram anpassade MVP-lektioner för elever i gymnasiesärskolor samt att hitta former för att involvera vårdnadshavare i arbetet med Agera tillsammans.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

Kommunfullmäktige fattade i juni beslut om stadens nya program mot våld och förtryck.¹² En process pågår för att ta fram en ny handlingsplan för utbildningsnämndens arbete mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation för perioden 2021-2025. Syftet med handlingsplanen är att säkerställa en tydlig ansvarsfördelning och struktur samt kunna ge ökade kunskaper i hur skolor kan arbeta med att förebygga och motverka våld och förtryck för bland elever och personal.

Under våren genomförde förvaltningen en enkät för att följa upp arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck för perioden 2019-2020. I enkäten framkom vilket stöd skolorna önskar framåt för att fortsätta utveckla arbetet mot våld, begränsningar och förtryck på stadens skolor. I maj genomfördes en föreläsning, där alla rektorer i grund- och grundsärskolan, grundskolechefer och grundskolesamordnare deltog, med syfte att öka kunskaperna kring arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Under våren har förvaltningen uppdaterat informationen på intranätet gällande hedersrelaterat våld och förtryck för att säkerställa att informationen är aktuell.

Sex- och samlevnadsundervisningen – Sexualitet, samtycke och relationer

En översyn har genomförts på uppdrag av kommunfullmäktige som en studie på ett urval grund- och gymnasieskolor. På samtliga skolor framkommer flera exempel på att lärarna i olika utsträckning integrerar sex- och samlevnadsundervisning i sin respektive ämnesundervisning. Många lärare känner sig trygga i arbetet. Översynen visar samtidigt att det varierar mellan skolorna i vilken utsträckning de anser sig erbjuda en sex- och samlevnadsundervisning av god kvalitet. Flera utvecklingsområden har identifierats, bland annat behövs tydliga

¹² *Stockholms stads handlingsplan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation 2021 – 2025.* (2021) [Stockholms stads arbete mot våld - intranätet](#)

förväntningar på det samlade uppdraget inom sex- och samlevnadsundervisningen. Arbetet med sexualitet, samtycke och relationer behöver hållas ihop med skolans värdegrundsarbete. Planering har påbörjats på förvaltningen för att under hösten uppmärksamma att kunskapsområdet *Sex och samlevnad* byter namn till *Sexualitet, samtycke och relationer* från och med hösten 2022. Förändringar i läroplanerna kommer att genomföras vid samma tidpunkt. Skolor kommer framledes att behöva planera för att undervisningen sker återkommande i alla skolformer samt bland annat omfatta kunskaper om maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck.

HBTQ och normkritik

Förvaltningen har erbjudit stadens skolor stöd i form av medel och råd för att utveckla det normkritiska värdegrundsarbetet på grundskolorna. Fram till augusti har totalt 46 grund- och grundsärskolor och 9 gymnasie- och gymnasiesärskolor beviljats medel och påbörjat ett utvecklingsarbete inom områdena sex- och samlevnadsundervisning, HBTQ-certifiering/-diplomering, våldsprevention, rasism eller normkritik.

Nämndmål: 1.3.3 Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

■ Uppfylls inte

Förväntat resultat

Eleverna får i förväg veta vilka mål de arbetar mot. Eleverna är med ökande ålder delaktiga i planeringen av hur undervisningen ska genomföras och vilka olika former för redovisning och bedömning som kommer att användas. Eleverna får genom detta en god kännedom om sin prestationsförmåga i förhållande till målen, vilket leder till att eleverna utvecklar en positiv attityd till lärande och ser sin egen ansträngning som betydelsefull. Arbetet för att eleverna ska förstå progressionen i lärandet synliggörs i lärandemiljön genom exempelvis kontinuerlig feedback från lärarna och andra bedömningsunderlag.

Grundskoleundersökningen

Uppfyllelsen av nämndmålet 1.3.3 *Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar* mäts i grundskoleundersökningen med ett antal påståenden som vägs samman till index för Kunskap respektive Inflytande.

Grundskoleundersökningens sammanfattade resultat presenteras under nämndmålet 1.3.2.

Kunskap

Det index som handlar om kunskap består av tre påståenden för årskurs 2, 5 och 8: *Jag får hjälp av mina lärare när jag behöver det*, *Jag tycker att mina lärare är bra på att undervisa* och *Jag tycker att mina lärare är bra på att motivera mig till att lära*. För årskurs 5 och 8

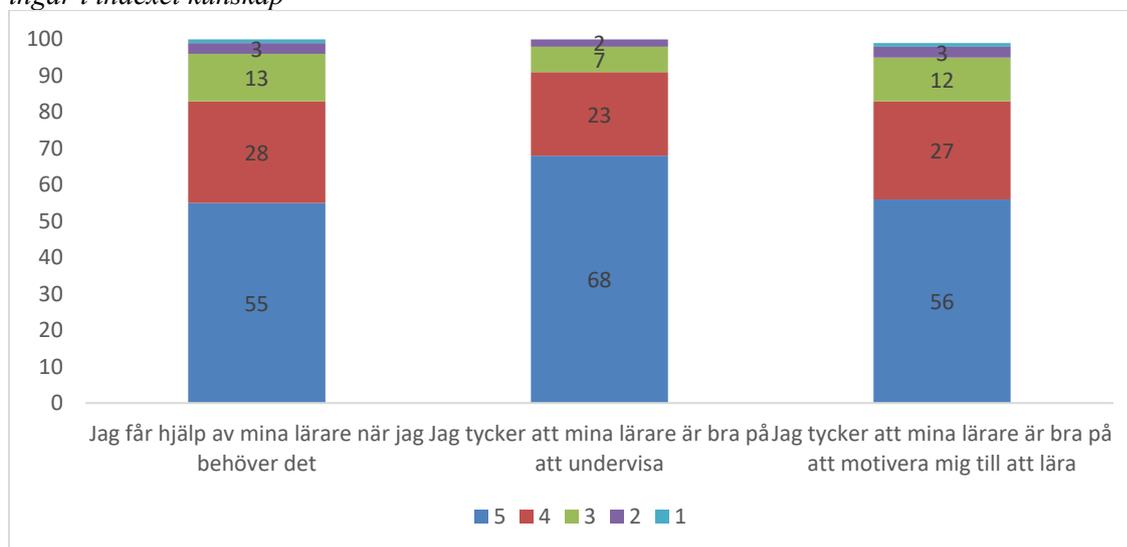
ingår också påståendena *Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/kunskapskraven* och *Jag upplever att mina lärare förväntar sig att jag ska nå målen/kunskapskraven*.

Jämfört med förra året har den totala andelen elever som svarar att de instämmer ökat för samtliga av dessa påståenden. Ökningen rör sig mellan 0,4 och 1,9 procentenheter för de olika påståendena som ingår i indexet.

Årskurs 2

För eleverna i årskurs 2 är resultaten i princip oförändrade jämfört med året innan. Tidigare mönster kvarstår att de yngre eleverna i högre utsträckning instämmer i dessa påståenden jämfört med de äldre eleverna. Skillnaderna mellan yngre och äldre eleverna är markant. Till exempel instämmer 90 procent av eleverna i årskurs 2 i påståendet *Jag tycker att mina lärare är bra på att undervisa*. Motsvarande andel bland eleverna i årskurs 8 är 54 procent.

Diagram 1. Fördelning av svar från elever i årskurs 2 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet kunskap

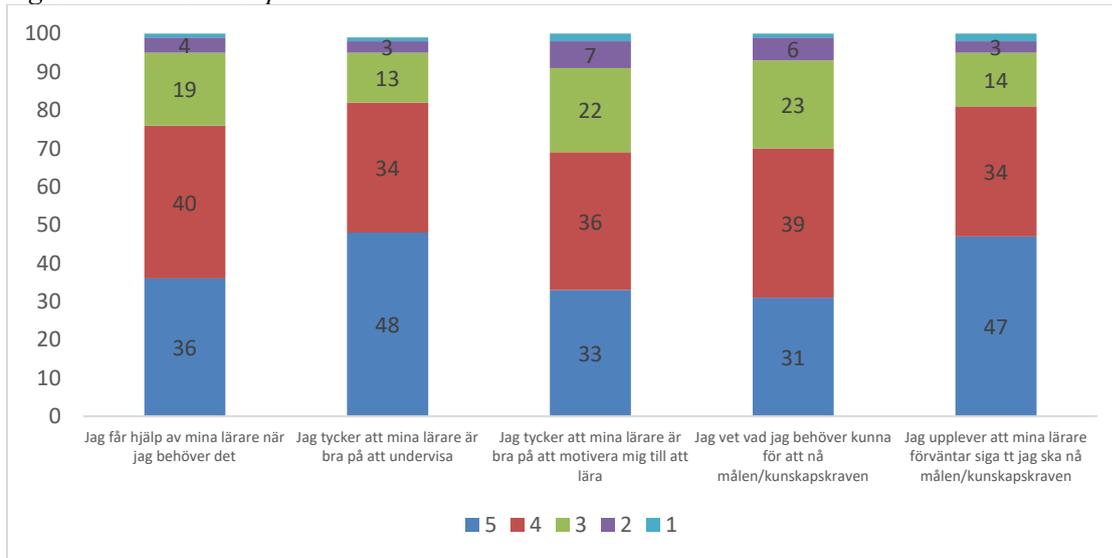

Årskurs 5

För eleverna i årskurs 5 har resultaten ökat för samtliga påståenden jämfört med förra året. Den minskning av resultaten som fanns år 2020 jämfört med 2019 är därmed återhämtad i flera fall. Störst ökning finns för påståendet *Jag tycker att mina lärare är bra på att motivera mig att lära*, där resultatet ökat med 5 procentenheter.

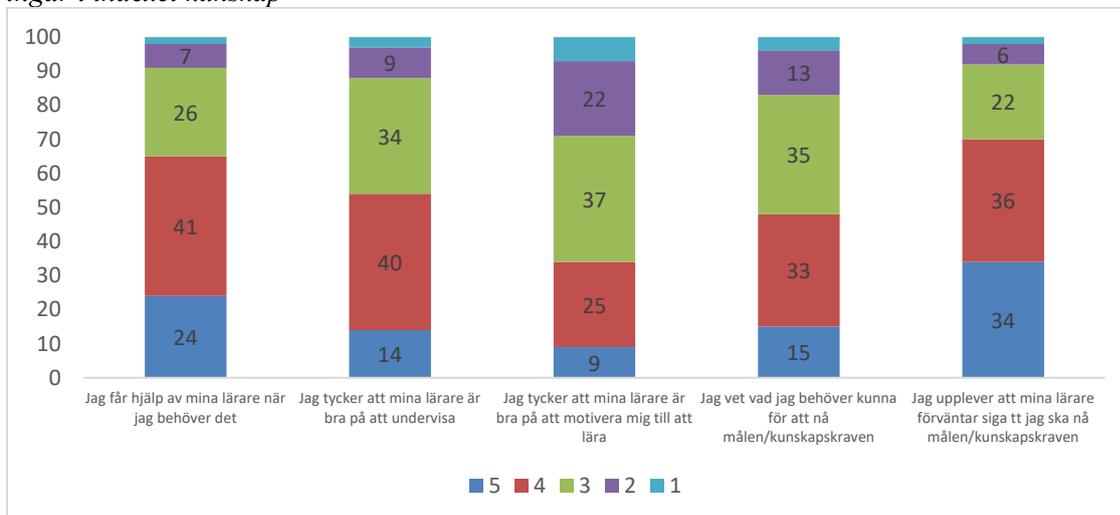
Diagram 2. Fördelning av svar från elever i årskurs 5 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet kunskap

Årskurs 8

För eleverna i årskurs 8 har resultaten ökat för tre av fem påståenden jämfört med förra året. Störst ökning finns för påståendet *Jag får hjälp av mina lärare när jag behöver det*, från 62 till 65 procent.

Diagram 3. Fördelning av svar från elever i årskurs 8 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet kunskap

Vid en jämförelse av hur pojkar och flickor svarar kvarstår tidigare års mönster för eleverna i årskurs 2, det vill säga att flickor i högre utsträckning än pojkar instämmer i påståendena. Bland eleverna i årskurs 5 har det skett en förändring jämfört med förra året. År 2020 instämde pojkarna i högre grad än flickorna i samtliga påståenden. År 2021 är det istället flickor som i högre utsträckning än pojkar instämmer i fyra av fem påståenden. Skillnaden mellan könen är dock liten. I årskurs 8 kvarstår tidigare års mönster att en större andel av

pojkar instämmer i de flesta påståenden jämfört med flickorna. Skillnaderna mellan könen är störst bland de äldre eleverna.

Förvaltningen ser ett återkommande mönster för de äldre eleverna, framför allt i årskurs 8, att de i större utsträckning än de yngre eleverna väljer nivå 3 som svarsalternativ. Detta kan bero på att de äldre befinner sig i ett större sammanhang, de möter fler människor dagligen, de har flera olika lärare och många andra elever runt sig. Det kan räcka med att de i något ämne inte upplever situationen positiv för att de ska välja bort nivå 4 och 5, som är de nivåer som räknas som positiva svarsalternativ. I frågan *Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/kunskapskraven*, som även är en indikator, blir detta tydligt. Läger man ihop siffrorna för nivå 3 med de för nivå 4 och 5 ser resultatet annorlunda ut – drygt 85 procent av eleverna ligger inom det spannet. Detta mönster kan till viss del ses i flera frågor i de två nämndmålen 1.3.2 och 1.3.3.

Inflytande

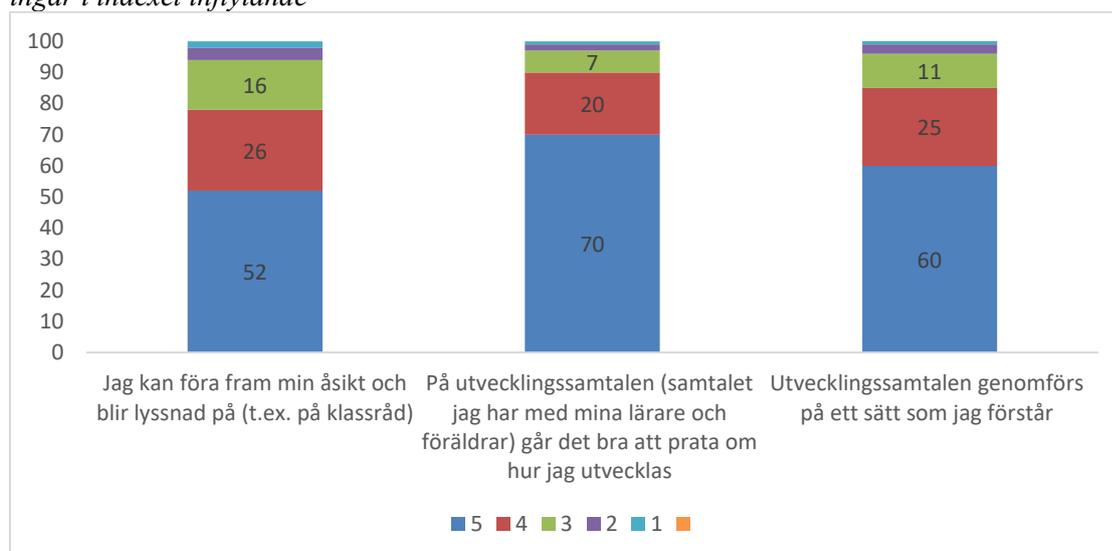
Index för inflytande skapas av påståendena *Jag kan föra fram min åsikt och blir lyssnad till, På utvecklingssamtalen pratar vi om vad jag gör bra och vad jag behöver förbättra samt Utvecklingssamtalen genomförs på ett sätt som jag förstår*. För årskurs 5 och 8 ingår även påståendet *Jag är nöjd med det inflytande som jag har över mitt skolarbete*.

Jämfört med förra året har den totala andelen elever som svarar att de instämmer ökat för tre av fyra påståenden. Ökningen är mellan 0,4 och 1,2 procentenheter.

Årskurs 2

För eleverna i årskurs 2 är resultaten i princip oförändrade jämfört med förra året. Det finns delar som har förbättrats och andra som har försämrats, men dessa förändringar är endast marginella.

Diagram 4. Fördelning av svar från elever i årskurs 2 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet inflytande

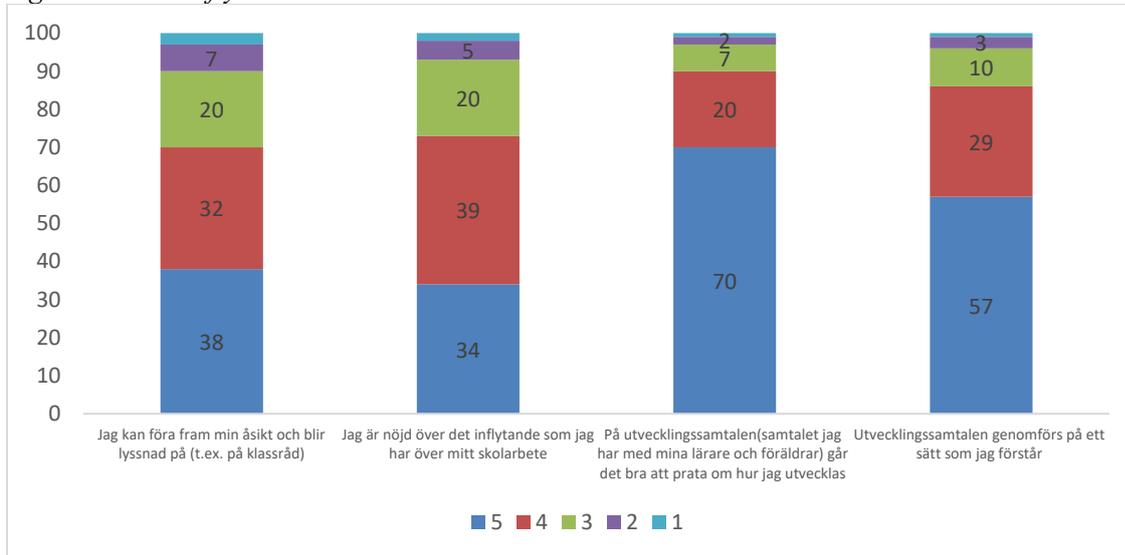

Årskurs 5

För eleverna i årskurs 5 har resultaten ökat för samtliga fyra påståenden som ingår i indexet. Andelen elever som svarar att de instämmer har ökat med ungefär 2 procentenheter för respektive påstående. Den minskning som fanns förra året har därmed återhämtats och resultaten är tillbaka på samma nivå som fanns 2019 eller strax över.

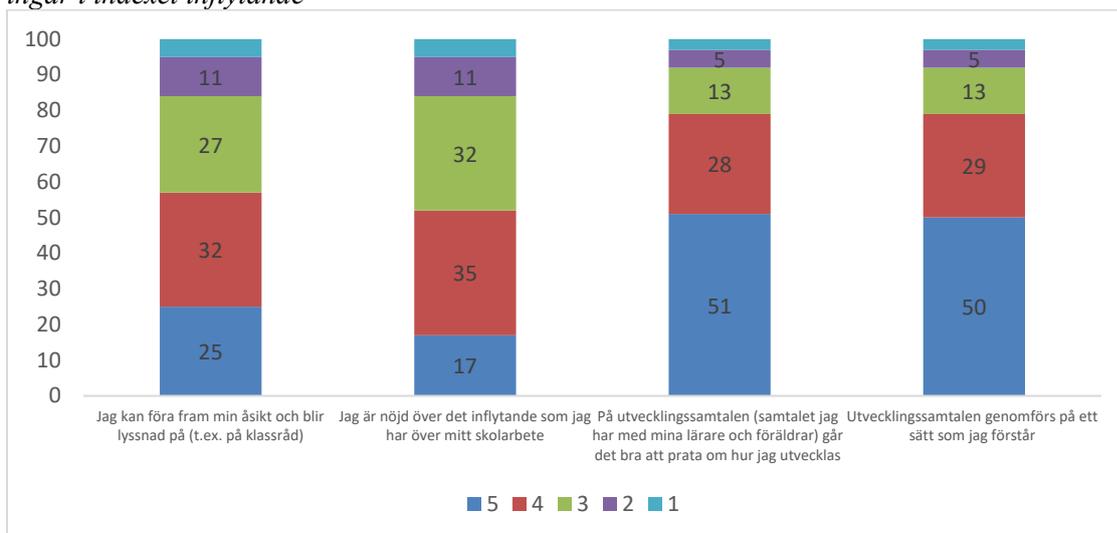
Diagram 5. Fördelning av svar från elever i årskurs 5 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet inflytande

Årskurs 8

För eleverna i årskurs 8 har resultaten ökat för tre av de fyra påståendena. Ökningen är liten och rör sig mellan 0,8 och 1,6 procentenheter. För ett av påståendena, *Jag kan föra fram min åsikt och blir lyssnad till*, har det skett en minskning med 1,7 procentenheter.

Diagram 6. Fördelning av svar från elever i årskurs 8 som svarat alternativ 1–5 på de påståenden som ingår i indexet inflytande

När det jämförs hur pojkar och flickor svarar kvarstår tidigare års mönster för eleverna i årskurs 2, det vill säga att flickor i högre utsträckning än pojkar instämmer i samtliga påståenden. För eleverna i årskurs 5 återfinns samma mönster som förra året, att flickorna i högre utsträckning än pojkarna instämmer i påståendena om utvecklingssamtalen. För de två andra påståendena har det skett en förändring. När det handlar om att föra fram sin åsikt och bli lyssnad på har andelen flickor som instämmer ökat och är nu på samma nivå som pojkarna. För påståendet som handlar om att vara nöjd med sitt inflytande över skolarbetet har förhållandet svängt. Från att pojkar instämde i högre utsträckning är det nu flickorna som gör det. För eleverna i årskurs 8 instämmer pojkarna i högre utsträckning än flickorna i de flesta påståendena, vilket de även gjorde förra året.

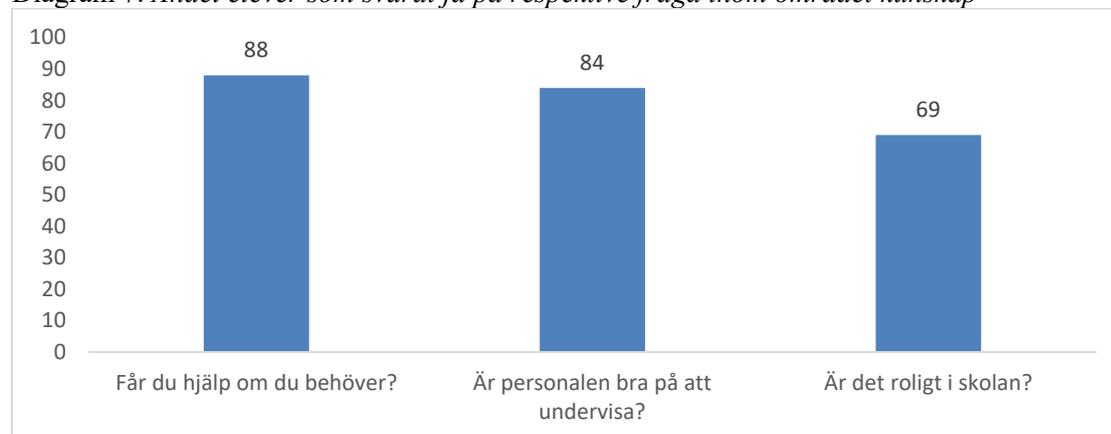
Grundsärskoleundersökningen

Kunskap

Området som handlar om kunskap består av tre frågor: *Är det roligt i skolan? Får du hjälp om du behöver?* och *Är personalen bra på att undervisa?* Frågorna kunde besvaras med alternativen ”Ja”, ”Ibland” eller ”Nej”. Det är även möjligt att svara ”Vet inte”.

Utifrån de elever som svarade ja på dessa frågor framgår att 88 procent av eleverna svarade att de får hjälp om de behöver, 84 procent att personalen är bra på att undervisa och 69 procent att det är roligt i skolan.

Diagram 7. Andel elever som svarat ja på respektive fråga inom området kunskap

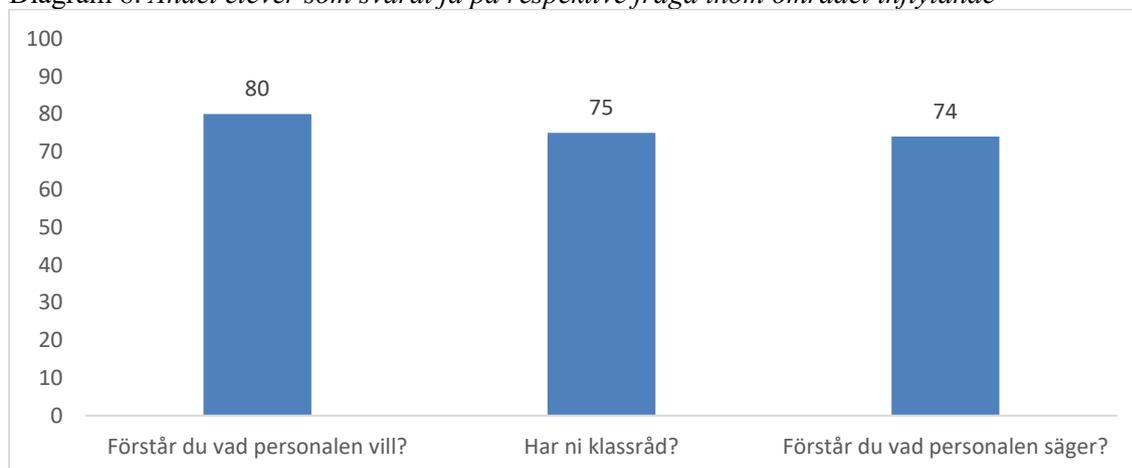
Flickorna svarar i högre utsträckning ja på frågorna om att det är roligt i skolan och att de får hjälp när de behöver. På frågan om personalen är bra på att undervisa finns det ingen större skillnad mellan hur flickorna och pojkarna svarar.

Inflytande

Området inflytande består av tre frågor: *Förstår du vad personalen säger? Har ni klassråd?* och *Förstår du vad personalen vill?* Svartalternativen är samma som för indexet kunskap.

I detta område är andelen elever som svarar ja 80 procent på frågan om att förstå vad personalen vill, 75 procent på frågan om klassråd och 74 procent på frågan om eleven förstår vad personalen säger.

Diagram 8. *Andel elever som svarat ja på respektive fråga inom området inflytande*

På frågorna om inflytande svarar pojkarna ja i högre utsträckning än flickorna på samtliga frågor.

Gymnasieskolans och gymnasiesärskolans brukarundersökning

Brukarundersökningen för gymnasieskola och gymnasiesärskola kommenteras under mål 1.3.1.

Elevrådsrepresentanter på stadsnivå

Ett samarbete inom förvaltningen har etablerats under 2021 i syfte att skapa mötesforum mellan elevrådsrepresentanter, elevrådsorganisationer på nationell nivå och stadens skolborgarråd. Sammanlagt är fyra tillfällen inplanerade under året. De pågår enligt plan där ett första möte hölls under tidig vår och ytterligare ett möte planeras att hållas under tidig höst.

Utbildningar för elevskyddsombud

Förvaltningen erbjuder löpande utbildning av elevskyddsombud för elever i årskurs 7 till gymnasiet. Elevskyddsombuden bevakar arbetsmiljön för eleverna på skolan och deltar i skolans samverkansgrupp vid utvecklingsfrågor gällande elevernas arbetsmiljö. Två av årets fyra tillfällen har genomförts och totalt har 34 elever genomgått utbildning under året.

Kommunfullmäktiges och utbildningsnämndens indikatorer och aktiviteter kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 1.3

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T2 2021	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2020	Prognos helår	Årsmål 2021	KF:s årsmål 2021	Period
  Andel elever i årskurs 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	76,6 %	74,7 %	78,7%	76,1 %		84 %	78 %	2021
  Andel elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	79,3 %	78,7 %	80,0 %	79,8 %		82 %	81 %	2021
  Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i matematik i årskurs 3	89 %	89 %	89 %	*		95 %	94 %	2021
  Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i svenska/ svenska som andraspråk i årskurs 3	91 %	89 %	93%	*		94 %	94 %	2021
  Andel elever som är behöriga till nationella program, exklusive nyinvandrade och elever med okänd bakgrund	91,8 %	91,7%	92,0 %	91,7 %		94 %	94 %	2021
  Andel gymnasieelever som slutfört utbildningen inom tre år med examen	**			**		79 %	79 %	2021

* Nationella prov genomfördes inte för åk 3 under 2020.

** Utfall kan anges först i verksamhetsberättelsen för 2021, förvaltningen inväntar statistik från Skolverket. Skolverket redovisade 2020 inte resultat totalt för nationella program.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska arbeta för att öka lärarnas tid för det pedagogiska uppdraget och ledarskapet, så som förberedelse och efterbearbetning kopplad till undervisning	2020-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska fokusera på kunskapsresultaten i särskilt utsatta områden	2020-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska förbereda arbetet med Stadshusets hundraårsjubileum 2023 där utbildningsnämnden 2022 - 2023 särskilt ska fokusera på valet och kommunal demokrati, inklusive att elever i årskurs 9 ska besöka stadshuset	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska genomföra en översyn av sex- och samlevnadsundervisningen i stadens skolor i syfte att säkerställa kvalitet och likvärdighet	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska genomföra ett pilotprojekt med senare start av skoldagen inom gymnasiet	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram en rutin för rapportering och hantering av rasistiska och antisemitiska händelser	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna stärka uppföljningen av underlagen till forskolerapporten för att säkerställa och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att kunna genomföra ett pilotprojekt för screening för läs- och skrivsvårigheter i förskolan	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda hur språkutvecklingen sker i förskolan, och vilka åtgärder som kan öka förutsättningarna för språkutvecklingen	2021-01-01	2021-12-31	

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna verka för en ökad likställighet gällande bedömningsgrunderna till barn i behov av särskilt stöd i förskolan samt till avsteg från vistelsetiden för barn till föräldradediga	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska implementera den nya modellen för särskilt stöd och särskilda undervisningsgrupper	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska inrätta ett råd för representanter för elevorganisationer	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska säkerställa en väg in till stadens elevhälsa, t.ex. via stadens kontaktcenter, oavsett vilken kommunal skola eleven går på	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska säkerställa implementering av strategi för elever med särbegåvning och följa upp behovet av kunskapshöjning för skolans personal	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska särskilt informera om elevhälsan och hur man får kontakt med den och andra instanser	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska särskilt informera om sex- och samlevnad med fokus på samtycke i stadens skolor	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen vidareutveckla stadens gymnasieprognos	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och i samverkan med arbetsmarknadsnämnden genomföra en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal vid behov	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna öka andelen inskrivna barn i förskolor i områden där inskrivningsgraden är låg, med fokus på områden som är mindre socioekonomiskt gynnsamma	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska under året genomföra en utbildning i ledarskap och konflikthantering för lärare	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska utreda ett system för att centralt samordna modersmålsundervisning för att säkerställa kvalitativ undervisning och frigöra tid för rektorerna	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska utreda förutsättningarna för samt konsekvenserna av att höja åldern för syskonförtur	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska utreda införandet av ett utvecklingsprogram för skolor som har låg måluppfyllelse	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska utreda möjligheten att utöka undervisningstiden, inom ramen för gällande läsår och läraravtal	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska utreda möjligheten för lärare att utbilda sig till modersmåls lärare på betald arbetstid i de språk där det råder brist på modersmåls lärare	2021-01-01	2021-12-31	Se avsnitt 3.2.1
Utbildningsnämnden ska utveckla samverkan med Region Stockholm i syfte att säkerställa snabba insatser för barn med psykisk ohälsa	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska öka stödet till skolledare för att frigöra tid för det pedagogiska ledarskapet	2020-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.3.1 Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T2 2021	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2020	Prognos helår	Årsmål 2021	KF:s årsmål 2021	Period
Andel elever som dagligen deltar i en styrd rörelseaktivitet						80 %		2021
Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 har uppnått grundläggande taluppfattning inom matematik						90 %		2021
Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 kan läsa bekanta meningar i korta, elevnära texter genom att använda ljudningsstrategi och helordsläsning på ett delvis fungerande sätt						90 %		2021

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T2 2021	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2020	Prognos helår	Årsmål 2021	KF:s årsmål 2021	Period
♀ Andel elever i åk 5 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	60 %	58 %	63 %	65 %		76 %		2021
* ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 6	*							2021
* ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i åk 6	*							2021
♀ Andel elever i åk 8 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	40 %	41 %	39 %	46 %		55 %		2021
* ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 9	*							2021
* ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i åk 9	*							2021
♀ Andel elever, av samtliga elever i åk 9, som är behöriga till nationella program	88 %	87 %	88 %	88 %		89 %		2021
♀ Meritvärde i årskurs 9	247	238	257	249	Poäng	251	Poäng	2021
Andel legitimerade lärare i grundskolan	77,9 % **			76,1 %		80 %		2021
♀ Andel gymnasieelever med examensbevis, oavsett studielängd	89 %	85 %	92 %	87 %		90 %		2021
♀ Andel gymnasieelever med minst betyg E i samtliga kurser i examensbevisen	81 %	78 %	81 %	80 %		80 %		2021
♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	42 %			46 %		55 %		2021
Andel legitimerade lärare i gymnasieskolan	87,8 % **			87,7 %		92 %		2021

* Nationella prov genomförs inte under 2021 för åk 6 och 9, och genomfördes inte heller under 2020.

** Nationell statistik. Avser oktober 2020.

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Fortsätta arbetet med att identifiera brister i tillgängligheten i skolplattformen och digitala läromedel i undervisningen för elever, skolpersonal och vårdnadshavare med nedsatt funktionsförmåga avseende rörelse och orientering (syn, hörsel, kognition), bland annat vid upphandlingar.	2019-01-01	2021-12-31	
Säkerställa att läromedel är anpassade för elever med särskilda behov och att lämplig teknik finns tillgänglig för elever som är i behov av detta	2019-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.3.2 Alla elever har en trygg och god lärmiljö

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T2 2021	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2020	Prognos helår	Årsmål 2021	KF:s årsmål 2021	Period
♦ ♀ Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Mitt barn känner sig tryggt i skolan	86 %	85 %	88 %	84 %		90 %		2021
♦ ♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna.	70 %	69 %	71 %	70 %		75 %		2021
♦ ♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	85 %	84 %	86 %	84 %		90 %		2021
■ ♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	57 %	58 %	56 %	53 %		85 %		2021
♦ ♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	79 %	82 %	78 %	76 %		90 %		2021
♦ ♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	48 %	53 %	44 %	46 %		56 %		2021
♦ ♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	77 %	84 %	72 %	78 %		87 %		2021
* ♀ Andel elever i grundsärskolan årskurs 7-9 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	*			81 %		82 %		2021
■ ♀ Total frånvaro i grundskolan	9,8 %	9,9 %	9,7 %	7,1 %		5 %		2021
● ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Det är arbetsro på mina lektioner	63 %	74 %	65 %	53 %		62 %		2021
● ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	90 %	91 %	88 %	89 %		90 %		2021
** ♀ Andel elever i gymnasiesärskolan nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	**			78 %		84 %		2021
● Total frånvaro i gymnasieskolan	10 %			11 %		13 %		2021

*Andel elever i grundsärskolan åk 1-9 som anger att de känner sig trygga i skolan: 81 procent, varav 82 procent pojkar och 81 procent flickor. Observera att det är andra årskurser i jämförelse med indikatorn och tidigare års undersökningar.

** Elevundersökningen genomförs inte i gymnasiesärskolan 2021

Nämndmål: 1.3.3 Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T2 2021	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2020	Prognos helår	Årsmål 2021	KF:s årsmål 2021	Period
■ ♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag får vara med och bestämma om de aktiviteter vi har på mitt fritidshem	61 %	60 %	64 %			80 %		2021
♦ ♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/kunskapskraven	70 %	71 %	69 %	68 %		85 %		2021
■ ♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/kunskapskraven	48 %	54 %	43 %	47 %		70 %		2021
■ ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare informerar om vad som krävs för att uppnå de olika betygen	50 %	57 %	44 %	51 %		65 %		2021

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T2 2021	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2020	Prognos helår	Årsmål 2021	KF:s årsmål 2021	Period
♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare under kursens gång informerar om hur man ligger till	43 %	49 %	39 %	46 %		60 %		2021
♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna	32 %	36 %	29 %	34 %		50 %		2021
♀ Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas	72 %	77 %	73 %	76 %		80 %		2021
♀ Andel vårdnadshavare åk 2 nöjda med - Jag vet vad mitt barn behöver kunna för att nå målen	69 %	69 %	70 %	71 %		83 %		2021

KF:s mål: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Uppfylls helt

Målet bedöms uppfyllas och bedömningen grundar sig på det omfattande samarbete som pågår mellan socialförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen i syfte att fler elever ska genomföra sin skolgång och nå målen för sin utbildning.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Socialnämnden och utbildningsnämnden ska tillsammans tydliggöra ansvaret och uppföljningsansvaret för samarbetet mellan skola socialtjänst, utveckla kunskap om varandras roller och ansvar, samt säkerställa att riktlinjerna implementeras	2021-01-01	2021-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden fullt ut implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn	2021-01-01	2021-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och socialnämnden ska utveckla samverkan kring barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnäktenskap eller könsstympning	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Elever i behov får ett samlat stöd genom samverkan mellan samhällsaktörer

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen verkar för att stadens skolor samverkar med vårdnadshavare, socialtjänst, hälso- och sjukvård, polis och andra aktörer för att tidigt identifiera och ge barn och elever i behov av stöd rätt insatser. Åtgärder prioriteras för att uppnå ökad trygghet, studiero och skolnärvaro. Samverkan sker utifrån det hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbetet i syfte att fler elever når målen för utbildningen. I egenskap av hemkommun säkerställer förvaltningen att samverkan sker för elever med upprepad och längre frånvaro i skolor med annan huvudman.

Fördjupad samverkan för barnets bästa

I Stockholms stads budget för 2021 finns ett flertal uppdrag där utbildningsnämnden tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska verka för att barn och unga får det stöd de behöver och i samarbete med hemmen främja barns och ungas utveckling. Prioriterat i detta är att ständigt verka för att utveckla och förbättra samverkan mellan socialtjänsten och skolan i allt arbete som rör barn och unga.

Arbetet med de gemensamma uppdragen förutsätter en välfungerande samverkan på flera nivåer mellan berörda parter. Sedan ett par år tillbaka träffas representanter på olika nivåer från utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen regelbundet i syfte att hålla ett strategiskt och långsiktigt helhetsgrepp över de gemensamma uppdragen. Dessa möten bidrar till att utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen tillsammans kan hitta goda förutsättningar för utförandet av de gemensamma uppdragen. Den övergripande och fördjupade samverkan syftar till att alla barn och unga i staden ska utvecklas och nå målen med sin utbildning. Att klara skolgången är den enskilt viktigaste skyddsfaktorn för en framtida god hälsa och utveckling för barn och unga, i synnerhet för barn som far illa eller riskerar att fara illa.

Det finns också uppdrag som inkluderar samverkan med idrottsnämnden och kulturnämnden samt polisen. Många skolor i staden har ett upparbetat samarbete med framför allt polis och brandkår för att eleverna ska få förståelse för dessa verksamheter samt bygga förtroende för dem. Under pandemin, och utifrån rekommendationerna under denna har flera skolor pausat detta. Skolorna på Järva har i viss mån fortsatt genomfört vissa samarbeten, bland annat har en del förskoleklasser haft organiserade besök på brandstationen. Även inom ramen för det våldspreventiva arbetet, genom MVP, har viss samverkan skett med polisen.

Spridning av information till vårdnadshavare i förebyggande syfte sker via skolan. I detta samarbetar utbildningsförvaltningen med socialförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och polisen. Denna kommunikation syftar till att stötta vårdnadshavare att motverka problem hos unga med exempelvis alkohol, tobak och narkotika.

Samverkan sker också i syfte att utveckla dialogen med Region Stockholm angående en likvärdig och välfungerande BUS-samverkan (barn och ungdomar i behov av särskilt stöd) i

staden. Det finns en pågående dialog kring uppdraget, en utgångspunkt är de förslag som framkom i samhandlingsrapporten som togs fram av socialförvaltningen 2020. Förvaltningen har påbörjat ett arbete för att undersöka hur de BUS-grupper som idag omfattar fler än en stadsdelsförvaltning skulle ställa sig till att ta en diskussion med Region Stockholm om att skapa en BUS-grupp per stadsdelsförvaltning. Det gäller två områden: BUS KNÖ (Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm) och BUS Järva (Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta).

Utbildningsförvaltningen har under perioden bjudit in personal från skolorna till utbildning om att leda SIP-processen (Samordnad individuell plan) som tillhandahålls av socialförvaltningen med start i september. Utbildningsförvaltningen har tillsammans med socialförvaltningen även genomfört en informationsinsats riktad till rektorer och elevhälsans personal vid stadens fristående skolor med fokus på samverkan mellan skolan och socialtjänsten, stadens BUS-organisation samt arbetet med SIP. Planering pågår med att göra liknande informationsinsatser till andra fristående aktörer längre fram.

Inom ramen för det främjande och förebyggande arbetet pågår en mängd olika satsningar i samverkan med stadsdelsförvaltningar och socialförvaltningen, bland annat utbildningar kring orosanmälan, MVP, Agera tillsammans med mera. Detta redovisas under nämndmålet *Alla elever har en trygg och god lärmiljö*.

SAMS-modellen för en obruten skolgång för placerade barn

SAMS-modellen ger riktlinjer för hur berörda aktörer ska samverka kring en elev som blir placerad av socialtjänsten och som behöver en skolgång under placeringen, samt tydliggör vilken aktör som har huvudansvaret för respektive steg i modellen. Det övergripande syftet är att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga, när placeringen medför skolbyte.

Stadsdelsförvaltningarna anmäler placeringsärenden till en funktionsbrevlåda på utbildningsförvaltningen. Informationen förmedlas till rätt avdelning och enhet inom utbildningsförvaltningen för hantering.

Utbildningsförvaltningens och socialförvaltningens arbete med uppdraget, tillsammans med de fem stadsdelsförvaltningar som implementerades under 2020, pågår enligt plan. Under första halvåret 2021 har resterande stadsdelsförvaltningar i staden anslutit sig till arbetsmodellen och det har inkommit 20 frågor relaterade till placeringar till funktionsbrevlådan. De flesta frågorna handlar om ersättning och endast ett fåtal om skolplaceringar.

Skolsociala team, SST

Under 2020 togs en gemensam arbetsmodell för Skolsociala team fram. Av stadens budget för 2021 framgick att stadsdelsnämnderna tillsammans med utbildningsnämnden och socialnämnden ska implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan. Arbetet fortgår enligt plan.

Under perioden har skolsociala team presenterats under ett seminarium på konferensen Råd för framtiden som arrangerades av Brå. En digital träff för de i staden som arbetar relaterat till skolsociala team har genomförts med fokus på erfarenhetsutbyte. Vid träffen delade fem stadsdelsnämndsområden med sig av erfarenheter utifrån olika teman gällande sitt arbete med skolsociala team. Flera områden som under 2021 startar arbetet med skolsociala team deltog och uppskattade att få ta del av erfarenheter från de som arbetat länge med skolsociala team. Träffen var en del i implementeringen av den gemensamma arbetsmodellen. Utredare har deltagit vid öppenvårdschefs nätverket, BoU-chefs nätverket samt vid fältchefs nätverket och berättat om den gemensamma arbetsmodellen. Information om den gemensamma arbetsmodellen har också delats vid rektorsmöten. Enskilt stöd till stadsdelsförvaltningar som varit i uppstart av arbete med skolsociala team har erbjudits och getts till de som efterfrågat stöd.

Ett möte för den styrande samverkansgruppen för skolsociala team har hållits. Vid mötet beslutades att eftersom arbetet med skolsociala team nu berör alla stadsdelsförvaltningar och grundskoleområden ska alla avdelningschefer och grundskolechefer träffas vid ett möte varje termin med fokus på samverkan mellan skola och socialtjänst. På det mötet kommer även andra samverkanfrågor än just de som gäller skolsociala team att hanteras.

Skolfam

Skolfam är en verksamhet som i samverkan mellan socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen arbetar för att stärka familjehemsplacerade barns möjligheter att nå goda resultat i skolan. Utbildningsförvaltningen har vårdgivaransvaret för Skolfams psykologers verksamhet i den del av deras arbete som lyder under hälso- och sjukvårdslagstiftningen.

Verksamhetschef enligt HSL (hälso- och sjukvårdslagen) har ett nära samarbete med ledningsansvarig psykolog på Skolfam för utvecklande och fastställande av de rutiner som krävs för patientsäkert arbete inom Skolfam. Från och med våren 2021 kan Skolfams psykologer journalföra i det digitala journalsystemet PMO och förutsättningar för journalarkivering hos utbildningsförvaltningen har skapats.

Psykisk hälsa

Forskning visar att skolan har stor betydelse för den psykiska hälsan hos unga, där svaga skolprestationer påverkar den psykiska hälsan och den psykiska hälsan påverkar skolprestationerna. Att fullfölja en utbildning är en viktig skyddsfaktor för att minska eller förhindra psykisk ohälsa hos unga. Unga som presterar i skolan har mindre risk för psykisk ohälsa både under tiden som ung och senare i livet. För att stärka detta arbete i stadens skolor har skolorna haft möjlighet att ansöka om medel från ett statsbidrag. 48 grundskolor – företrädesvis med ett lågt socioekonomiskt index - och 17 gymnasieskolor har fått ta del av dessa riktade ekonomiska medel för att arbeta med att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa. Dessa medel kan användas för att exempelvis främja närvaro och studiero samt till insatser som gynnar elevernas psykologiska och sociala välbefinnande. Samtliga deltagande skolor har beskrivit insatsen, förväntad effekt och hur detta kommer att följas upp. Förvaltningen kommer att följa upp dessa insatser under våren 2022.

Dessutom har samtliga grundskolor med elever i årskurserna F-6 fått ta del av två böcker som kan användas mot yngre åldrar. Båda böckerna *Allt som händer inuti – om tankar och känslor från A-Ö*, riktad till mellanstadiebarn, och *Känsloboken – för dig som går på lågstadiet* tar upp frågor kring mående, vad känslor är, hur man kan känna igen olika känslor och vad man kan göra om något känns fel. Forskning visar att barn som kan prata om känslor mår bättre, både på kort och på lång sikt. I september 2021 erbjuds fem seminarier riktade till skolornas kuratorer och lärare för att ge ytterligare kunskap och inspiration att använda dessa böcker.

I nätverken för gymnasieskolans skolkuratorer och specialpedagoger kommer psykisk hälsa i skolan att vara ett tema under läsåret för diskussion, fördjupning samt erfarenhetsutbyte. Förutom nätverksmöten erbjuds riktade föreläsningar under hösten om ungas psykiska hälsa, krisstöd och resiliens.

Skolpliktsbevakning och frånvaroärenden

En central skolpliktsbevakning har genomförts varje månad, som redovisar statistik över skolpliktiga elever i Stockholm som inte har en registrerad skolplacering i barn- och elevregistret. Resultatet används som stöd i det systematiska kvalitetsarbetet och för att följa upp att alla elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd och fullgör skolplikten.

Antalet oplacerade elever har minskat under året. I juni månad var det 671 elever som inte hade en registrerad skolplacering, att jämföra med januari 2021 då det var 1 470 oplacerade elever. Minskningen är även tydlig jämfört med 2020, då antalet oplacerade elever i juni var 871. Många folkbokförda elever utan registrerad skolplacering befinner sig utomlands. Utredningen kring varför eleven saknar en registrerad skolplacering kan därför resultera i ett beslut om att skolplikten upphör på grund av varaktig vistelse utomlands. Andra åtgärder kan vara att förvaltningen underrättar Skatteverket om förmodad felaktig folkbokföring varpå de sedan gör en bosättningsutredning. Elever utan registrerad skolplacering kan också ha en skolplacering på en fristående skola som inte har meddelat kommunen om detta.

Uppskjuten skolplikt

För läsåret 2021/2022 har 61 ansökningar om uppskjuten skolplikt handlagts, vilket resulterat i 46 bifall och 8 avslag. Fyra ärenden har avskrivits och tre har avvisats.

Upprepad eller längre frånvaro

Förvaltningen har under året genomfört utbildningsinsatser i syfte att stödja skolorna i utredningsprocessen kring elever med upprepad eller längre frånvaro. Ett kartläggningsmaterial har tagits fram för att stödja skolornas utredningar om frånvaro. Stödmaterialet heter *Hör mig nu!* och innehåller intervjufrågor som skolorna kan använda i samråd med elev och vårdnadshavare. Stödmaterialet finns tillgängligt på intranätet och har spridits till skolorna genom workshops under våren 2021.

Både på skolnivå och centralt har arbetet med att följa upp elevers frånvaro i grundskolan och grundsärskolan intensifierats. På skolnivå följer man i allt högre grad upp elevers frånvaro tack vare dels de verktyg som finns i skolplattformen, dels de rapporter som tas ut centralt och meddelas skolorna.

Ett digitalt system har införts i Barn och elevregistret (BER) i syfte att underlätta handläggning av ärenden om elevers upprepade eller längre frånvaro. Under våren 2021 har systemet införts i de kommunala grundskolorna. Systemet underlättar skolornas anmälan om upprepade och längre frånvaro till huvudmannen, samt ger en bättre överblick och analysunderlag av frånvaroärenden.

Under läsåret 2020/2021 inkom 3 323 ärenden om att rektor har inlett utredning om elevs upprepade eller längre frånvaro. Antalet ärenden som anmäls till huvudmannen ökade från cirka 2 800 ärenden föregående läsår 2019/2020.

Förvaltningen bedömer att en orsak till ökningen kan vara att införandet av ett IT-system gjort det enklare för skolorna i kommunal regi att anmäla när en elev har längre eller upprepade frånvaro. Andra orsaker kan vara de informationsinsatser som genomförts kring skyldighet att anmäla frånvaro, samt pandemin som lett till fler fall av upprepade eller längre frånvaro.

Om en elev med upprepade eller längre frånvaro går i skolan hos en annan huvudman ska rektor anmäla ärendet till elevens hemkommun. Fram till augusti 2021 har 88 fristående skolor fått behörighet i det digitala systemet för handläggning av dessa ärenden. I augusti 2021 fanns 434 pågående ärenden för elever med annan huvudman jämfört med 539 ärenden i augusti 2020. Förvaltningen bedömer att en trolig orsak till minskningen är att pandemins effekter på frånvaron var mycket höga under 2020, och att de minskat successivt under 2021.

Förvaltningen utreder ärenden som rör elever med frånvaro hos andra huvudmän för att säkerställa hemkommunsuppdraget att alla elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Vid behov samordnas samverkan med andra samhällsinstanser.

Under våren har socialförvaltningen i samverkan med förvaltningen inventerat utbudet av insatser i respektive stadsdelsnämndsområde till fristående skolor när det rör elever med upprepade eller längre frånvaro.

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden kommer att uppnå målet. Så långt det nu är möjligt att bedöma kommer aktiviteter att genomföras.

KF:s mål: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls helt

Förvaltningen har påbörjat ett utökat samarbete med Ung företagsamhet för att stötta fler grund- och gymnasieskolor i lärandet om entreprenörskap.

Förvaltningen är en del av stadens servicekedja för privata etableringar av pedagogisk verksamhet eller tillhandahållande av samhällsfastigheter. Förvaltningen deltar i det forum som hålls mellan servicekedjans förvaltningar och arbete pågår för att utse en så kallad etableringslots.

En god dialog med upphandlade leverantörer är en viktig del i arbetet för ett gott näringslivsklimat. Förvaltningen genomförde under våren en större avtalsuppföljning av ramavtalet för inhyrning av personal till den pedagogiska verksamheten. Resultatet har kommunicerats i dialog med antagna leverantörer inom ramen för avtalets årliga uppföljning. En marknadsdialog har genomförts inför upphandlingen av säkerhetsbesiktning idrotts- och gymnastiksalar.

Samverkan och samarbete med lärosäten kring bland annat VFU och praktiktäna forskning beskrivs under mål 1.1 och 3.2.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska samverka med kommunstyrelsen i arbetet med att inrätta en etableringslots för att stödja och möjliggöra för fler externa aktörer och erbjuda en väg in för de som vill bygga eller utföra verksamhet inom pedagogiska området.	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Nämndens verksamhet ger förutsättningar för ett gott företags- och näringslivsklimat

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stockholms skolor har tillräckligt med platser och god kvalitet för att ge förutsättningar för ett gott företags- och näringslivsklimat. Alla elever har under sin skolgång kontakt med högskolor, branscher, näringsliv och andra aktörer. Eleverna ska därigenom ges möjlighet till kunskap, inspiration och underlag inför framtida studier och yrkesval.

Utbildningsförvaltningen bidrar till att stärka Stockholm som en världsledande kunskapsregion genom att utveckla samverkan med lärosäten, myndigheter och andra externa aktörer. Myndighetsutövning och kommunikation gentemot enskilda skolhuvudmän kännetecknas av rättssäkerhet, effektivitet och tydlighet. Förvaltningen framstår som en attraktiv affärspartner för leverantörer av upphandlade varor och tjänster.

KF:s mål: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att målet kommer att uppnås genom de insatser som bedrivs när det gäller såväl långsiktig skollokalplanering som att utnyttja befintliga lokaler effektivt.

Nämndmål: Elever och medarbetare har tillgång till ändamålsenliga och kostnadseffektiva skollokaler

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen samverkar med övriga förvaltningar inom staden och kommer in tidigt i planeringsprocesserna. Förvaltningen tar fram tydliga och välutvecklade behovsanalyser och föreslår kostnadseffektiva lokallösningar. Ny-, om- och tillbyggnad sker utifrån utbildningsnämndens funktionsprogram samt utifrån stadens miljömål. Lokalerna är flexibla samt kostnads- och yteffektiva. Befintliga lokaler förvaltas kostnadseffektivt.

Planering och skolutbyggnad

Utbildningsförvaltningens lokalplanering redovisas i lokalförsörjningsplanen som förelades nämnden under april månad i samband med underlag för budget 2022-2024.

Utveckling av elevprognoser

Utbildningsförvaltningen har samarbetat med stadsledningskontoret för att förbättra redovisningen av tillkommande elevplatser. Ett syfte är att tydliggöra sambandet mellan prognos och planerade nya elevplatser. I grundskoleplaneringen ligger utmaningen i att synliggöra skolbehov i nya områden där bostadsbyggnadsplanerna ännu inte finns med i stadens tioåriga befolknings- och elevantalsprognos, men där detaljplanearbete pågår eller kommer att påbörjas. Aktiviteten ingår som en integrerad del i utvecklingen och det årliga arbetet med lokalförsörjningen.

Inom ramen för Samordnad skolplanering i Stockholm (SAMS) har utbildningsförvaltningen, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret arbetat med prognosuppdraget för att tydliggöra kopplingar mellan skolbehov och bostadsbyggnation i olika områden i staden.

Utbildningsförvaltningen deltar tillsammans med stadsledningskontoret och Sweco i en referensgrupp för att utveckla stadens elevantalsprognos för gymnasieskolan under hösten. I den nya prognosen i december 2021 ska förväntat totalbehov av gymnasieplatser i Stockholm, oavsett elevens hemkommun eller skolans regi, inkluderas. Dessutom kommer gruppen att se över möjligheter att inkludera fördelningen mellan högskoleförberedande program och yrkesprogram samt antal obehöriga elever. En utmaning i gymnasieplaneringen är att bedöma behovet utifrån stadens ambition att utbyggnaden av gymnasieskolor i Stockholmsregionen ska vara mer jämnt fördelad över länets kommuner. Arbetet inom gemensam gymnasierregion samordnas av Storsthlm.

Samplanering av idrottslokaler

Samplanering med idrottsförvaltningen kring nybyggnation av skolor och idrottshallar fortsätter. Inom SAMS lyfts behovet kring idrotts- och skollokaler i tidiga skeden för effektiva investeringar. Utbildningsnämnden och idrottsnämnden tog under juni beslut om ny modell för utbyggnad och effektivt nyttjande av idrottshallar. Nämnderna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att idrottshallar upplåts via timbokning. Samnyttjande med andra verksamheter inom staden omfattar framför allt kulturförvaltningens verksamheter och stadsdelsförvaltningarnas förskolor.

Lokaler för särskilda undervisningsgrupper

Nämnden har beslutat inrätta regionala särskilda undervisningsgrupper, RSU-grupper. Inom vissa områden i staden innebär detta nya inhyrningar av lokaler. För att grupperna ska kunna påbörja sin verksamhet 2021 har nya inhyrningar och verksamhetsanpassningar genomförts.

Ekonomiskt hållbar utbyggnad

Implementering av SISAB:s och utbildningsförvaltningens uppdaterade projektprocesser startade under april 2021. Implementeringen är avgörande för uppdraget att i samarbete med SISAB stärka den ekonomiska styrningen tidigt i processen och säkerställa en effektivisering av hyreskostnaderna. Därutöver har ett arbete påbörjats för att förbättra processen i de tidiga skedena av projekten. Förvaltningen deltar även i stadsledningskontorets arbete med att se över processer för att säkerställa kostnadseffektivitet. Arbetet ingår som en del av översynen av samverkansavtalet mellan staden och SISAB.

Projekt med kostnadsökning

När ett projekts hyrespåverkande kostnad eller hyresnivå ökar mer än nämndens delegation så föreläggs nämnden ett nytt ärende för eventuell begäran om nytt medgivande från kommunstyrelsens ekonomiutskott. Ett sådant reviderat genomförandeärende har under tertial 2 förelagts nämnden för Adolfsbergsskolans paviljong och idrottstält. Ytterligare ärenden förbereds för evakueringsskolan i västerort, Midsommarkransens grundskola (kv Brandstegen) samt Rödabergsskolans ny- och ombyggnation.

Projekt med budgetoffert och kostnadsökning inom ramen för nämndens delegation, det vill säga 5-30 mnkr, redovisas nedan.

Lillholmsskolan

Genomförandebeslut för Lillholmsskolans utbyggnad togs i utbildningsnämnden den 14 juni 2018 med bedömd hyresgenererande investeringskostnad på 285 mnkr. Prognostiserad hyresgenererande investeringskostnad uppgår i dagsläget till 297,8 mnkr vilket beror på ökade kostnader för mer omfattande markarbeten än tidigare undersökningar visat.

Östra Real

Genomförandebeslut för Östra Reals verksamhetsanpassningar i samband med underhåll togs i utbildningsnämnden den 24 augusti 2017 med bedömd hyresgenererande investeringskostnad på 42 mnkr. Prognostiserad hyresgenererande investeringskostnad uppgår i dagsläget till 57,6 mnkr. Under produktionen upptäcktes byggnadstekniska omständigheter som tidigare

varit okända. Detta har i kombination med fastighetens höga kulturklassning bidragit till ökade kostnader.

Klastorpsskolan

Genomförandebeslut för verksamhetsanpassningar av Klastorpsskolans kök togs i utbildningsnämnden den 6 april 2017 med bedömd hyresgenererande investeringskostnad på 16 mnkr. Prognostiserad hyresgenererande investeringskostnad uppgår i dagsläget till 40,9 mnkr. Efter genomförandebeslut ökade omfattningen av projektet på grund av utökade arbetsmiljö- och tillgänglighetskrav. I byggproduktionsskedet upptäcktes diskrepans mellan verklighet och projekterade handlingar, vilket också bidrog till ökade kostnader. Förvaltningen konstaterar att underlaget för genomförandebeslut var bristfälligt vilket orsakades av tidspress i projektet.

Sturebyskolan

Genomförandebeslut för ny byggnad vid Sturebyskolan togs i utbildningsnämnden den 19 oktober 2017 med bedömd hyresgenererande investeringskostnad på 53 mnkr. Prognostiserad hyresgenererande investeringskostnad uppgår i dagsläget till 60,5 mnkr. Detta beror på att skolans elförsörjning har förstärkts, samt omställning av planerad evakueringsmatsal som är en följd av beslutet att inte bygga ut högstadiet.

Enkelt avhjälpta hinder och tillgänglighet i publika lokaler

Utbildningsnämnden har fattat beslut kring enkelt avhjälpta hinder i skolornas lokaler och tillgänglighetsanpassning av skolornas publika lokaler. Projektet fortlöper under 2021 och just nu pågår entreprenader för etapp 3 och 4 av totalt minst 9 etapper.

Skolgårdar

Behovet av tillräcklig skolgårdsyta är en högt prioriterad fråga för förvaltningen i samband med detaljplaneprocesser och i markanvisning för nya skolor. Möjligheterna att öka andelen grönyta vid befintliga skolor förutsätter i många fall en utökad skolgård. Ett exempel är Aspuddens skola där förvaltningen ställt sig positiv till att överföra intilliggande naturmark till skolan. För att få en bättre bild över dagens situation på skolgårdarna har förvaltningen beställt en grönyteinventering av SISAB. I studien ingår tjugo skolor och studien färdigställs under hösten 2021.

Funktionsprogram för skollokaler

Ett arbete har påbörjats för att utvärdera de nybyggda skolor som har beställts enligt nämndens funktionsprogram för skollokaler. På grund av pandemin har arbetet delats upp i två faser. Under våren har utemiljön utvärderats med personal och elever. Under hösten kommer inomhusmiljön att utvärderas med personal, elever och extern kompetens. Högskolan i Gävle kommer att bidra med stöd i genomförandet kopplat till metod och analys.

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Beställa åtgärder för att tillgängliggöra skolornas publika lokaler.	2019-01-01	2021-12-31	

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Säkerställ skolornas inklusive skolgårdarnas tillgänglighet och användbarhet för elever, skolpersonal, vårdnadshavare och andra besökare med olika funktionsnedsättningar, i samband med ny-, om- och tillbyggnad.	2019-01-01	2021-12-31	
Tillgängliggöra information om vilka skolor i egen regi som är tillgänglighetsanpassade.	2018-12-31	2021-12-31	
Uppmärksamma tillgänglighetsaspekter när verksamheten genomför förändringar i lokaler eller omorganiserar	2019-01-01	2021-12-31	

KF:s mål: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Uppfylls helt

Under pandemin har många möten och utbildningar hållits via digitala kanaler vilket minskat de resor personalen har gjort. Förvaltningen ställer krav på miljövänliga transporter i alla upphandlingar där detta är relevant.

Nämndmål: Utbildningsnämnden bidrar till effektiva och hållbara transporter

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utbildningsnämndens verksamheter planeras och placeras så att behovet av resor och transporter minskar. Resor genomförs på det minst miljöpåverkande sättet. Nämndens tjänstefordon drivs av förnybara bränslen som gas eller el. I upphandlingar ställs miljökrav i enlighet med stadens miljöprogram och stadens mål om fossilbränslefri organisation 2030.

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningens resepolicy ska förnyas i enlighet med stadens miljöprogram och stadens mål om fossilbränslefri organisation 2030	2021-01-01	2022-12-31	

KF:s mål: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Uppfylls helt

Tillgängliggörande av skollokaler för föreningsliv och allmänhet

Förvaltningen ska medverka i uppdraget att utreda ansvarsfördelningen inom staden för att tillgängliggöra skolidrottshallar och skollokaler för föreningslivet efter skoltid. Idrottsförvaltningen har stadsledningskontorets uppdrag att leda arbetet, som har påbörjats efter sommaren.

Kulturskolan vill öka sin verksamhet i skolornas lokaler i syfte att göra kulturskolans verksamhet mer tillgänglig för barn och unga. Kulturskolan ser ett stort behov av lokaler på Östermalm och Södermalm. Arbetet fortgår och utbildningsförvaltningen är behjälplig för att tillgodose kulturskolans behov. Förvaltningen kommer tillsammans med kulturförvaltningen även att pröva kulturinslag på skolgårdarna, i syfte att tillgängliggöra kultur för elever och att öka allmänhetens användande av skolgårdar efter skoltid.

Förvaltningen bedömer fortsatt att antal bokade timmar i skolidrottslokaler utanför skoltid har minskat beroende på pandemin och Folkhälsomyndighetens rekommendationer och att årsmålet för indikatorn därför inte kommer att uppnås. Utbildningsförvaltningen kan inte påverka bokningssituationen.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T2 2021	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2020	Prognos helår	Årsmål 2021	KF:s årsmål 2021	Period
  Antal bokade timmar i skolidrotts-hallar utanför skoltid				71 076		96 000	96 000	2021

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden ta fram en handlingsplan för bättre hälsa genom fysisk aktivitet	2021-01-01	2021-03-31	

Nämndmål: Skollokaler är tillgängliga för föreningsliv och andra aktörer utanför skoltid

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Antalet skolgårdsytor och skol- och idrottslokaler som är tillgängliga för föreningsliv och fysisk aktivitet ökar. Samverkan med kulturförvaltningen möjliggör gemensamt nyttjande av lokaler.

KF:s mål: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden kommer att uppnå målet, efter insatser för att säkra måluppfyllelsen när det gäller klimatpåverkan och klimatanpassning.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T2 2021	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2020	Prognos helår	Årsmål 2021	KF:s årsmål 2021	Period
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling				65 %		80 %	80 %	2021
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				41,99		60 %	60 %	2021
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider				2,3 kg CO2 per kg livsmedel		1,8 kg CO2 per kg livsmedel	1,8 kg CO2 per kg livsmedel	2021

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB implementera handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden genomföra en kampanj om kemikalier med ungdomar som målgrupp	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Utbildningsnämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter genomsyras av ett hållbarhetsarbete i enlighet med stadens miljöprogram. Miljö- och klimatpåverkan från konsumtion, energiförbrukning, avfall och kemikaliehantering minskar genom ett målmedvetet arbete. Lärande för hållbar utveckling bidrar till att ge elever goda kunskaper i miljö- och klimatfrågor.

Lärande för hållbar utveckling

Eggeby Gårds Naturskola har flyttats organisatoriskt till samma enhet som sedan tidigare ansvarar för Fältlabbet - Stockholms mobila naturskola. Ett arbete har påbörjats för att integrera uppdragets administration och rutiner samt information till skolorna med övrig verksamhet vid enheten. Syftet är att skapa ett mer enhetligt erbjudande och tydligare information till skolorna kring möjligheten att boka naturskoleverksamhet.

Informationen till skolorna har stärkts avseende verktyg och resurser inom lärande för hållbar utveckling. Inom NTA-verksamheten (naturvetenskap och teknik för alla) erbjuds under hösten kompetensutveckling i kollegialt lärande med fokus lärande för hållbar utveckling.

Inom naturskoleverksamheten läggs ett tydligare fokus på de globala hållbarhetsmålen i såväl undervisningen som i kompetensutvecklingen, där en lärarfortbildning kommer att ha temat Biologisk mångfald. Ett samarbete har knutits med Miljöförvaltningen kring Klimatvandringar som en kompetensutvecklingsinsats för lärare. Vid inköp av lärresurser i form av filmer och böcker läggs fokus på miljömässig och social hållbarhet.

Klimatpåverkan och klimatanpassning

Under våren har förvaltningen genomfört en uppföljning av hur skolorna möter skollagens krav på näringsriktiga måltider. Även arbetet med stadens miljömål samt skolornas avtalstrohet har följts upp. Utfallet visar på en variation mellan skolorna men att verksamheterna behöver öka sin måluppfyllelse främst avseende de ekologiska målen samt klimatmålen för koldioxidekvivalenter.

Förvaltningen genomför och planerar en rad insatser för att öka måluppfyllelsen. En upphandling har påbörjats för att erbjuda skolorna färdiga klimatsmarta recept och menyer. Förvaltningen har även medverkat i arbetet med en stadsgemensam upphandling av ett

kostdatasystem i syfte att ge skolorna bättre verktyg att beräkna och förändra klimatpåverkan från måltiderna. Därtill planeras ytterligare utbildningsinsatser med fokus på miljö- och klimatmålen samt livsmedelssäkerhet. Inom ramen för det så kallade kategoristyrningsarbetet kring storkök kommer energimätningar och nyckeltal att tas fram för den maskinella utrustningen i cirka 50 kök inom skola och förskola.

Under våren har förvaltningen deltagit i miljöförvaltningens projektgrupp ”klimatsmart mat och matsvinn” där utformning av gemensamma mått och mätmetoder diskuterats, liksom modeller för att mäta svinn. En större insats för stadens verksamheter, avseende svinnmätningar, är planerad till hösten. Förvaltningen ansvarar för stadens gemensamma nätverk i syfte att nå målen i stadens strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat.

I stadens budget för 2021 gavs bland annat utbildningsnämnden i uppdrag att implementera handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor. Förvaltningen inväntar fastställandet av planen.

Återbruk och avfall

Upphandling av ramavtal för insamling av verksamhetsavfall har påbörjats för att underlätta skolornas möjligheter till ökad källsortering i enlighet med stadens avfallsplan. Upphandlingen sker i samarbete med idrottsförvaltningen.

Medvetenheten om och efterfrågan på återbruk ökar tydligt inom förvaltningen. Erbjudanden att överta möbler och annan utrustning kommer också regelbundet från andra förvaltningar och bolag. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet med återbruk.

Ett pilotprojekt pågår på Sjöviksskolan där utbildningsförvaltningen i samverkan med skolan prövar en modell för återbruk av möbler. Som resurs används Stocket och Lundaverkstaden. Projektet kommer att utvärderas i december 2021.

Inför starten av en ny gymnasieskola i Enskede hösten 2022 pågår ett omfattande återbruksarbete med möbler från gymnasieskolor som lagts ned och evakuerats samt från andra förvaltningar, bolag och andra offentliga verksamheter.

Ett giftfritt Stockholm

Förvaltningen samarbetar med miljöförvaltningens kemikaliecentrum med att ta fram en ny vägledning för kemikaliesmart skola och fritidshem, som ska publiceras under hösten 2021. Förvaltningen samarbetar även med miljöförvaltningen kring uppdraget att genomföra en kampanj om kemikalier med ungdomar som målgrupp.

Stödet till skolorna kring kemikaliesäkerhet har påverkats av pandemin. Under våren har ett fåtal skolbesök genomförts med fokus på information till skolläda samt institutionsförestandare för Kemi och NO. Under 2020 påbörjades arbetet med att ta bort eller ersätta de cirka

60 så kallade utfasningsämnen som förekommer i undervisningen i stadens skolor. Arbetet har fortsatt under våren.

Användningen av kemikaliehanteringssystemet Chemsoft fortsätter att öka. I augusti 2021 fanns drygt 450 användare inom förvaltningen. Under våren genomfördes fem digitala utbildningsträffar i Chemsoft, och förvaltningen ger även löpande stöd till skolorna kring verktyget.

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T2 2021	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2020	Prognos helår	Årsmål 2021	KF:s årsmål 2021	Period
 Antal skolor som har genomfört checklista för skolmåltider och som uppfyller utbildningsförvaltningens grundläggande krav på måltidsverksamheten				129 följt upp		160 följer upp		2021
 Enheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling				120 sorterat		110 sorterar		2021

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förebygga uppkomsten av avfall och öka insamlingen av matavfall	2019-01-01	2021-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden kommer att uppnå målet.

KF:s mål: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Nämndens prognos per augusti visar ett överskott om 157,8 mnkr efter resultatfonder.

Prognosen bygger på att resultatenheternas fonder kommer att minska med 6,5 mnkr, vilket innebär att resultatet före resultatfonder är ett överskott om 151,3 mnkr.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T2 2021	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2020	Prognos helår	Årsmål 2021	KF:s årsmål 2021	Period
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	99,3 %			97,7 %		100 %	100 %	Tertial 2 2021
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,2 %			98,9 %		100 %	100 %	Tertial 2 2021
  Nämndens prognossäkerhet T2				-2 %		+/-1 %	+/- 1 %	2021

Nämndmål: Det ekonomiska resultatet är i balans

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter håller budget. Goda analyser bidrar till att prognossäkerheten är hög.

Nämndens bedöms uppnå målet. Det ekonomiska utfallet och prognoser för helåret beskrivs i avsnitt Uppföljning av ekonomi.

KF:s mål: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Utbildningsförvaltningen bedömer att målet kommer att uppnås.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T2 2021	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2020	Prognos helår	Årsmål 2021	KF:s årsmål 2021	Period
  Aktivt Medskapandeindex	80	79	80	79		82	82	2021
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts				100 %		100 %	90%	2021

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T2 2021	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2020	Prognos helår	Årsmål 2021	KF:s årsmål 2021	Period
Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts				100 %		75 %	Tas fram av nämnd	2021
Index Bra arbetsgivare	84			83		84	84	2021
Sjukfrånvaro	6,5 %	5,5 %	7,0 %	7,1 %	6,3 %	6,3 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2021
Sjukfrånvaro dag 1 - 14	2,9 %	2,9 %	2,9 %	3,2 %	2,9 %	3 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2021

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Idrottsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen, kulturnämnden, utbildningsnämnden och Stadshus AB utreda ansvarsfördelningen inom staden för tillgängliggörandet av skolidrottshallar och skollokalerna i syfte att tillgängliggöra fler lokaler för idrotts-, kultur- och föreningsverksamhet	2021-01-01	2021-12-31	
Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta en kostsamordnande funktion med ansvar för samordning och styrning av livsmedel	2021-01-01	2021-12-31	
Kommunstyrelsen ska tillsammans med äldrenämnden, idrottsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden etablera former för att arbeta inom ramen för det strategiska partnerskapet med Karolinska Institutet	2021-01-01	2021-12-31	
SISAB ska tillsammans med kommunstyrelsen och utbildningsnämnden och Stockholms Stadshus AB fortsätta arbetet med att se över processer för att säkerställa kostnadseffektivitet	2021-01-01	2021-12-31	
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen förbättra redovisningen av tillkommande elevplatser som underlag för kommande lokalresursplan	2021-01-01	2021-12-31	Se under 2.2
Utbildningsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen utreda möjligheten till en förändring av hantering av avgift i förskola och fritidshem i fall där föräldrar är separerade	2021-01-01	2021-06-30	Se under 1.3.1

Nämndmål: 3.2.1 Utbildningsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare för chefer, medarbetare och framtida medarbetare

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utbildningsförvaltningen är en arbetsgivare med attraktiva arbetsvillkor. Förvaltningen utvecklar, behåller, attraherar, rekryterar och introducerar kompetenta och engagerade medarbetare som tar initiativ till och får möjlighet att utvecklas för att på ett kvalificerat sätt utföra sina uppdrag. Arbetsmiljön på utbildningsförvaltningens samtliga arbetsplatser är god och stimulerar medarbetare att utveckla verksamheten. Arbetet med strategisk kompetensförsörjning bidrar till att medarbetare på alla nivåer har den kompetens som behövs för att skapa den bästa skolan för varje elev.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Utbildningsnämnden bedriver ett långsiktigt arbete för att utveckla och behålla befintliga medarbetare liksom att rekrytera och attrahera medarbetare inom samtliga professioner. Utbildningsförvaltningen har i likhet med övriga huvudmän inom skolans område stora rekryteringsbehov under de kommande åren, samtidigt som det råder brist på utbildade lärare

och förskollärare. Förvaltningens bedriver därför ett kontinuerligt och långsiktigt arbete inom flera områden för att möta utmaningarna inom kompetensförsörjningsområdet. Arbetet beskrivs i en årlig kompetensförsörjningsplanen. Nämnden beslutade om en ny kompetensförsörjningsplan under våren i samband med underlag till budget 2022-2024.

Arbetet med att sprida positiva bilder av läraryrket och staden som arbetsgivare fortsätter. Under våren har fyra reklamfilmer tagits fram för att locka fler att vilja arbeta i Stockholms stads grund- och gymnasieskolor. Filmerna lämpar sig för sociala medier och kommer att spridas under hösten. Flera jobbmässor som utbildningsförvaltningen tidigare medverkat vid genomförs inte på grund av pandemin. Utbildningsförvaltningen har emellertid deltagit vid Framtidsmässan och Bazaren Järvaveckan som båda genomfördes digitalt.

Kompetensbaserad rekrytering

Förvaltningen fortsätter att stötta skolorna i arbetet med kompetensbaserad rekrytering. Utbildning i kompetensbaserad rekrytering har genomförts kontinuerligt under ett flertal år. Uppföljning och stöttning i skolornas rekryteringsarbete sker bland annat genom att säkerställa att rekryteringar avslutas på ett korrekt sätt.

Serviceförvaltningen utformar under 2021 ett lärarrekruteringspaket där rektor kan köpa stöd vid rekrytering av lärare. Förvaltningen sprider information om rekryteringsstödet till stadens skolor. Möjligheten har ännu inte nyttjats i stor omfattning.

Det pågår ett arbete med att ta fram mallar och tyannonser för de vanligaste befattningarna. Tyannonser underlättar rekrytering, förebygger diskriminering och kvalitetssäkrar rekryteringsförfarandet. Publicering av redan skrivna tyannonser har skett i förvaltningens rekryteringsverktyg. Tyannonser för elevassistenter och barnskötare har tagits fram. Utveckling av tyannonser för lärarbefattningar pågår.

Introduktion för nya medarbetare

Arbetet med stärkt introduktion för nyexaminerade och nyanställda lärare har fortsatt. Två seminarier för nyexaminerade lärare har genomförts under vårterminen på temana ”Betyg och bedömning” och ”Ledarskap i klassrummet” och 27 nyexaminerade lärare deltog vid något av seminarierna. Det är något färre än förra året vilket kan kopplas till pandemin och en ökad belastning på skolorna. Två seminarier planeras att genomföras under höstterminen.

Intresset för extra mentorsstöd för nyexaminerade lärare har varit lågt under vårterminen och har därför pausats. Detta beror på pandemin där antalet kontaktytor mellan medarbetare begränsats. En enkät skickas ut till nyexaminerade lärare under hösten där deras introduktioner följs upp.

Inrättande av vikariepool i egen regi

Utbildningsnämnden har beslutat en inrätta en vikariepool i egen regi, Stockholms stads skolors vikariepool. Syftet är att underlätta kompetensförsörjningen på kort och lång sikt.

Skolorna kan via den egna vikariepoolen anlita vikarier, lärare och barnskötare, för kortare vikariat eller därur rekrytera för längre uppdrag. Förvaltningens avtal med bemanningsföretagen behålls för att möjliggöra för skolorna att hyra in personal med andra befattningar, exempelvis kökspersonal. Skolorna kan välja om de vill använda bemanningsföretag eller den interna poolen. Vikariepoolen byggs successivt upp under 2021 för att omfatta stadens alla grund- och gymnasieskolor. Hittills har hälften av skolorna fått tillgång till vikariepoolen och resterande skolor kommer att få tillgång under hösten 2021. Uppbygganden fortgår enligt plan med bland annat rekrytering av en stor mängd vikarier.

Insatser för ökad behörighet

Förvaltningen ger riktad information och stöd till olegitimerade lärare för att öka deltagandet i den nationella satsningen ”Fler vägar in”. Riktat stöd ges även inom ramen för lärarlyftet för ökad ämnesbehörighet hos stadens lärare. Stockholms universitet erbjuder studievägledning till stadens obehöriga lärare två gånger per år. Utöver det har ett frukostseminarium genomförts till målgruppen på samma tema. En kartläggning av behörigheten i stadens fritidshem har påbörjats.

Från nyanländ till nyanställd

Kompetensförsörjningsaktiviteten Från nyanländ till nyanställd lärare har fortsatt under 2021 med bland annat ordinarie praktikmoment för nyanlända lärare parallellt med språkstudier. Utöver detta fokuseras särskilt på att öka tillvaratagandet av utbildningsförvaltningens ämneslärarkompetens för yrkesrustande seminarier. Totalt har 80 deltagare erhållit svensk lärarlegitimation sedan aktivitetens början. Flera deltagare väntar även på legitimation i nuläget. Under våren har 40 praktiktillfällen genomförts. Det är en minskning från förra året och den kan kopplas till pandemin vilken även påverkat deltagarnas möjlighet att delta vid informationsmöten. För att kompensera för det minskade antalet praktikplatser har två didaktiska seminarier genomförts under våren och ytterligare två planeras till hösten. Under våren har deltagarna även erbjudits två studievägledningsseminarier.

Öka lärarnas tid för det pedagogiska uppdraget

Utbildningsnämnden har i uppdrag att arbeta för att öka lärarnas tid för det pedagogiska uppdraget och ledarskapet, så som förberedelse och efterbearbetning kopplad till undervisning. Förvaltningen inventerade under 2020 pågående projekt, aktiviteter och insatser som sker inom förvaltningen som syftar till att förenkla, avlasta eller effektivisera det pedagogiska arbetet.

Inom ramen för det centrala avtalet HÖK 18 initierades ett arbete för att se över och revidera vilka administrativa arbetsuppgifter som måste utföras av lärare och vilka som kan tas bort. Inom respektive grundskoleområde involveras rektorerna i den dialogen. Respektive rektor fortsätter dialogen med personalen på sina skolor för att se över behov av eventuella revideringar. Ett grundskoleområde är färdiga med det arbetet. Materialet sammanställs och analyseras för att användas i fler verksamheter. Arbetet kommer att fortsätta i de arbetsgrupper som förväntas etableras inom ramen för det nya centrala avtalet HÖK 21.

Kompetensutveckling och professionsstärkande insatser för andra yrkesgrupper än lärare

En omställning har gjorts till digitala utbildningar för att i stor utsträckning kunna genomföra insatserna.

För att stärka elevassistenter i deras yrkesroll har två utbildningsgrupper startat med sammanlagt 63 deltagare. Utbildningen löper över fem halvdagar. Ytterligare 1–2 grupper är planerade till hösten.

För barnskötare och fritidsledare inom fritidshem har tre seminarier - Lågaffektivt bemötande, Neuropsykiatriska diagnoser samt Tydliggörande pedagogik - anordnats under våren med ett flertal deltagare. Ett nytt seminarium, om att anpassa lärmiljön till elevers olikheter med hjälp av olika verktyg samt hur visuellt stöd kan tydliggöra lärmiljön, hade 36 deltagare. Planering inför höstens seminarier är fastställd och de kan förhoppningsvis ske både i fysisk och digital form.

Förarbete har gjorts inför höstens planerade yrkessvenska för barnskötare eller personal med annan pedagogisk examen som saknar betyg i svenska på gymnasienivå. Kursen pågår under en termin med en undervisningsdag i veckan och har totalt 20 platser.

För barnskötare och elevassistenter som saknar pedagogisk utbildning ges möjlighet att läsa en gymnasial yrkesutbildning. Under våren har 25 personer slutfört sina studier och till hösten planeras ytterligare en grupp med 30 platser. Utbildningen genomförs under ett år med studier en dag i veckan.

För barnskötare med minst tre års erfarenhet finns vid Södertörns högskola en erfarenhetsbaserad utbildning till lärare i fritidshem om 180 högskolepoäng fördelat på tre år. För tillsvidareanställda barnskötare som blir antagna till utbildningen utgår för närvarande vikarieersättning till skolan för den dag de studerar. I dagsläget betalas vikarieersättning ut för 56 studerande.

För vaktmästare planeras fördjupningsseminarier inom relevanta områden. Ett seminarium har genomförts med 29 deltagare på temat Bemötande och konflikthantering i arbetet.

För administrativa chefer genomfördes under våren ”Administrativa chefsdagen” med sammanlagt 119 deltagare samt löpande modulutbildningar med mellan 46–56 deltagare.

Under våren har två fördjupningsseminarier genomförts för handläggare på temat ”Kommunikation i din arbetsvardag”. Planering och upplägg har gjorts inför höstens seminarier till målgruppen på temana ”kommunikation”, ”coachande förhållningssätt”, ”leda utan att vara chef” samt en tvådagars introduktionsutbildning för nya handläggare.

Karriärvägar och utvecklingsmöjligheter för lärare

Utbildningsförvaltningens karriärspår möjliggör goda utvecklingsmöjligheter för lärare i stadens skolor. Karriärtjänsterna syftar till att skapa god undervisning, som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, för alla elever. Karriärtjänsterna utvecklingslärare, förstelärare och lärare med lektorat (forskarutbildade lärare med karriärtjänst som lektor) är egna befattningar och dessa grupper utgör nästan 1/100 av stadens lärare. Möjligheter till stöd finns också för avancerade studier på magister-/mastersnivå samt till licentiatexamen. En del av det samlade statsbidraget för karriärsteg som infördes den 1 juli 2020 har viktats så att förstelärare och lektorer med karriärtjänst på skolor med särskilt svåra förutsättningar, med beaktande av elevernas socioekonomiska bakgrund, ges ett tidsbegränsat lönetillägg på 5 000 kronor i månaden. Befattningarna förstelärare och lektorat (lektor med karriärtjänst) är reserverade för de karriärtjänster som styrs av statsbidragsförordningen genom statsbidrag, antalet och till viss del fördelningen till olika skolor. Utvecklingslärare är utbildningsnämndens egen karriärtjänst och såväl intresset för befattningen som antalet utvecklingslärare ökar i staden. Det finns för närvarande 84 utvecklingslärare.

Utbildningsnämnden har i uppdrag att genomföra en utbildning i ledarskap och konflikt-hantering för lärare. Under våren har ett digitalt seminarium genomförts på temat och ytterligare ett seminarium planeras att genomföras under hösten.

Leda lärande är utbildningsförvaltningens konferens för förstelärare, lärare med lektorat, lektorer, skolledare och övriga chefer. Konferensen som ska stärka skol- och undervisnings-utveckling på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Leda lärande 2021 blir kortare och med färre seminarier och kommer att genomföras digitalt. Temat är bland annat digitalisering och erfarenheter av pandemin.

Rekrytering, introduktion och professionsstärkande insatser för chefer och skolledare

Arbetet med att rekrytera chefer enligt utbildningsförvaltningens rekryteringsprocess fortgår och har i viss mån anpassats och utvecklats med anledning av pandemin. Vid rekrytering av rektorer erbjuds skolans ledningsgrupp samt lokalt och centralt fackliga parter att möta kandidaterna vid ett fysiskt möte. Under våren fram till sista juni har sju rektorsrekryteringar genomförts varav fyra är internrekryteringar och tre är externt rekryterade.

Arbetet med introduktion för rektorer och administrativa chefer fortgår med framför allt introduktionsmöten samt introduktionsutbildning för nya chefer i staden. En ny basutbildning för administrativa chefer har påbörjats under våren med totalt sex moduler som löper under ett läsår. Utvärderingen av de två genomförda modulerna visar på en stor tillströmning där även nuvarande administrativa chefer anmäler sig och deltar samt att deltagarna är mycket nöjda med form och innehåll. Genomförda chefsrekryteringar och deras introduktion följs upp i samtal och återkopplas till berörd avdelning.

Flera insatser pågår inom förvaltningens nya ledarspår mot en chefskarriär inom skolan. Flertalet tillfällen har genomförts i digital form under det första kvartalet och utvärderingarna

visar på ett gott resultat. En ny omgång av utbildningen Leda som biträdande rektor har hållits under våren med avslutning under hösten och även där visar utvärderingarna på ett gott resultat. Verksamhetsförlagd utbildning har kunnat ske ute på skolorna alternativt vid digitala möten i enstaka fall. Ansökningsprocessen till nästa omgång har avslutats och 21 pedagoger från olika skolor har erbjudits plats med start i september. För att förenkla ansökningsprocessen för medarbetare och godkännande chef har sidor för respektive utbildning och en digital ansökningsprocess skapats i stadens utbildningsplattform. Sidor och innehåll kommer att utvecklas kontinuerligt.

Förvaltningen stödjer rektorer i arbetet kring att organisera skolan och utveckla den inre organisationen. Fem grundskolor och en gymnasieskola genomförde under våren en ledningsgruppsutvecklingsprocess för att stärka deras inre organisationer. Till hösten står tolv grundskolor och sju gymnasieskolor redo för en liknande process. Skolledare från två grundskoleområden har under våren genomgått en utbildningsinsats i flera steg med fokus på utvecklad organisation och att bygga en hållbar kultur. Till hösten planeras fortlöpande insatser för dessa två grundskoleområden samt en insats i ytterligare ett område.

Fortbildning för rektor genomförs under hösten. Utbildningen är en vidareutbildning för de rektorer som tidigare har gått rektorsprogrammet och ses som en del i att kunna erbjuda förvaltningens seniora rektorer fortsatt utveckling. För de rektorer som önskar erbjuds handledning i grupp.

Förvaltningen fortsätter att erbjuda coachning för chefer, rektorer och biträdande rektorer genom avrop från upphandlade konsulter och 40 chefer tar vara på möjligheten just nu.

Förvaltningen har fortsatt att erbjuda riktad utbildning till skoladministrativ personal, vilket avlastar skolledarna. Genom att höja kompetensen för skoladministrativ personal och övriga stödpersoner inom skolledningen kan de rektorerna frigöra tid för annat, däribland det pedagogiska ledarskapet. Arbetet har fortlöpt enligt plan.

Ökat stöd till skolledare

Utbildningsnämnden har ett uppdrag att öka stödet till skolledare för att frigöra tid för det pedagogiska ledarskapet. Förvaltningen inventerade under 2020 pågående projekt, aktiviteter och insatser som sker inom förvaltningen som syftar till att förenkla, avlasta eller effektivisera det pedagogiska arbetet för skolledare och lärare.

Inom förvaltningen finns ett stort utbud av stöd till skolledare som stärker det pedagogiska ledarskapet och skapar förutsättningar för rektor att fokusera på det pedagogiska ledarskapet. Det sker bland annat genom ett tydligt formulerat uppdrag, en genomarbetad struktur och process för det systematiska kvalitetsarbetet, kontaktpersoner för frågor inom ekonomi, juridik och HR samt organiserat stöd inom lärande och elevhälsa, forskning och utveckling, analys och IT, ledarskap, kompetensförsörjning och kommunikation. Utbildningsförvaltningen arbetar vidare med att utveckla stödet inom områdena: förutsättningar för rektorer att

leda pedagogisk verksamhet, strategiska frågor och kärnuppdraget, rektors kännedom om stöd och väg in till central förvaltning och uppföljning av befintligt stöd.

Samverkan med lärosäten

Den nationella försöksverksamheten kring samverkan mellan praktikinrä forskning och skolor ska permanentas. Försöksverksamheten kallas Utveckling – Lärande – Forskning (ULF). Stockholms universitet och utbildningsförvaltningen deltar med samverkansplattformen STLS, Stockholm Teaching & Learning studies. Det övergripande syftet är att ta fram former för att koppla samman praktikinrä forskningsprojekt med huvudmännens systematiska kvalitetsarbete så att forskare och lärare gemensamt, utifrån sina respektive perspektiv och kompetenser, kan utveckla undervisningen. I och med att ULF föreslås bli permanent, behöver Stockholms universitet och huvudmännen inom STLS undersöka möjligheterna till någon form av tydligare samarbetsavtal. Ett sådant arbete har påbörjats med representanter för Stockholms universitet, Stockholms stad och Nacka som representanter för STLS styrgrupp. Ett avtal mellan huvudmännen inom STLS som reglerar finansieringen har tagits fram och kommer att undertecknas av parterna inom kort. Även inom det samarbete som i försöksverksamheten sker med KTH, två av stadens gymnasieskolor, Lidingö stad och Haninge kommun (KULF) pågår samtal om vad en permanentning av ULF-verksamheten innebär. Workshops med representanter för alla berörda verksamheter kommer att genomföras under hösten.

Aktionsforskningsprojektet kring fritidshemmet med forskare från Stockholms universitet avslutades den 31 juli 2021. Projektet beskrivs under avsnitt 1.3.1.

Ett nära samarbete med lärosätena sker inom ramen för den verksamhetsförlagda utbildningen, se avsnitt 1.1.

Inom ramen för RUN Sthlm (Regionalt utvecklingsnätverk Stockholm) träffas huvudmännen och lärosätena i Stockholms län och fokuserar på gemensamma utmaningar vad gäller kompetensförsörjningsfrågor i skola och förskola.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling inom förskolans område

Förvaltningen verkar inom ramen för sitt samordningsansvar för förskolan för en god tillgång till barnskötare samt legitimerade förskollärare i stadens fristående och kommunala förskolor. Förvaltningen verkar även för att stärka karriärvägarna för förskollärare. För barnskötare inom förskolan som saknar grundutbildning erbjuds gymnasial yrkesutbildning till behörig barnskötare inom ramen för befintlig anställning och förskolorna erbjuds vikarieersättning. Det var 38 elever som slutförde utbildningsförvaltningens barnskötarutbildning i juni 2021. De 60 platser som fanns tillgängliga vid läsårets start kunde inte fyllas, troligen var pandemin en anledning till detta. Till höstens utbildningsstart är samtliga platser fyllda.

Barnskötare med tillsvidareanställning i fristående och kommunala förskolor erbjuds möjlighet att genom den erfarenhetsbaserade utbildningen vidareutbilda sig till förskollärare på arbetstid och med vikarieersättning. Vikarieersättningen erbjuds även för utbildning på

avancerad nivå, magister, master eller licentiatutbildning med inriktning mot förskoledidaktik. Förvaltningen betalar ut vikarieersättning efter underlag från stadsdelsförvaltningar och fristående förskolor.

Erhållen vikarieersättning vårterminen 2021

	Förskollärarytbildning	Barnskötarutbildning	Avancerad nivå (magister/master/licentiat)
Kommunala förskolor	171	28	18
Fristående förskolor	48	2	0
Totalt	219	30	18

Förvaltningen har beviljats medel från stadens kompetensutvecklingssatsning för två barnskötarutbildningar enligt Skolverkets nationella yrkespaket med 30 platser på varje utbildning. Medlen ska användas till vikarieersättning. Förvaltningen ansökte även om medel till vikarieersättning för barnskötare som studerar till förskollärare, vilket avslogs. Stadens kompetensutvecklingssatsning beviljar inte medel till utbildningar på avancerad nivå under 2021, vilket ger ändrade förutsättningar för vikarieersättning för studier på avancerad nivå.

Förvaltningen kommer inte att erbjuda något ledarskapsprogram med start hösten 2021, då utredning pågår om det är möjligt för förskolans målgrupper att ta del av förvaltningens andra chefsprogram. Syftet är att öka likvärdigheten i kompetensutvecklingen mellan skolformerna och kvalitetssäkra kompetensutvecklingen för förskolans blivande skolledare.

Möjlighet att utbilda sig till modersmåslärare på betald arbetstid

Utbildningsnämnden har i uppdrag att utreda möjligheten för lärare att utbilda sig till modersmåslärare på betald arbetstid i de språk där det råder brist på modersmåslärare.

Tillgången på modersmåslärare är relativt god och det finns oftast sökande till de utannonserade tjänsterna med undantag för ett fåtal språk. Förvaltningens kompetensförsörjningsarbete innehåller i dagsläget möjligheten att främja modersmåslärares vidareutbildning för att erhålla lärarlegitimation. Ett tjugotal lärare har en pågående kompletterande utbildning och ytterligare lärare förväntas söka till kompletterande utbildning under hösten eller nästa vår. Förvaltningen erbjuder stöd för den anställda genom bidrag till kurslitteratur, resor i samband med utbildningen och även ökad flexibilitet i kombinationen av arbete och studier.

Tillvägagångssättet ger dock inte ökad tillgång på lärare inom de modersmål där det idag råder brist på sökande. Att utbilda befintliga lärare till modersmåslärare i de språk där det råder brist bedöms inte vara en framkomlig väg - rent hypotetiskt skulle det kunna gå att utbilda lärare i ett annat språk än sitt modersmål, men det skulle krävas en lång utbildning för att uppnå såväl språklig som pedagogisk kompetens. Det är även tveksamt om detta är möjligt utifrån nuvarande krav om modersmålsnivå av undervisande lärare inom ämnet modersmål.

En bra arbetsmiljö och attraktiva anställningsvillkor

Förvaltningen har under året fortsatt att bedriva ett systematiskt arbete för att förbättra arbetsmiljön för såväl lärare som alla andra yrkeskategorier inom utbildningsförvaltningen område. Stora resurser har under året även fått läggas på det operativa stödet och hantera olika frågeställningar relaterade till pandemin. Information och stödmaterial på intranätet kopplat till pandemin har uppdaterats löpande.

Inom HR-området har stödet till verksamheterna till stor del skett på distans via digitala verktyg. Antalet fysiska möten ute på skolor har minimerats för att minska smittspridning och detta har även medfört att restiden minskat betydligt vilket bidragit till större tillgänglighet från HR-funktionen och möjlighet att medverka på fler möten än tidigare.

Uppdragsdialoger inom personalområdet har genomförts digitalt. Utifrån de frågeställningar som verksamheterna lyft planeras och genomförs utvecklande och stödande insatser.

Utbildningar och utvecklat stödmaterial

Förvaltningen har fortsatt att erbjuda utbildningsinsatser inom personalområdet och utveckla dessa i digital form. Utbildningar har bland annat genomförts inom områdena arbetsrätt, misskötsamhet och rehabilitering med chefer som primär målgrupp. Utvärderingar visar att utbildningar som har en informativ karaktär fungerar väl i digital form, medan utbildningar där deltagarna ska interagera med varandra fungerar bättre i fysiskt format. Ett vägledande material för digitalisering av interna utbildningar har tagits fram. Detta inbegriper förslag på hur utbildningsmaterial kan struktureras i syfte att uppnå enhetlighet. Kompetensutveckling i hur man hanterar utbildningsplattformen har genomförts i syfte att underlätta administrationen för både kursledare och kursdeltagare.

Förvaltningen utvecklar och ser kontinuerligt över riktlinjer och stödmaterial inom arbetsmiljöområdet. Ett arbete sker också för att synliggöra, implementera och förankra stödmaterial. Stödmaterial och riktlinjer kommuniceras i många olika sammanhang som vid utbildningar, vid uppföljningar, i direkt ärendehantering inom verksamhets-, samverkans- och arbetsmiljöområdet, på intranätet och i nyhetsbrev samt genom riktade informationsinsatser. Under våren har information om nyheter inom arbetsmiljöområdet även förankrats i samband med uppdragsdialogerna med skollädaarna.

Utbildningar och föreläsningar inom arbetsmiljöområdet har fortsatt under året. Under våren har samtliga chefer erbjudits att medverka på två föreläsningar med tema fördelning av arbetsmiljöuppgifter. För att få en fördjupad kunskap om det finns särskilda delar i hanteringen som behöver tydliggöras ytterligare så har intervjuer genomförts med fyra utvalda verksamheter. Slutsatsen är att fördelning av arbetsmiljöuppgifter fungerar väl, men att cheferna ibland behöver stöd inför att de ska genomföra fördelningar.

Föreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö och det partsgemensamma stödmaterial till föreskrifterna utifrån verksamheternas förutsättningar kommer att fortsätta

prioriteras och implementeras. Förvaltningen kommer att ta fram ett riktat material till gruppen lärare för öka medvetenhet och kunskap i ämnet.

Arbete pågår med att ta fram ett riktat material till lärare avseende arbetstidens förläggning och om gränslöst arbete. Syftet är att ge ett dialogstöd för chefer som ska bidra till ökad medvetenhet och kunskap i ämnet samt en hanterbar arbetsbelastning för gruppen lärare. Dialogmaterialet beräknas vara klart och publiceras under hösten.

Nätverksträff för huvudskyddsombud och utbildning för elevskyddsombud har genomförts. Under våren har antalet deltagare i utbildningarna minskat varför höstens tillfällen har marknadsförts lite extra. Kurs i stresshantering har genomförts. Till hösten planeras ytterligare kurstillfällen. Eftersom det digitala konceptet bidragit till en lägre interaktivitet för dessa utbildningar är målet att återgå till fysiskt format igen när så är möjligt.

Förvaltningen arbetar för att stärka säkerhetsarbetet som en naturlig del av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Ett underlag har tagits fram för att förbättra rapportering och uppföljning av elevhändelser. Underlaget har publicerats på intranätet och i rapporteringsverktyget KIA.

Arbete för en minskad sjukfrånvaro och friskare arbetsplatser

Operativt och strategiskt stöd till verksamheterna ges fortsättningsvis för att skapa friska arbetsplatser. Det sker till exempel genom rådgivning, analys av statistik och genom att ta fram handlingsplaner på både individ- och grupp-nivå. De enheter som har högst frånvaro erbjuds ett riktat stöd där analys och kartläggning görs för att komma fram till vilka insatser som är lämpliga. Vårens arbete har fokuserat på att klargöra uppdraget och landat i tre fokusområden. Implementeringsarbete av den redan framtagna processen för korttidssjukfrånvaro på fyra utvalda skolor, analysera sjukfrånvaro i olika yrkesgrupper samt skapa en intern bank med mallar för olika yrkesgrupper gällande funktions- och arbetsförmågebedömning. Syftet är att implementera processen på några utvalda skolor för att få fram exempelskolor som sedan kan användas för att marknadsföra processen. Målet är att implementera processen inom förvaltningen under 2022. Arbetet fortsätter under hösten.

Förvaltningen fortsätter att stärka kunskaperna om friskfaktorer genom olika utbildningsinsatser och att implementera framtagna utbildningar för medarbetare och chefer för att bidra till hälsofrämjande arbetsplatser. Utbildningen ”Leda mot friskfaktorer” har genomförts under våren och ett nytt tillfälle är planerat i september. Ett frukostmöte för chefer är planerat att genomföras i november på temat friskfaktorer. Översynen av riktlinjer för friskvård pågår och beräknas bli klar under hösten.

Förvaltningen har tagit fram ett processtöd för stöd vid hög sjukfrånvaro som har presenterats för verksamheterna. Den nya verktygslådan har marknadsförts på intranätet och i nyhetsbrev till chefer. I det operativa stödet till chefer avseende insatser på grupp- och individnivå ges information om olika insatser som företagshälsovården kan erbjuda. Under våren har utbildningar/föreläsningar kring friskfaktorer genomförts.

Sjukfrånvaron minskar

Sjukfrånvaron har sedan mars minskat successivt. I juni 2021 uppgick den totala sjukfrånvaron till 6,5 procent mätt som ett genomsnitt av de 12 senaste månaderna. Det är fortfarande väsentligt högre än före pandemin (5,4 procent samma period 2019), men lägre än den högsta sjukfrånvaron som uppmättes i mars 2021. Nedgången beror sannolikt på att allt fler medarbetare har haft möjlighet att vaccinera sig.

Det är framför allt korttidsfrånvaron som har varit hög under pandemin. Det beror på att en majoritet av förvaltningens medarbetare inte har arbete som kan utföras på distans och att de därför varit tvungna att sjukskriva sig vid minsta symtom. I juni var den totala korttidsfrånvaron 2,9 procent (genomsnitt senaste tolv månaderna) vilket är lägre än det uppsatta årsmålet på 3 procent.

Sjukfrånvaron i kategorin 15-90 dagar har även den varit högre än normalt under pandemin. I maj 2021 uppgick denna till 1,2 procent vilket var en ordentlig nedgång jämfört med februaris siffra på 1,6 procent. De högre värdena under vintern 2021 avspeglar troligen de fall av Covid-19 som behövt längre tid för återhämtning. Långtidsfrånvaron, det vill säga frånvaro över 90 dagar, har inte påverkats nämnvärt.

Prognosen för sjukfrånvaron för helår är osäker och påverkas av smittspridning, vaccinations- täckning och restriktioner. Om sjukfrånvaron fortsätter på en relativt låg nivå under hösten bedöms att uppsatta mål nås för såväl korttidsfrånvaro som långtidsfrånvaro.

Heltid som norm

Arbetet med att erbjuda ofrivilligt deltidsanställda möjlighet att utöka omfattningen har fortsatt enligt stadsövergripande handlingsplan. Förvaltningen ser över hur stöd till chefer kan ges utifrån behov att rekrytera på deltid. Chefer uppmanas att ha dialog om höjd sysselsättningsgrad med deltidsanställda medarbetare. Frågan har lyfts under uppdragsdialoger med skolornas ledningsgrupper för att ge stöd för att finna olika lösningar. Under 2021 har 28 medarbetare anmält intresse om högre sysselsättningsgrad. Av dessa har åtta medarbetare hittills erbjudits och erhållit anställningar med högre sysselsättningsgrad. Under hösten kommer chefer till medarbetare som anmält intresse om högre sysselsättningsgrad att kontaktas för att resonera om möjliga lösningar. Av alla anställningar inom förvaltningen utgör deltidsanställningar 9,6 procent. De som anmält önskemål om utökad sysselsättningsgrad utgör 0,18 procent av förvaltningens totala anställningsmängd.

Uppföljningen av samverkan och det systematiska arbetsmiljöarbetet

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet har genomförts under våren. Det övergripande resultatet har sammanfattats i två rapporter, en för central förvaltning och en för grund- och gymnasieskolorna. Förslag på åtgärder som avser både positiva resultat samt där förbättringar behöver ske har lämnats, i syfte att ge stöd till cheferna i sitt fortsatta utvecklingsarbete. Arbetet med åtgärder fortsätter under hösten. Respektive enhetschef arbetar med resultatet i sin samverkansgrupp. En omarbetning har gjorts av frågeställningarna i enkäten inför 2022 års uppföljning. Arbetet med översyn och implementering av nytt systemstöd fortsätter i syfte att få till en mer tidseffektiv hantering av processen.

Motverka trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering

En översyn av nuvarande riktlinje och process kring trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier pågår. En mindre revidering av mall för riskbedömning/handlingsplan är genomförd och publiceras på intranätet. Ett nytt verktyg för att undersöka risker för diskriminering på arbetsplatsen är under utveckling och beräknas klart under hösten.

Genom löpande kompetensutvecklande insatser sprids kunskap om diskrimineringslagen, befintliga processer och hur verksamheterna kan arbeta för lika rättigheter.

Tillgänglighet och lika rättigheter

Kunskap om tillgänglighet som diskrimineringsgrund, arbetet med aktiva åtgärder utifrån diskrimineringslagen samt förvaltningens verktyg för arbetet sprids löpande genom utbildningar. Under våren har ett femtiotal nya chefer på förvaltningen fått kunskap via programmet Ny chef i utbildningsförvaltningen. En mindre revidering av mall för riskbedömning/handlingsplan är genomförd för att tydliggöra vilka delar som undersöker risker för diskriminering. Ett nytt verktyg för att undersöka risker för diskriminering på arbetsplatsen är under utveckling och beräknas klart under hösten. Förvaltningen tillhandahåller verktyg, kompetensutvecklingsinsatser och information så att verksamheterna ska kunna identifiera och åtgärda brister kopplade till tillgänglighet.

Arbetet med medarbetarenkäten fortsätter

Två digitala frukostmöten genomfördes för chefer i april på temat Att arbeta med medarbetarenkäten. Processen för medarbetarenkäten löper på i verksamheten. Skolor och enheter som har låga värden har i uppdrag att ta fram en handlingsplan och återkoppla denna till överordnad chef. En uppföljning av handlingsplanerna genomförs av förvaltningen under hösten.

Lön som verktyg för verksamhetsutveckling

Löneöversynen för medlemmar i Akademikeralliansens förbund, för medlemmar i AKV (Vision, Akademikerförbundet SSR och Ledarna), för medlemmar i Vårdförbundet, för medlemmarna i Läkarförbundet samt för vissa oorganiserade har avslutats och ny lön har utbetalats med majlönen. Löneöversynen för medlemmar i Kommunal samt för oorganiserade medarbetare inom avtalsområdet genomförs utifrån stadens tidplan med utbetalning av ny lön i september.

Löneöversynen för medlemmar i LR och Lärarförbundet samt oorganiserade inom avtalsområdet ska genomföras och ny lön samt retroaktiv ersättning utbetalas med novemberlönen.

Ett nytt avtal har tecknats mellan Sveriges kommuner och regioner och Lärarnas samverkansråd, HÖK 21. Avtalet innehåller ett engångsbelopp på 2 000 kr som betalats ut till samtliga medlemmar i LR och Lärarförbundet samt till oorganiserade inom avtalsområdet med junilönen. Det partsgemensamma arbetet med lönebildningen utifrån det centrala avtalet HÖK 18 som träffades mellan Sveriges kommuner och landsting och Lärarnas samverkansråd avslutades under våren. Arbetet resulterade bland annat i lönekriterier för biträdande rektorer som ska användas från och med löneöversynen 2022. Under hösten återupptas partsgemensamma arbeten utifrån centrala avtalet HÖK 21.

Möjligheten för rektorer vid grundskolor som utifrån socioekonomiskt index befinner sig i kvartil fyra att, inom sin egen budgetram, utge ett individuellt lönetillägg om 3 000 kronor per månad för medarbetare inom vissa yrkeskategorier gäller till och med den 31 december 2021. I juni 2021 har totalt 16 rektorer fattat beslut om sådana lönetillägg och 52 medarbetare är nu mottagare av lönetillägg, vilket är en ökning med 63 procent jämfört med juni 2020.

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Identifiera befintliga brister i tillgängligheten i verksamhetens arbetsplatser för medarbetare med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga (syn, hörsel, kognitiv förmåga). Dokumentera bristerna i en åtgärdsplan. Åtgärda bristerna.	2019-01-01	2021-12-31	
 Ställ krav på tillgänglighet och användbarhet vid upphandling av digitala tjänster och produkter.	2019-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 3.2.2 Skattemedel används effektivt, till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter präglas av kostnadseffektivitet. Förvaltningen ger stöd till skolorna kring effektiv resursanvändning. Tydliga prioriteringar och god ekonomistyrning präglar arbetet inom områden som upphandling, skollokaler och digitalisering. Transparens och lika villkor råder i resurstilldelningen till fristående skolor.

Upphandling och inköp

En rad nya upphandlingar har genomförts eller planeras under 2021. Nytt ramavtal för NO-material till undervisningen har tecknats. Pågående upphandlingar är material till idrottsundervisning, säkerhetsbesiktning av idrotts- och gymnastiksalar, städmaskiner och så kallat partikelfritt vatten för lokalvård. Upphandlingen av trygghetskameror är överprövad.

Planerade upphandlingar under 2021 är trävaror till slöjdundervisningen, säkerhetsbesiktning av tryckbärande kärl (kokgrytor) och maskiner i trä- och metallslöjden, samt service av storköksutrustning. Ett digitalt passersystem till skolorna har pausats då förutsättningarna behöver utredas ytterligare tillsammans med SISAB.

Förvaltningen har deltagit med resurser i serviceförvaltningens upphandlingar, till exempel hämtning av verksamhetsavfall, bild- och formmaterial, kontorsmaterial, läromedel, storköksutrustning, matttransporter samt upphandlingskonsulter. Förvaltningen har också deltagit i kategoriarbetet för måltider och livsmedel, samt vitvaror och storkök.

Ett stödmaterial kring avtalsuppföljning och direktupphandling riktat till rektorer och administrativa chefer har tagits fram. Flera utbildningar kring upphandling och inköp har genomförts för berörd personal på skolorna.

En gemensam mall för upphandling av skolmåltider på entreprenad har tagits fram. Framtagande har påbörjats av förvaltningsgemensamma mallar att användas vid varu- och tjänste-

upphandlingar inklusive direktupphandlingar i stadens upphandlingsverktyg Kommers. Arbetet med att utveckla informationen på intranätet avseende upphandling och inköp pågår.

Avtalsförvaltning och uppföljning

Förvaltningen har under våren arbetat med uppföljning av avtalstrohet mot befintliga ramavtal. Uppföljningen omfattar även inköp från avtalat anbudssortiment, stickprovskontroller av leveranser samt löpande seriositetskontroller av leverantörer. Uppföljningen syftar även till att minska risken för otillåtna direktupphandlingar. Prioriterade avtalsområden har varit pedagogiska bemanningstjänster samt tjänster till elevhälsan. Uppföljningarna visar en mycket hög avtalstrohet. Stickprovskontroller visar att skolorna betalar avtalade timpriser. Om inköp gjorts vid sidan av avtalen har berörda skolor kontaktats och erbjudits stöd.

Arbetet med att utveckla en digital avtalsförvaltning och uppföljning av nämndens lokala ramavtal har påbörjats med stöd av stadens upphandlingsverktyg Kommers.

Processen med att ansluta bemanningsavtalet för inhyrning av pedagogiska tjänster till förvaltningens digitala beställningssystem Vikariebanken[©] har påbörjats och beräknas vara slutförd till årsskiftet.

Lokalvård

Under våren har implementeringen av nytt lokalvårdsavtal för innerstadsskolorna påbörjats. Utbildningar genomförs för ansvariga på varje skola för att säkerställa att lokalvården utförs på ett kostnadseffektivt sätt och enligt avtalad kvalitet. För att öka systemutnyttjandet och underlätta uppföljningen ansluts skolornas lokalvårdsavtal till Agresso. Eventuella avvikelser hanteras inom den systematiska avtalsuppföljningen.

Utbildningsförvaltningen har ett stadsövergripande ansvar för så kallad kategoristyrning inom kategorin lokalvård. Fokus i arbetet ligger på att skapa enhetliga mallar för lokalvård inom skola, förskola och kontor.

Inköp och systemutnyttjande i Agresso

De skolor som hade ett lågt systemutnyttjande under 2020 har kontaktats för att i dialog med dem erbjuda stödinsatser med fokus på inköp av livsmedel och bemanningstjänster. Genomförda insatser har bidragit till att systemutnyttjandet till och med augusti 2021 har ökat till 69 procent. Då mätmetoden ändrats mellan 2020 och 2021 går det inte helt att jämföra med förra årets utfall på 55 procent.

I samarbete med serviceförvaltningen har en plan lagts för höstens informations- och utbildningsinsatser avseende livsmedelsavtalen för att öka systemutnyttjandet ytterligare. Nya lokala ramavtal har anslutits till Agresso.

Resurseffektiva skollokaler

Förvaltningen avser att utveckla planeringen av evakueringar i samband med underhåll av skollokaler. Arbetet har resulterat i att SISAB ska redovisa tidpunkten för evakuering i form av intervaller istället för ett specifikt årtal. På så sätt förbättras förutsättningarna för

utbildningsförvaltningen att åstadkomma en mer effektiv och samordnad planering av skolors evakueringsbehov.

Revideringen av samverkansavtalet mellan staden och SISAB är i sitt slutskede och beslut förväntas i samband med budget 2022. Arbetet leds av stadsledningskontoret.

Kostnader för detaljplaneprocesser

Ett arbete pågår tillsammans med SISAB med att se över kostnaderna för detaljplaneprocesser. Pågående arbete fokuserar på åtgärder som kan kopplas till byggprojektprocessen.

Externa fastighetsägare

Förvaltningen deltar i det stadgemensamma arbetet för fler externa fastighetsägare av skollokaler, som syftar till att begränsa stadens behov av investeringar. Förvaltningen anser att det är angeläget att staden tar fram en beräkningsmodell för inhyrning av lokaler med kommersiell hyra för att på rättvisande sätt jämföra kommersiella avtalsvillkor med samverkansavtalet med SISAB. Förvaltningen avser att i kommande ärenden synliggöra det långsiktiga kostnadsperspektivet.

IT-förvaltning

Skolplattformen

Det har pågått ett omfattande arbete kring utveckling av skolplattformen, både kring användarvänlighet och kring säkerhet. Dialog förs med stadsledningskontoret (SLK) i de delar där det är aktuellt. Fortsatt utvecklingsarbete är angeläget även framöver och en utredning har påbörjats inför en ny upphandling av tjänster i skolplattformen.

För att ta del av olika användargrupperns användning och synpunkter på skolplattformen, har en användarundersökning genomförts med grundskolans pedagoger och vårdnadshavare. Under hösten genomförs enkäter till grundskolans skolläda, administratörer och elever. Även enkäter riktade till motsvarande målgrupper inom gymnasieskolan, vuxenutbildningen samt förskolor (där så är möjligt) kommer att genomföras. Utskicket av enkäterna är senarelagt då förvaltningen haft tekniska svårigheter att få fram e-postadresser till de olika målgrupperna. Även frågorna har setts över och uppdaterats. Resultatet från undersökningen ska användas dels för att fånga synpunkter och förbättringsområden, dels som utvärdering av de befintliga systemen som i sin tur bidrar till arbetet med kommande upphandling.

Ett flertal förbättringar i användarvänlighet i skolplattformens mobilapplikation för vårdnadshavare har genomförts under tertialet. Alla genomförda ändringar i skolplattformen är kvalitetssäkrade. Analys för att identifiera möjliga förbättringar och effektivisering har genomförts för att ytterligare bidra till bättre kvalitet och stabilitet i skolplattformen.

Fortsatt arbete pågår med att se över skolplattformens restkrav från projektet för att säkerställa att de kraven fortfarande är prioriterade och stämmer överens med verksamheternas aktuella behov. Dialog och uppföljning med berörda leverantörer genomförs löpande för att säkerställa att deras plan för leverans av restkrav efterlevs.

Arbete med att automatisera delar av skolplattformens integrationstester pågår och implementeringen beräknas vara klar i september 2021. Automatisering av tester har potential att kunna höja kvaliteten vid realeser genom att eventuella fel och problem kan upptäckas tidigare. Därigenom kommer det även att kunna bidra till bättre stabilitet i skolplattformen med färre akuta åtgärder som följd.

Förbättringar i supportfunktioner har införts genom att underlätta supportflödet för vårdnadshavare avseende frågor av teknisk karaktär. Tidigare har dessa ärenden hänvisats tillbaka till respektive skola/förskola för hantering, men från och med sommaren 2021 kan dessa ärenden tas om hand inom stadens befintliga support. Från och med juli 2021 har en första linjen-support för externa anordnare etablerats. Supporten gäller initialt för fristående anordnare som använder sig av vissa funktioner i skolplattformen. Etablering av denna supportfunktion innebär en effektivisering i hantering av supportärenden.

Förvaltningen genomför en utredning inför kommande upphandling av tjänster i skolplattformen. Inom ramen för detta prövas om större möjligheter till standardlösningar finns på marknaden, samt överväganden om eventuella krav verkligen behövs för skolformsövergripande tjänster. En förstudie kommer att genomföras under hösten 2021 och planeras vara avslutad januari 2022 med syfte att ta fram strategi och underlag för kommande upphandling.

GSIT 2.0

Arbete för att optimera och effektivisera användning av licenser för olika tjänster samt att nyttja skrivare optimalt har påbörjats och pågår. Effektivisering av tjänster för 33900-portalen, support och supportvägar har påbörjats och pågår. Till exempel kan vårdnadshavare nu få hjälp direkt av kontaktcenter.

Arbete med ramavtalsupphandling för Digitala Enheter fortsätter enligt plan liksom arbetet med att samordna GSIT Digital Arbetsplats och utbildningsförvaltningens PM3-införande.

Införande av stadsgemensamt ärende- och dokumenthanteringssystem - eDok

Införandet av eDok för utbildningsförvaltningen pågår. Införandet var planerat att avslutas vid årsskiftet, men har förlängts till och med juni 2022 då det krävs en insats för att säkerställa informationssäkerhet. Central förvaltning, pilotskolor och grundskoleområde 6 planeras övergå till eDok under hösten och resterande skolor till våren 2022.

Konfigurationsunderlaget har lästs in och en teknisk driftsättning av eDok är gjord för utbildningsförvaltningen. Innan systemstödet kan börja användas i verksamheten kvarstår att godkänna informationssäkerhetsarbetet.

Kartläggning och uppdatering av interna rutiner och processer för dokument- och ärendehantering för handläggare på central förvaltning och mellan central förvaltning och skolor pågår med planering av utbildningsinsatser.

Arbete med att säkerställa roller och ansvar för hantering av ärende- och verksamhetsprocesser när eDok driftsätts pågår samt planering och produktion av utbildningsmaterial,

vägledning och stöd. Supportvägar för användare har etablerats och är redo för utbildningsförvaltningens införande.

Objektförvaltning enligt PM3

Projektet fortsätter enligt plan. En framgångsfaktor för projektet är att få ordning på hur behov ifrån verksamheten samlas in, hanteras och återkopplas. Därför har en arbetsgrupp tillsatts som fokuserar på arbetssätt för att fånga verksamhetens behov för att underlätta samverkan mellan verksamhet och it. En referensgrupp har också formats för att kommunicera resultat till de som förväntas bli närmare involverade i den nya styrmodellen.

Eftersom projektet innebär väsentliga förändringar i struktur och arbetssätt läggs mycket tid och fokus på att kommunicera med projektets beställare, styrgrupper, arbetsgrupper, referensgrupp samt ledningsgrupper. Projektet samarbetar och koordinerar även regelbundet med stadsledningskontoret samt andra projekt som har beröring till styrmodellen.

EU-arbete

Pandemin innebar ett abrupt avbrott i fysiskt internationellt utbyte. Alla planerade studiebesök och utbyten ställdes in. Den särskilda situation som råder har inneburit att Eurocities nätverksträff, som skulle anordnas av förvaltningen i samverkan med stadsledningskontoret under hösten, skjuts fram till senare tillfälle. Även om merparten av utbytet idag sker digitalt kan en tydlig förändring nu skönjas. Förvaltningen har fått in en rad förfrågningar och önskemål om projektmedverkan och studiebesök under nästkommande år. Under förutsättning att stadens reviderade EU-policy antas kommer förvaltningen under hösten att arbeta fram verksamhetsspecifika principer för EU-arbetet i samverkan med stadsledningskontoret.

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T2 2021	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2020	Prognos helår	Årsmål 2021	KF:s årsmål 2021	Period
 Andel elektroniska inköp				55 %		50 %		2021

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Delta i EU-projekt som bidrar till verksamhetsutveckling	2019-01-01	2021-12-31	
 Delta i EUROCITIES-nätverket och specifika nätverk inom EUROCITIES för kunskapsinhämtning och erfarenhetsutbyte	2019-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra en översyn av möjliga åtgärder för att sänka kostnaderna för evakuering i samband med underhåll	2021-01-01	2021-12-31	

Intern kontroll

Arbetet med intern kontroll följer utbildningsnämndens plan som fastställdes i samband med verksamhetsplan 2021. De flesta delarna av internkontrollplanen pågår fortfarande och kommer att rapporteras i verksamhetsberättelsen.

Under våren har uppföljning av enheternas interna kontroll skett genom intervjuer via distansmöten. De brister som konstaterats på de granskade enheterna har återkopplats till dem

samt ålagts dem att åtgärda. Uppföljning av enheternas åtgärder kommer att genomföras under hösten/oktober. Resultaten av granskningarna återrapporteras till ledningsgrupperna för stödavdelningarna samt grundskole- och gymnasieavdelningarna, under december

Bristerna vid/på enheterna kommer även att resultera i att informationsmaterial och gemensamma rutin- och styrdokument kommer att uppdateras för områden där brister varit vanliga hos de granskade enheterna. Detta kommer att ske under hösten och inledningen av 2022.

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Utbildningsnämnden är målsansvarig för två av målen i Agenda 2030, *Ingen hunger* (mål 2) och *God utbildning för alla* (mål 4). Under året har arbetet kring Agenda 2030 haft fortsatt fokus på åtgärder mot bristande likvärdighet i skolan, skillnader i studieresultat, kompetensförsörjning, skolmåltider och elevers hälsa, liksom på tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg samt arbete med nationella minoriteters rättigheter. Förvaltningen arbetar också, ofta i samverkan med andra förvaltningar och bolag, inom en rad andra områden som ryms inom Agenda 2030 och de 17 globala målen.

Ökad likvärdighet och att uppnå en jämlik skola är en av förvaltningens största utmaningar. Förvaltningen har fortsatt arbetet med att rikta stöd utifrån behov och med utgångspunkt i det systematiska kvalitetsarbetet som har utvecklats under senare år. Nuvarande organisation av grundskolorna möjliggör ett fokus på skolor i särskilt utsatta områden. Inom Järvaområdet har ett riktat arbete utifrån identifierade utvecklingsområden lett till en positiv resultatutveckling. Skillnader i resultat utifrån socioekonomiska förutsättningar har i år överlag minskat. I syfte att öka likvärdigheten och att kompensera för elevers olika förutsättningar har förvaltningen fortsatt prioriterat elever i behov av särskilt stöd och elevhälsa. Inom ramen för detta arbete pågår ett arbete med planering av särskilda undervisningsgrupper på olika nivåer och att starta regionala särskilda undervisningsgrupper skolor emellan.

Gymnasieskolan har övervägt och bedömt vilka elever som under pandemin skulle erbjudas närundervisning. Elever på introduktionsprogram samt elever som bedömts sårbara vid distansundervisning har varit bland de grupper som prioriterades.

Förvaltningen bedriver ett aktivt arbete kring de globala hållbarhetsmålen utifrån ett miljö- och klimatperspektiv. Förvaltningen genomför och planerar en rad insatser för att öka måluppfyllelsen kring klimatpåverkan från skolmåltiderna. Inom naturskoleverksamheten läggs ett tydligare fokus på de globala hållbarhetsmålen i såväl undervisningen som i kompetensutvecklingen. Uppföljning av arbetet kring miljö och klimat beskrivs närmare under mål 2.5.

Jämställdhet

De sex jämställdhetspolitiska delmålen är ömsesidigt beroende, förutsätter och förstärker varandra. Tillsammans bildar de en helhet. Delmålen är En jämn fördelning av makt och inflytande, Ekonomisk jämställdhet, Jämställd utbildning, Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, Jämställd hälsa samt Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Det nationella jämställdhetspolitiska målet om *jämställd utbildning* omfattar hela det formella utbildningssystemet från förskola till universitet och högskola. Flickor och pojkar, kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling. Arbetet mot könsbundna studieval ska omfatta alla delar av utbildningen och ge ett strategiskt fokus till arbetet för en jämställd utbildning. Det finns ett särskilt ansvar inom skolväsendet att främja personlig utveckling.

Skillnader mellan pojkar och flickor är en viktig parameter vid analysen av läsårets kunskapsresultat och elevundersökningar, såväl på den övergripande nivån som för varje enskild skolenhet. Så gott som samtliga indikatorer som gäller elevernas kunskapsresultat och deras bedömningar i elevundersökningarna av trygghet, studiero och inflytande redovisas och analyseras uppdelat för flickor respektive pojkar, både på central, aggregerad, nivå och på enhetsnivå.

I årskurs 9 är det efter läsåret 2020/2021 små skillnader mellan flickornas och pojkarnas resultat, förutom det genomsnittliga meritvärdet där flickor har ett klart högre resultat. Utifrån analyserna framgår att den socioekonomiska dimensionen är avsevärt starkare i sin påverkan på resultatet jämfört med den könsmissiga. Skillnader i resultat utifrån socioekonomiska förutsättningar har i år dock överlag minskat, vilket huvudsakligen beror på förbättrade resultat i kvartil 4 och främst när det gäller andelen behöriga till yrkesprogram. Noterbart är att det är pojkar i kvartil 4 som i störst utsträckning har stått för resultatförbättringen. Detta kan också tyda på att skolor har identifierat elevers specifika behov och att resurser och stöd har kunnat riktas på ett relevant sätt.

Skillnader i resultat mellan flickor och pojkar exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund är, bortsett från det genomsnittliga meritvärdet, något mindre och i stort sett jämnt i andel behöriga till yrkesprogram och andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen.

Även för årskurs 6 har resultatspridningen utifrån socioekonomiska förutsättningar minskat och är den minsta sedan 2016. Dessutom har skillnaderna i resultat mellan flickor och pojkar minskat något jämfört med 2020, men det finns ändå fortsatt skillnader.

Inom gymnasieskolan ökade differensen mellan pojkar och flickor för andel elever med examensbevis och genomsnittlig betygspoäng i årets utfall. Pojkarnas resultat var oförändrade medan flickornas ökade. För andel elever med godkända kursbetyg var differensen oförändrad.

Barns rättigheter

Förvaltningen har fortsatt att stödja skolorna i den praktiska tillämpningen av barnrättslagen. I samråd med en referensgrupp av rektorer har förvaltningen tagit fram en checklista för skolor att använda vid beslut som rör barn, exempelvis vid beslut om särskilt stöd. Checklistan har utformats så att den med enkelhet kan tillämpas på såväl stora som små beslut. En del befintliga beslutsblanketter har redigerats för att uppfylla barnrättslagens krav på att höra

elever för att kunna utreda barnets bästa. Förvaltningens översyn av befintligt stödmaterial är fortsatt pågående.

Förvaltningens arbete med barns rättigheter genom bland annat arbetet med nationella minoriteter och tillsyn av fristående förskola och pedagogisk omsorg, bidrar också till likvärdig utbildning för alla barn.

Nationella minoriteters rättigheter

Arbetet med nationella minoriteter har fortsatt utifrån handlingsplanen för 2021-2022. Skolverket har under våren deltagit vid ett möte med nätverket ambassadörer för mänskliga rättigheter, MR-ambassadörerna, och har föreläst om nationella minoriteter. I en gemensam plattform kan ambassadörerna dela tips på arbeten samt ta del av aktuell information och föreläsningar.

Uppdatering av webbplatser har fortlöpt och översättningar av information till vårdnadshavare på nationella minoritetsspråk har färdigställts.

Samverkan mellan utbildningsförvaltningen, Stadsmuseet och Stadsbiblioteket gällande nationella minoriteter har fortsatt enligt plan och arbete pågår med Stadsmuseets utställning om nationella minoriteter.

När det gäller arbetet med romsk inkludering har förvaltningen fortsatt att stötta skolor, elever och vårdnadshavare och arbetar bland annat för att tillgodose att romska elever ska få läxhjälp.

De planerade kompetensutvecklingsinsatserna har fortgått enligt handlingsplanen. Ett webinarium med temat "Nationella minoritetsspråk och barns rätt till flerspråkighet" har genomförts. Webbinariet har riktats till ledningsfunktioner och personal på förskolorna inom staden, i kommunala såväl som i fristående förskolor. Ett ytterligare webinarium med samma innehåll kommer att genomföras under hösten. Skolverkets kommunförlagda kurs "Flerspråkighet och interkulturalitet i förskolan" på 7,5 högskolepoäng i samverkan med Södertörns högskola har avslutats och planering pågår för en nätverksträff till hösten. Deltagare i utbildningen har varit 41 förskollärare, tolv barnskötare samt sju biträdande rektorer och pedagogiska ledare från elva stadsdelsnämndsområden.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Nedan anges kortfattat en del av arbetet med att säkerställa rättigheter i enlighet med Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. I verksamhetsberättelsen lämnas en mer omfattande redogörelse.

Områdesindelningen för grundsärskolan har från och med 2021 ändrats till att omfatta samma områden som grundskolan i syfte att tydliggöra skolorganisationen och förbättra samverkansmöjligheterna. Kunskapsnavet för grundsärskolan hjälper skolor som startar ny verksamhet eller som utökar sin grundsärskoleverksamhet.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med den övergripande organisationen för att kunna tillgodose behovet av platser i särskilda undervisningsgrupper på olika nivåer. Behovet av regionala särskilda undervisningsgrupper, RSU, har diskuterats med rektorerna och i flera områden håller sådana grupper på att startas. Förvaltningen har tagit fram ett gemensamt ramverk för RSU med utgångspunkter för organisation, inriktning, antagning av elever, finansieringsmodell samt tydliggörande av skillnaden mellan RSU och CSI, kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper. Antalet platser i CSI-grupper har utökats med 24 stycken till höstterminen, till totalt 252 platser. Antalet RSU-grupper med antal platser redovisas i verksamhetsberättelsen.

Barn och unga med funktionsnedsättning har erbjudits fler aktiviteter genom samarbete med nätverket *Fritid för alla*. Under höstterminen planeras även ett nätverksmöte för stadens grundsärskolor där *Fritid för alla* deltar för att möjliggöra en närmare kontakt med stadens skolor. För att få fler prioriterade målgrupper att delta i fritidsaktiviteter har ett samarbete med socialförvaltningen, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen påbörjats.

Utbildningsnämnden har fattat beslut kring enkelt avhjälpna hinder i skolornas lokaler och tillgänglighetsanpassning av skolornas publika lokaler. Projektet fortlöper under 2021 och just nu pågår entreprenader för etapp 3 och 4 av totalt minst 9 etapper.

En översyn av nuvarande riktlinje och process kring trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier pågår. Ett nytt verktyg för att undersöka risker för diskriminering på arbetsplatsen är under utveckling och beräknas klart under hösten. Genom löpande kompetensutvecklande insatser sprids kunskap om diskrimineringslagen, befintliga processer och hur verksamheterna kan arbeta för lika rättigheter. Kunskap om tillgänglighet som diskrimineringsgrund, arbetet med aktiva åtgärder utifrån diskrimineringslagen samt förvaltningens verktyg för arbetet sprids löpande genom utbildningar. Förvaltningen tillhandahåller verktyg och information så att verksamheterna ska kunna identifiera och åtgärda brister kopplade till tillgänglighet.

Rådet för funktionshinderfrågor

Utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor sammanträder månatligen, inom ramen för ordinarie nämndprocess, tillsammans med representanter från förvaltningen och inbjudna föredragande. När pandemin utvecklades fick funktionshinderrådet snabbt ställa om till digitala möten och har fortsatt med det under våren 2021. Rådet arbetar utifrån stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning genom att bland annat yttra sig över beslutsunderlag samt förslag till policy- och styrdokument. Därtill har rådet en rådgivande funktion i frågor som har funktionshinderaspekter och ges möjlighet att initiera frågor inom utbildningsnämndens verksamhetsområde. Under våren 2021 har rådet bland annat fokuserat på frågor som rör elevers psykiska hälsa och tillgång till stöd. Ett annat fokusområde har varit frågan om tilläggsbelopp och annan resursfördelning för elever med behov av särskilt stöd.

Konsekvenser av covid-19-pandemin

Förvaltningen kan inte konstatera någon negativ påverkan på elevernas kunskapsresultat som kan härledas till pandemin och till högre frånvaro eller nya undervisningsätt. Pandemin påverkade under det senaste läsåret ändå förvaltningens arbete på många områden och på många sätt, liksom föregående läsår. Främst skolorna men även central förvaltning har behövt ha god beredskap för att prioritera om och utnyttja alternativa arbetssätt för att möta frånvaro hos elever och medarbetare, liksom för att minska trängsel i skolor och i kollektivtrafik. Förvaltningen har under perioden även arbetat med att säkerställa information om riktlinjer och rekommendationer gällande pandemin till förskola, oavsett huvudman. I stort sett har förvaltningens uppdrag kunnat genomföras, bland annat genom användning av distansundervisning och digitala verktyg för möten och utbildningar.

Förskola

Förvaltningen har fortsatt att arbeta med digital tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg och det förändrade arbetssättet har fortsatt fungerat bra. En analys av besluten visar att digitala intervjuer ger ett i huvudsak fullgott underlag för beslut. Förvaltningen har fortsatt att ha ansvar för kommunikation och information om pandemin till stadsdelsförvaltningar. Under perioden har sex nyhetsbrev med information om pandemin skickats ut. En uppföljning av nyhetsbrevet har gjorts. Svarsfrekvensen var låg, men de svarande hade haft nytta av informationen i nyhetsbrevet. Förskolans rektorer får även stöd av skolöverläkaren.

Grundskola

Förvaltningen har konstaterat att årets betygsresultat i årskurs 9 är fortsatt stabila trots att pandemin har påverkat skolans organisation och undervisning. Det innebär att skolorna genom stora arbetsinsatser och flexibilitet har lyckats väl i sitt uppdrag även om de långsiktiga konsekvenserna ännu inte kan bedömas. Det har också krävts en uthållighet i arbetet med att vidta olika åtgärder i syfte att minska risken för smittspridning. Några organisatoriska konsekvenser på övergripande nivå är att grundskolorna inte har kunnat samarbeta kring lovskolor och fritidsverksamhet under loven i syfte att minska kontaktytorna. Vidare har viktigt utvecklingsarbete fått skjutas upp eller har genomförts under andra, anpassade former. Som tidigare har tagits upp har pandemin däremot medfört en positiv utveckling av den digitala kompetensen och användandet av digitala verktyg till följd av att fler digitala möten har genomförts och alla elever inte alltid har haft närundervisning.

Gymnasieskola

Skolorna har under läsåret bedrivit distansutbildning under sina egna lokala förutsättningar. Skolorna har övervägt och bedömt vilka elever som ändå skulle erbjudas närundervisning. Elever på introduktionsprogram, elever som behövde göra praktiska moment och examinationer som inte gick att genomföra på distans, elever som gick sitt sista år samt elever som i övrigt bedömts sårbara vid distansundervisning prioriterades oftast för närundervisning. Inom en skola kan skillnader i distansundervisning uppvisas mellan olika elevgrupper och skilda undervisningsmoment över tid.

Reflektioner från gymnasieskolorna utifrån bedriven distansundervisning

Under våren genomfördes en uppföljning med syfte att fånga in gymnasieskolornas reflektioner utifrån genomförd distansundervisning. Gymnasieskolorna har arbetat intensivt för att gå i mål med undervisningen under pandemin. Resultatet är totalt sett positivt med hänsyn till de utmaningar som har funnits.

Skolorna uttrycker att det kollegiala utbytet mellan lärare har ökat. För att nå fram till eleverna i undervisningen kräver distansarbetet mer av planering och framförhållning. Inspelade samtal och processer kan minska behovet av skriftlig dokumentation. Grupparbeten kräver olika grad av närvaro av läraren och det har kunnat anpassas utifrån gruppens behov på ett positivt sätt med distansundervisning. Med övergången till distansundervisning har skolorna också fått söka nya mötesformer och det har varit enklare att genomföra vissa typer av möten.

En utmaning har varit elevernas olika förutsättningar i sin hemmiljö med begränsade möjligheter till studiemöjligheter och studiero vilket har försvårat skolans kompensatoriska uppdrag. Den begränsade sociala interaktionen mellan lärare och elev gör att eleverna tappar engagemang. Eleverna kan ha svårare att förstå abstrakta begrepp och processer. Lärarna får i sin tur svårare att läsa av om eleverna förstått. Distansundervisningen bedöms också ha en negativ inverkan på elevernas psykiska hälsa. Den kan medföra en känsla av isolering och ökad studiestress om man halkar efter. Distansundervisning har också medfört svårigheter med praktiska moment främst inom yrkesprogram samt estetiska ämnen och laborationer. De ökade kraven på planering och framförhållning är inte odelat positiva utan har också inneburit ökad arbetsbelastning för lärare och elever. Formen av undervisning kräver mer förberedelse för lärarna och elever kan få fler inlämningsuppgifter.

En samlad bedömning är att distansundervisning kan vara ett gott komplement vid vissa tillfällen men att det inte kan ersätta närundervisning med den interaktivitet som finns mellan lärare och elever.

Anpassningar av modersmålsundervisningen

Under 2021 har vissa åtgärder gällande modersmålsundervisning behövts göras. Lärarnas undervisning har i möjligaste mån förlagts till en skola per dag i syfte att bidra till minskad smittspridning, då modersmålslärare tjänstgör på flera skolor per vecka och dag och i hög grad använder kollektiva färdmedel för resor mellan skolor.

För att säkerställa elevernas rätt till modersmålsundervisning, har distansundervisning använts för elever i mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet. För elever i förskoleklass och lågstadiet samt elever i grund- och gymnasiesärskola har närundervisning varit prioriterad. Studiehandledning för nyanlända elever samt undervisning i moderna språk har också i möjligaste mån skett på plats i skolan.

Vid de tillfällen då gymnasieskolan eller enskilda grundskolor varit tvungna att helt övergå till distansundervisning har detta även gällt modersmålsundervisningen.

Arbete för att stötta skolorna

Utbildningsförvaltningen bildade i mars 2020 en Coronagrupp i syfte att stötta skolorna under pandemin och arbetet har fortsatt under 2021. Gruppen består av chefer, kommunikatörer, samt skolöverläkare och leds av grundskoledirektören.

Arbetet har haft fokus på att med hjälp av kontinuerlig omvärldsbevakning av nya riktlinjer och rekommendationer ge skolorna fortlöpande uppdaterad information. Omvärldsbevakningen har inkluderat instanser som bland annat Folkhälsomyndigheten, Region Stockholm, Smittskydd Stockholm samt Regering/Riksdagen, Försäkringskassan med flera.

Gruppen har upprättat en särskild kommunikationsplan vid utbrott av smitta av Covid-19 på en skola för att säkerställa likvärdig hantering på Stockholms stads grund- och gymnasieskolor. Vid smitta på en skola ska rektor enligt kommunikationsplanen kontakta skolöverläkaren för att göra en kartläggning av aktuell smitta på skolan. Skolläkarens bedömning av smittläget på skolan utgör underlag för vilka åtgärder som rektor rekommenderas vidta. Åtgärder som ofta rekommenderas är smittspårning, det vill säga vilka medarbetare, elever och vårdnadshavare som rekommenderas få information om smitta samt eventuellt PCR-test (Polymerase Chain Reaction). Andra åtgärder som kan vidtas för att minska smittspridning är inskränkningar i undervisning/fritidsverksamhet, behov av att gå över till distans-/fjärrundervisning eller, i yttersta undantagsfall, stängning av hela eller delar av en skola.

Under slutet av vårterminen 2021 genomfördes en pilotstudie¹³ för smittspårning via antigenest Covid-19 i samarbete med Region Stockholm och Karolinska sjukhuset.

Pilotstudien genomfördes på tre av stadens gymnasieskolor (Norra Reals gymnasium, S:t Eriks gymnasium samt Södra latins gymnasium) under tio dagar. Sammanlagt testades 128 gymnasieelever varav 126 antigenest visade ett negativt testresultat för Covid-19. De två eleverna som hade ett positivt antigenest testade även positivt vid uppföljande PCR-provtagning. Pilotstudien var uppskattad av både elever, vårdnadshavare och personal på skolorna och bidrog till en minskad oro för smittspridning på dessa skolor samt bidrog till att planerad närundervisning kunde bibehållas. Förvaltningen beslutade därefter att erbjuda alla stadens gymnasieskolor antigenestet under de sista fem veckorna av terminen. Testningen utfördes på sammanlagt 94 gymnasieelever (fördelat på 6 gymnasieskolor) varav 91 elever hade ett negativt testresultat. Två av de tre eleverna som hade ett positivt testresultat vid antigenestning hade även ett positivt resultat vid den uppföljande PCR-provtagningen.

Operativt och strategiskt stöd till skolor

Förvaltningen har under året fortsatt att bedriva ett systematiskt arbete för att förbättra arbetsmiljön för såväl lärare som alla andra yrkeskategorier inom utbildningsförvaltningen område. Stora resurser har under året även fått läggas på det operativa stödet och hantera olika frågeställningar relaterade till pandemin. Information och stödmaterial på intranätet kopplat till pandemin har uppdaterats löpande. Stödet till verksamheterna har till stor del skett på distans via digitala verktyg.

¹³ Antigenest Covid-19 Ag snabbtest Abbott

Alla medarbetare som haft möjlighet har uppmanats att arbeta hemifrån sedan pandemin startade i mars 2020. Förvaltningens beredskapsplaner för Covid-19 har uppdaterats och ses över regelbundet. Vissa större uppdrag har fått sättas på paus eller har försenats. Många skolor har själva ställt in olika stöd som har varit inplanerade sedan tidigare för att klara av undervisningen. Flera medarbetare har varit involverade i det gemensamma stödet ut till skolorna för att underlätta undervisningen på distans och användningen av digitala verktyg.

Ekonomiska konsekvenser av pandemin

Det som bedöms få störst ekonomisk påverkan är statens ersättning för sjuklönekostnader, som än så länge gäller till och med september och bedöms uppgå till drygt 100 mnkr. Ett ökat antal medarbetare som är sjuka eller frånvarande på grund av vård av barn innebär minskade personalkostnader. Därutöver bedömer förvaltningen att skolorna får ett antal mindre effekter av pandemin, liksom under 2020. Dessa står dock inte alls i proportion till posten ovan. Exempel är minskade intäkter för lokaluthyrning och vissa kostnader kopplade till måltidsentreprenader inom gymnasieskolan.

Särskilda beslut med anledning av pandemin

Med anledning av pandemin beslutade regeringen den 13 mars 2020 om en ny förordning, förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta. Regeringen öppnade för en ökad flexibilitet för skolhuvudmän att anpassa utbildningen, bland annat genom möjlighet att besluta om ändrade lärotider och att anordna fjärr- och distansundervisning. Förordningen har reviderats flera gånger för att förtydligas och anpassas till rådande förhållanden. För att kunna fatta beslut enligt förordningen har utbildningsnämndens delegationsordning uppdaterats flera gånger allteftersom förordningen har reviderats.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att tolka och implementera beslut enligt förordningen samt anpassa verksamheten efter pandemisituationen med elevernas bästa som utgångspunkt. Flera beslut har fattats om att gymnasieelever helt eller delvis under vissa perioder undervisas genom fjärr- eller distansundervisning.

Övrigt

Utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet

Förvaltningen har fortsatt prioriterat det systematiska kvalitetsarbetet gällande grundskolan och grundsärskolan. Planering av årets resultatdialoger har pågått under våren. Under de senaste åren har en del justeringar och förbättringar genomförts gällande resultatdialogerna, både när det gäller underlag, process och att göra resultatanalyser på aggregerad nivå. Årets upplägg skiljer sig därför inte nämnvärt från förra året även om arbetet behöver fortsätta med att utveckla resultatanalysen för att kunna ge adekvat stöd utifrån behov. För grundsärskolans del har en särskild checklista tagits fram för skolans egen kvalitetssäkring och därmed kan samma dagordning användas för både grundskola och grundsärskola.

Under våren har en riktad workshop i systematiskt kvalitetsarbete för 16 utvalda grundskolor avslutats. Workshopen har genomförts vid tre tillfällen och har omfattat skolornas

ledningsgrupper. Flertalet skolor uppger att denna utbildning kommer att medföra att de kan utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete på olika sätt, om än i lite olika omfattning beroende på skolans utgångsläge. Workshopen planeras fortsätta med nya skolor under nästa läsår.

En del i utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet är att grundskolorna följer elevers kunskapsutveckling genom att i högre grad använda de digitala verktygen för elevdokumentation i skolplattformen. Verktygen ger stöd för att se elevers progression från F-9 då dokumentationen följer eleven vid övergångar mellan stadier och skolor.

Tillsynsärenden - grundskola

Fram till den 30 juni 2021 har Skolinspektionen, Barn- och elevombudet och Diskrimineringsombudsmannen mottagit 97 anmälningar mot de kommunala grundskolorna jämfört med 112 samma period förra året. Den vanligaste anmälningsskategorin har varit rätt till stöd med 47 anmälningar jämfört med 33 anmälningar samma period förra året. Av övriga anmälningar gällde 32 kränkande behandling, 9 rätt till utbildning, 7 tillsynsansvar och 6 bristande kommunikation mellan skola och hem. En anmälan kan omfatta flera kategorier.

Jämfört med 2020 har inspektionsärendena minskat med 13 procent, Anmälningarna ökade något 2020, men den långsiktiga trenden är att det kommer in allt färre anmälningar. Jämfört med toppåret 2017 har det under samma period kommit in 35 procent färre anmälningar 2021. Den enda anmälningsskategori som ökat är rätt till stöd och det kan vara en pandemieffekt med tanke på att många elever haft fjärrundervisning.

I de anmälningar som utretts i år har förvaltningen ännu fått så få beslut att det inte går att jämföra med föregående år. I ärendena från första halvåret 2020 mottog förvaltningen kritik i 22 ärenden, det vill säga i cirka 20 procent av samtliga ärenden. Den vanligaste kritiken var brister i rutinerna för anmälan om kränkande behandling.

Tillsynsärenden - gymnasieskola

Under våren har tre ärenden blivit aktuella på gymnasieavdelningen med anledning av att de anmälts till Skolinspektionen, och ett av dem är avslutat utan åtgärder från Skolinspektionen. De andra två ärendena gäller elever som anmält kränkande behandling och de är pågående.

Skolinspektionen har genomfört en tematisk kvalitetsgranskning med syfte att bedöma kvaliteten i hur olika gymnasieskolor möjliggör för elever på yrkesprogram att läsa de kurser som krävs för grundläggande behörighet till högskola. I Stockholms stad har Kungsholmens västra gymnasium granskats och Skolinspektionen har bedömt att eleverna där i hög utsträckning har reella möjligheter att läsa de kurser som krävs för grundläggande behörighet.

Under våren har Skolinspektionen också genomfört en distansgranskning av förutsättningar för, och genomförande av, undervisningen samt även eventuell inverkan fjärr-/distansundervisningen kan ha på elevers hälsa. Stockholms Science and Innovation School (SSIS), Spånga gymnasium samt Thorildsplans gymnasium har granskats. Beslut har inkommit med några få rekommendationer, i övrigt inga synpunkter.

Uppföljningsbeslut för Midsommarkransens gymnasium har delgetts förvaltningen och Skolinspektionen konstaterar att tidigare påpekade brister är avhjälpna.

Det har under våren inkommit sju klagomål till huvudmannen angående gymnasieskolan. Ett klagomål rörde möjligheterna för elever att ansöka om ledighet utanför lovtid. Det ledde att förvaltningen har sett över skolornas information till vårdnadshavare och elever om ledigheter samt digitala rutiner för att ansöka om ledighet. Två andra klagomål handlade om omfattningen på elevernas fjärr- och distansutbildning, de har utretts och besvarats.

Slutlig antagning till gymnasie- och gymnasiesärskolan augusti 2021

Sökande och antagna från Stockholms stad

Vid slutantagningen den 1 juli fanns totalt 9 943 sökande folkbokförda i Stockholms stad (2020: 9 922). 8 977 sökte direkt från årskurs 9, vilket är 153 fler än under 2020.

Program	Antal 1-handsökande	Andel 1-handssökande	Behörighet
Högskoleförberedande	7 801 (2020: 7 599)	86% (2020: 84,5%)	95,5% (2020: 95,8%)
Yrkesprogram	1 280 (2020: 1 386)	14% (2020: 15,5%)	73,7% (2020: 76%)

Jämfört med 2020 har antalet förstahandssökande till de högskoleförberedande programmen återigen ökat, och minskat till yrkesprogrammen. Andelen förstahandssökande som är behöriga till sökt nationellt program har under 2021 minskat jämfört med motsvarande period under 2020.

För de sökande (oavsett behörighet och sökt program) som är folkbokförda i Stockholms stad fördelar sig förstahandsvalen vid slutantagningen på följande sätt.

Huvudman	2019	2020	2021
Stockholms stad	4 443 (45,2%)	4 334 (43,7%)	4098 (41,2%)
Annan kommunal huvudman	1 097 (11,2%)	1 325 (13,4%)	1245 (12,5%)
Fristående i Stockholms stad	3 501 (35,7%)	3432 (34,6%)	3707 (37,2%)
Annan fristående huvudman	762 (7,7%)	831 (8,3%)	893 (8,9%)
Total	9 803	9 922	9 943

För de sökande (oavsett behörighet och sökt program till gymnasieskolan) som är folkbokförda i Stockholms stad blev resultatet vid slutantagningen som följande.

Huvudman	2019	2020	2021
Stockholms stad	4 152 (45,2%)	3 962 (41,7%)	3 876 (40,5%)
Annan kommunal huvudman	909 (9,9%)	1 076 (11,3%)	1 018 (10,7%)
Fristående i Stockholms stad	3 327 (36,2%)	3 512 (37%)	3 656 (38,3%)
Annan fristående huvudman	781 (8,5%)	944 (9,9%)	1002 (10,5%)
Total	9 169	9 494	9 552

Av samtliga stockholmare som antagits på nationellt program vid slutantagningen (oavsett huvudman) har 57,4 procent fått sitt förstahandsval tillgodosett – jämfört med 2020 62,4 procent (2019:64,8 procent)

Introduktionsprogram (IM)

Vid skolstart i augusti var totalt 1 131 stockholmare antagna till introduktionsprogram (2020: 1 172): 543 i egen regi (2020:568), 39 hos annan kommunal huvudman (2020:34) och 549 hos fristående huvudman (2020:570).

Därtill har 30 asylsökande under 18 år med adress i Stockholm antagits till IM – främst språkintröduktion. Denna elevgrupp ingår inte i de tidigare nämnda 1 131 antagna till IM. Tabellen nedan visar fördelningen mellan antagna stockholmare (inklusive asylsökande) och respektive introduktionsprogram efter andra reservantagningen.

Program	Antagna	Antal platser	Lediga platser
Språkintröduktion	318 (346*)	368 (353)	13 (35)
Individuellt alternativ	75 (91)	143 (117)	66 (26)
Yrkesintröduktion	77 (96)	141 (120)	45 (43)
Programinriktat val	75 (57)	124 (124)	49 (67)
Totalt	578	776	190

*Motsvarande siffror för 2020 i parentes

Vid antagningen till samtliga introduktionsprogram som anordnas av Stockholms stad har sökande folkbokförda i Stockholm prioriterats och sökande från annan kommun har enbart antagits i mån av plats. Bland de totalt 567 antagna kommer 24 ungdomar från en annan kommun.

Utan plats

Efter slutantagningen i juni 2020 stod 738 sökande folkbokförda i Stockholms stad utan gymnasieplats. Detta är en minskning jämfört med juni 2020 då 819 elever stod utan plats (2019:880).

Av de 738 sökande som stod utan plats, sökte 461 direkt från årskurs 9 (2020:557). I augusti efter reservantagning 2 fanns det fortfarande 510 sökande (2020:592), varav 284 från årskurs 9, folkbokförda i Stockholms stad som stod utan gymnasieplats (2020: 360).

Anledningen till att flera ungdomar står utan gymnasieplats härleds inte enbart till platsbrist. En förekommande orsak är att sökande enbart har sökt till nationella program, trots att de är obehöriga. Av de sökande som står utan gymnasieplats är 226 elever som redan är inskrivna eller studerar på stadens introduktionsprogram, främst språkintröduktion (2020:149).

Sökande och antagna till Stockholms stad (oavsett hemkommun)

Till de 5 789 (2020:6 004) platserna i årskurs 1 på nationella program i staden fanns totalt 5 855 (2020: 6 186) behöriga förstahandssökande.

Tabellen nedan visar fördelningen mellan de antagna elevernas hemkommuner.

Folkbokförda i	Antal antagna
Stockholm	3 352 (60,5%) 2020: 59,6%
Annan kommun	2 188 (39,5%) 2020: 40,4%
Totalt	5 540

Av samtliga antagna på nationella program vid stadens skolor är 3 797 (68,4 procent) antagna på sitt förstahandsval. (2020: 67,9 procent).

Det fanns totalt 305 lediga platser vid de nationella programmen efter slutantagningen 2021 – motsvarande under 2020 var 246 lediga platser. (2019:95).

I augusti månad vid skolstart var totalt 5 630 antagna till nationella program i Stockholms stad (2020: 5 850).

Hörselanpassning

Under 2021 har fyra sökande med behov av hörselanpassad utbildning blivit antagna till utbildningar som anordnas av Stockholms stad. Under 2020 antogs två sökande (2019:3). De fyra sökande antogs alla till Kungsholmens västra gymnasium. Två till yrkesintroduktion mot vård- och omsorg och två till samhällsvetenskapliga programmet.

Specialpedagogisk profil

Stockholms stad erbjuder fyra nationella program med specialpedagogisk profil som anordnas på ESS-gymnasiet, Östra reals gymnasium och Thorildsplans gymnasium med 80 tillgängliga studieplatser. Vid slutantagningen har 75 sökande antagits jämfört med 78 antagna 2020. Av de 75 antagna kommer 22 från annan kommun (2020:38).

Individuell antagning till nationellt program i Stockholms stad

Cirka 210 sökande antogs till ett nationellt program genom individuella beslut. Majoriteten, cirka 160, sökte med betyg från internationella eller utländska skolor i Sverige och andra länder. Ett 40-tal sökande antogs efter bedömning i fri kvot, på grund av starka medicinska eller sociala skäl.

Totalt 21 sökande till nationellt program i Stockholms stad har beviljats dispens i engelska, en minskning jämfört med 2020 då 66 sökande beviljades dispens.

Överåriga asylsökande ungdomar

Kommunen har möjlighet att söka ersättning från Migrationsverket för behöriga asylsökande ungdomar som är mellan 18–19 år och som tidigare har studerat på introduktionsprogram. Elevgruppen omfattas inte av rätt till utbildning, men har möjlighet att bli antagna om det finns lediga platser. Denna antagning kommer att ske efter skolstart.

Gymnasiesärskolan

Till Stockholms stads gymnasiesärskolor antogs totalt 90 sökande i juni, varav 71 på sitt förstahandsval. I juni 2020 var det 82 (72 på sitt förstahandsval). 56 sökande antogs på nationella program medan 34 antogs till det individuella programmet. Av samtliga 90 antagna var 70 folkbokförda i Stockholms stad.

Vid skolstart i augusti fanns totalt 103 antagna till stadens gymnasiesärskolor (2020:92).

Totalt har 124 elever folkbokförda i Stockholms stad antagits till gymnasiesärskolan (2020:108). 74 har antagits i egen regi, 14 hos annan kommunal huvudman och 36 hos fristående huvudman.

Aktuella ändringar i regelverk

Ändringar och tillfällig reglering på grund av Coronapandemin

Förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta (Corona-förordningen) har ändrats och dess giltighetstid har förlängts till och med den 31 juli 2022. Bestämmelserna i 11 b och c §§ i förordningen har ändrats från den 10 augusti 2021. De tidigare möjligheterna för huvudmän att besluta om fjärr- eller distansundervisning eller vissa andra undantagsåtgärder för gymnasieskolor och högstadieskolor i syfte att minska trängsel i kollektivtrafiken och andra allmänna färdmedel eller i skolans lokaler tas bort. Det är enbart på rekommendation av Folkhälsomyndigheten eller på inrådan av Smittskyddsläkaren i Regionen som beslut distansundervisning kan fattas.

Förordning (2014:47) om statsbidrag för undervisning under skollov har också tillfälligt ändrats. Tillfälliga bestämmelser gäller mellan den 25 juni 2020 och den 31 augusti 2022. Bland annat har förfarandet för att söka och få bidraget förenklats och bidrag kan även begäras ut för lovskola under sommarlovet 2021/2022 för elever som har avslutat gymnasieskolan utan att ha tagit gymnasieexamen och deltar i undervisning under sommaren efter att utbildningen har avslutats.

Mellan den 17 juli 2021 och den 31 december 2021 gäller att den avgift som en huvudman får ta ut för en provning får uppgå till högst 150 kronor (i stället för 500 kronor) för en elev som har slutfört sin utbildning i gymnasieskolan och har fått ett examensbevis eller studiebevis under 2020 eller 2021. Den tillfälligt sänkta avgiften gäller för ett provningstillfälle per kurs. Eftersom skolor har skyldighet att anordna provning i flera fall, kommer detta att innebära ökade kostnader för skolorna.

Följande nya och reviderade författningar ska tillämpas från den 1 juli 2021

- Från och med läsåret 2021/22 träder flera förändringar i kraft som gäller yrkesprogrammen. Det gäller både ändrade inriktningar samt förändrade ämnen och kurser. De berörda gymnasieskolorna är väl förberedda på detta.

- Tillfälliga lagändringar gör skolinformation och skolstatistik offentlig igen i avvaktan på ny permanent reglering.
- Utökade möjligheter att erbjuda fjärr- och distansundervisning enligt skollagens kapitel 21 och 22, som inte har med pandemin att göra. Möjligheterna är dock starkt begränsade av olika villkor. Fjärrundervisning får bland annat endast användas för vissa ämnen, om det inte finns någon behörig lärare eller om det är för få elever i skolan för en kurs. Distansundervisning får användas för en elev som inte kan vara i skolan på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik. En elev i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan kan även ha andra skäl för att inte behöva delta i undervisningen i skolans lokaler. Huvudmannen måste ha särskilt tillstånd av Skolinspektionen för att bedriva distansundervisning.
- Nya bestämmelser om entreprenad och samverkan i 23 kap. skollagen bland annat med anledning av utökade möjlighet till den fjärr- och distansundervisning som inte har med pandemin att göra.
- Ändringar i skollagens bestämmelser om registerkontroll. Utdrag ur belastningsregistret ska visas upp i stället för att lämnas. Dessutom utökas bestämmelserna så att även gymnasie- och gymnasiesärskolan omfattas.
- Ändrade ämnesplaner i de ämnena engelska, matematik och moderna språk träder i kraft.
- Undantag från krav på lärarlegitimation och behörighet för lärare som anställdes före den 1 juli 2011 och som undervisar i grundsärskolan, specialskolan och gymnasiesärskolan har förlängts till och med den 30 juni 2028. Vidare får lärare som inte uppfyller skollagens krav på legitimation och behörighet bedriva undervisning inom den del av den riksrekryterande estetiska spetsutbildningen som ger utbildningen dess spetskaraktär.

Uppföljning av ekonomi

Prognos årsutfall 2021

Nämndens prognos per augusti visar ett överskott om 157,8 mnkr efter resultatfonder.

Prognosen bygger på att resultatenheternas fonder kommer att minska med 6,5 mnkr, vilket innebär att resultatet före resultatfonder är ett överskott om 151,3 mnkr.

Driftverksamhet, mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Summa kostnader	22 904,0	22 938,2	-34,2
Drift och underhåll	22 780,0	22 814,2	-34,2
Kapitalkostnader	124,0	124,0	0,0
Summa intäkter	-2 604,0	-2 696,9	92,9
Nettoutfall	20 300,0	20 241,3	58,7
Beräknade prestationsförändringar			92,6
Summa justerat nettoutfall			151,3
Ingående resultatfond från 2020			601,7
Resultatöverföring till 2022			-595,2
Nettoutfall efter resultatfond			157,8

Investeringar, mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringsutgifter	127,0	127,0	0,0

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott mot budget om 5,2 mnkr. Överskottet beror till största del på lägre efterfrågan av barnomsorg på obekvämt arbetstid, vilket innebär lägre kostnader än budgeterat.

Grundskoleverksamheten inklusive fritidshem och grundsärskola redovisar ett överskott om 64,2 mnkr före resultatdispositioner och 86,5 mnkr efter resultatdispositioner. Budgetavvikelserna består främst av ett överskott för avsatta medel för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd samt lokalkostnader. Grundskolorna redovisar ett underskott med sammanlagt 26,0 mnkr.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola redovisar ett sammanlagt överskott om 81,9 mnkr före och 61,7 mnkr efter resultatdispositioner. Överskotten består främst av reserver, lägre lokalkostnader än budget samt ett överskott gällande kostnaderna för utbetalning av peng till skolor. Orsaken till överskottet för utbetalning av peng är en lägre snittpeng än budgeterat, vilket innebär att en större andel av eleverna går på högskoleförberedande program, jämfört med budget. Gymnasieskolorna redovisar i sina inlämnade prognoser ett underskott om 19,6 mnkr som efter planerad extrautbetalning förbättras och blir ett överskott om 20,4 mnkr.

Ekonomiska konsekvenser av pandemin

Det som bedöms få störst ekonomisk påverkan är statens ersättning för sjuklönekostnader, som än så länge gäller till och med september och bedöms uppgå till drygt 100 mnkr. Ett ökat antal medarbetare som är sjuka eller frånvarande på grund av vård av barn innebär minskade personalkostnader. Det verkar också som att kostnaderna för vikarier i form av timanställda och köp från bemanningsavtal inte har ökat i samma omfattning som den statliga ersättningen för sjuklönekostnaderna, då skolorna är restriktiva med att ta in vikarier med hänsyn till risk

för smittspridning. Därutöver bedömer förvaltningen att skolorna får ett antal mindre effekter av pandemin, liksom under 2020. Dessa står dock inte alls i proportion till posten ovan. Exempel är minskade intäkter för lokaluthyrning och vissa kostnader kopplade till måltidsentreprenader inom gymnasieskolan.

Ett nytt statsbidrag som benämns ”Skolmiljarden” har tillkommit under året där Stockholm får 83,8 mnkr i en första del och därefter 21,0 mnkr, sammanlagt 104,8 mnkr. Syftet med statsbidraget är att bidra till goda förutsättningar för kommunerna att kunna säkerställa att alla barn och elever får den utbildning de har rätt till, trots pandemin. Av det totala bidraget bedöms 87 mnkr tillfalla utbildningsnämnden, varav 67 mnkr bedöms tillfalla verksamheten i egen kommunal regi.

Översyn av tilläggsbelopp och verksamhetsstöd samt strukturbidrag till resursskolor

Förvaltningen genomförde under våren 2020 en utredning i syfte att se över fördelning av medel inom ramen för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd inom grundskolan inklusive förskoleklass, samt organisationen av undervisning för elever med omfattande behov av särskilt stöd i de kommunala skolorna. Ett av utredningens förslag var att från och med år 2021 införa ett strukturbidrag för fristående resursskolor som syftar till att skapa mer förutsägbara och hållbara förutsättningar för dessa verksamheter.

Under våren 2021 gjordes en översyn av strukturbeloppets storlek och nämnden fattade i juni beslut om att höja ersättningen. Strukturersättningen beslutades till 80 tkr per elev och år. Samtidigt har en ny översyn gjorts av stadens modell för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd. Stockholms stad har under flera år använt behovsgrupper (C1, C2, D1 och så vidare) med fasta ersättningsnivåer. Dessa behovsgrupper och fasta ersättningsnivåer tas bort från och med den 1 augusti 2021. Ersättningens storlek kommer istället att bestämmas individuellt utifrån den enskilda elevens behov och de extraordinära stödåtgärder som skolan ger eleven.

Prestationsförändringar sammanlagt

I prognosen har hänsyn tagits till beräknade prestationsförändringar. Med prestationsförändring avses förändringar av barn- och elevantal jämfört med kommunfullmäktiges budget. Även förändringar gällande extra ersättning för merkostnader för elever i grundsärskola och gymnasiesärskola ingår i prestationsförändringarna.

De prognostiserade förändringarna av elevantalen innebär en prestationsrelaterad ökning av budgeten med totalt 92,6 mnkr, jämfört med kommunfullmäktiges budget. Prestationsförändringarna består av en ökning med 179,7 mnkr för grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola och 25,2 mnkr för gymnasieskola inklusive gymnasiesärskola samt en minskning med 112,3 mnkr för förskoleverksamhet (fristående). Prestationsförändringarna redovisas även under respektive verksamhetsområde.

Antal stockholms elever i grundskola och gymnasieskola*, egen regi samt andra huvudmän**

Grundskola	VB 2020	Andel %	VP 2021	Årsprognos T2 2021	Andel %
I kommunala skolor i Stockholms stad	75 629	74%	77 452	76 492	74%
I kommunala skolor i annan kommun	1 054	1%	941	1 055	1%
I fristående skolor	25 821	25%	26 713	26 026	25%
Totalt i grundskola	102 504	100%	105 106	103 573	100%
Gymnasieskola	VB 2020	Andel %	VP 2021	Årsprognos T2 2021	Andel %
I kommunala skolor i Stockholms stad	11 555	41%	11 766	11 722	40%
I kommunala skolor i annan kommun	3 616	13%	3 479	3 545	12%
I fristående skolor	13 034	46%	13 721	13 728	48%
Totalt i gymnasieskola	28 205	100%	28 966	28 995	100%

*exklusive grundsärskola och gymnasiesärskola, **inklusive fristående specialskolor och internationella skolor

I tabellen ovan anges antal stockholms elever i grundskola och gymnasieskola, med andelar i stadens kommunala skolor respektive i andra huvudmäns skolor. Andelen elever i grundskolor i egen regi beräknas vara oförändrad jämfört med förra året och andelen elever i gymnasieskolor i egen regi beräknas minska med en procentenhet.

Elevantalsökningen 2021 avseende grundskola kommer inte att bli lika stor som den varit tidigare år. Jämfört med elevantalet i verksamhetsplan (VP) 2021 beräknas det totalt sett bli drygt 1 500 färre stockholms elever, vilket är en relativt sett stor avvikelse. Detta är dock i linje med den senaste befolkningsprognosen för staden som visar cirka 1 000 färre barn i grundskoleålder under 2021 jämfört med förra årets prognos. Det verkar som den minskade takten för elevantalsökningen inträffar tidigare än vad som tidigare gjorda prognoser visat. Jämfört med förra året bedöms antal stockholms elever öka med cirka 1 070 elever vilket är en mycket mindre ökning än de senaste åren.

När det gäller gymnasieskola så visar prognosen i princip samma antal stockholms elever som VP 2021, prognosen är cirka 30 elever fler. Det innebär en ökning med knappt 800 elever jämfört med förra året, vilket är den största ökningen på många år.

Prognoser över samtliga schablonggrundande barn, elever och studerande finns i bilaga 2. Resultatenheter redovisas i bilaga 1 och anslagsenheter i bilaga 3. Bokslutsinformation finns i bilaga 4.

Prognos per verksamhetsområde och investeringar

Driftverksamhet, Netto, mnkr	VP 2021	Bokfört tom augusti - tertial 2	Riktvärde - 66,7%	Avvikelse prognos augusti - tertial 2
Förskola	2 787,2	1 810,4	65,0 %	5,2
Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola	13 870,8	8 829,1	63,7 %	64,2
Gymnasieskola och gymnasiesärskola	3 293,7	2 068,8	62,8 %	81,9
Nämnd och övergripande	348,4	249,6	71,6 %	0,0
Netto	20 300,0	12 957,9	63,8 %	151,3
Resultatfond från 2020				601,7
Resultatfond till 2021				-595,2
Totalt resultat				157,8

Investeringar, mnkr	127,0	29,2	23,8 %	0,0
----------------------------	-------	------	--------	-----

För perioden januari-augusti har nämnden förbrukat 63,8 procent av 2021 års budget. Om hänsyn tas till årets prestationsökningar ligger förbrukningen på 63,5 procent. För investeringsmedlen redovisas en låg förbrukning vilket är normalt i augusti.

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott mot budget om 5,2 mnkr. Överskottet beror till största del på lägre efterfrågan av barnomsorg på obekvämt arbetstid, vilket innebär lägre kostnader än budgeterat.

Grundskoleverksamheten inklusive fritidshem och grundsärskola redovisar ett överskott om 64,2 mnkr före resultatdispositioner och 86,5 mnkr efter resultatdispositioner. Budgetavvikelserna består främst av ett överskott för avsatta medel för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd samt lokalkostnader. Grundskolorna redovisar ett underskott med sammanlagt 26,0 mnkr.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola redovisar ett sammanlagt överskott om 81,9 mnkr före och 61,7 mnkr efter resultatdispositioner. Överskotten består främst av reserver, lägre lokalkostnader än budget samt ett överskott gällande kostnaderna för utbetalning av peng till skolor. Orsaken till överskottet för utbetalning av peng är en lägre snittpeng än budgeterat, vilket innebär att en större andel av eleverna går på högskoleförberedande program, jämfört med budget. Gymnasieskolorna redovisar i sina inlämnade prognoser ett underskott om 19,6 mnkr som efter planerad extrautbetalning förbättras och blir ett överskott om 20,4 mnkr.

Investeringar

Nämnden beräknar att de totala investeringsutgifterna för 2021 kommer att uppgå till 127 mnkr, vilket innebär att nämndens budget för investeringar är i balans.

Prognosen för de fördelade investeringsmedlen beräknas följa tilldelade budgetanslag. Således beräknas prognosen för grundskolorna bli 50,0 mnkr och för gymnasieskolorna bli 17,5 mnkr.

Nytableringsstödet beräknas till 48,0 mnkr inom grundskoleverksamheten och 8,5 mnkr inom gymnasieverksamheten i VP 2021. Nytableringsstöd syftar till att stimulera skolorna

till egna kapacitetshöjande åtgärder, vilka leder till att skolans totala kapacitet höjs. I samband med den ökade elevtillströmningen är behovet stort. Därtill kommer 3,0 mnkr som fördelas av central förvaltning.

Kapitalkostnader

I driftbudgeten ingår kapitalkostnader på befintliga ej avskrivna anläggningstillgångar och på beräknade framtida investeringar. Utfallet för dessa kostnader per augusti är 66,9 mnkr. Prognosen är 124 vilket är samma som budgetramen.

Omslutningsförändringar sammanlagt

Med omslutningsförändring avses en ökad/minskad kostnad eller utgift som har ett direkt samband med en ökad/minskad intäkt eller inkomst. Omslutningsförändringar består normalt enbart av driftskostnader till följd av ökade intäkter.

Sammanlagt uppgår omslutningsförändringarna till 74,6 mnkr netto. De består intäkter från statsbidraget för "Skolmiljarden" om 9,5 mnkr, ytterligare ersättning från staten för sjuklönekostnader om 20 mnkr, det nya statsbidraget för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden om 20 mnkr, statsbidrag för diplomatbarn om 5,1 mnkr samt statsbidraget för lärarassistenter som blir cirka 20 mnkr mer än budget.

Budgetjusteringar

Stadens nämnder kan ansöka om budgetjustering för investeringar som syftar till trygghetskapande åtgärder. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden ansöker 1,5 mnkr av medlen för trygghetskapande åtgärder, i form av passersystem vid Blackebergs gymnasium, i enlighet med bilaga 6.

Uppföljning av driftbudget, per verksamhetsområde

Förskola

Drift, netto, mnkr	Budget (VP)	Prestationsförändring	Prognos	Avvikelse
Förskola	2 787,2	-112,3	2 669,7	5,2

Uppföljning av driftbudget – totalt för verksamhetsområdet

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott mot budget om 5,2 mnkr. Överskottet beror till största del på lägre efterfrågan av barnomsorg på obekvämt arbetstid, vilket innebär lägre kostnader än budgeterat.

Prestationsförändringar

Antalet schablonggrundande stockholmsbarn i fristående förskolor beräknas uppgå till ett årssnitt på 19 510 barn, vilket är 1 141 barn färre än kommunfullmäktiges budget. Schablonbudgeten prognostiseras därmed minska med 112,3 mnkr.

Omslutningsförändringar

Förskoleverksamheten har inte några omslutningsförändringar i T2.

Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola

Drift, netto, mnkr	Budget (VP)	Prestationsförändring	Prognos	Avvikelse
Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola	13 870,8	179,7	13 986,3	64,2
Ingående fond från 2020				483,4
Utgående fond till 2022				-461,1
Resultat efter fonder				86,5

Uppföljning av driftbudget – totalt för verksamhetsområdet

Grundskoleverksamheten inklusive fritidshem och grundsärskola redovisar ett överskott om 64,2 mnkr före resultatdispositioner och 86,5 mnkr efter resultatdispositioner. Jämfört med T1 är det en förbättring med 37,7 mnkr före resultatdispositioner och 86,1 mnkr efter resultatdispositioner. Budgetavvikelserna består främst av ett överskott för avsatta medel för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd samt lokalkostnader.

Prestationsförändringar

Grundskoleverksamhetens schablonbudget beräknas öka med totalt 179,7 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges budget.

Elevökningen i egen regi beräknas till cirka 1 500 elever. I fristående grundskolor beräknas elevökningen till cirka 200 elever medan antal elever i andra kommuners grundskolor beräknas minska med cirka 60 elever. Detta motsvarar en schablonökning med 183 mnkr.

Antalet barn inskrivna i fritidshem beräknas minska med cirka 1 150 barn jämfört med kommunfullmäktiges budget. I minskningen ingår cirka 900 barn i egen regi och cirka 250 barn i fristående skolor och i andra kommuner. Totalt innebär volymförändringen en schablonminskning om 57 mnkr, samtidigt som föräldraintäkterna beräknas minska med 7 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges budget. Inom den öppna fritidsverksamheten beräknas barnantalet minska med cirka 400 barn, vilket motsvarar en schablonminskning om 3,3 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges budget.

Inom grundsärskolan beräknas elevantalet öka med cirka 95 elever, varav 75 i egen regi och 20 i fristående grundsärskolor och grundsärskolor i andra kommuner. Det motsvarar en schablonökning om cirka 50 mnkr.

Grundskolor i egen regi

Skolorna redovisar i sina inlämnade prognoser ett sammanlagt underskott om 26,0 mnkr före resultatdispositioner och ett underskott om 3,6 mnkr efter resultatdispositioner. Resultatenheterna redovisar ett underskott om 19,7 mnkr och anslagsenheterna ett underskott om 6,3 mnkr.

De flesta grundskolorna har en ekonomi i balans, men några av skolorna som är resultatenheter använder delar av sina upparbetade fonder. De används både till planerade inköp och till olika slags kompetensutveckling, men också för att möta ett tillfälligt underskott innan åtgärder har fått effekt. De kommer fortfarande att ha en positiv utgående fond. För de skolor

som redovisar underskott och där fondmedel inte täcker underskottet finns det ett antal olika orsaker till att ekonomin inte är i balans. Det är svårt att dra några generella slutsatser, men det vanligaste är att skolan har för höga personalkostnader i förhållande till sina intäkter eller att skolan har haft ett stort elevtapp under året. Ett aktivt arbete för en ekonomi i balans sker vid de skolor som visar underskott, främst för de som saknar fonder.

Elevantalsökningen 2021 kommer inte bli fullt lika stor som den varit tidigare år. Den avtagande elevökningen påverkar skolornas men även förvaltningens totala ekonomi. Jämfört med T1 beräknas årssnittet bli drygt 600 elever färre, vilket är en relativt sett stor förändring. Jämfört med elevantalet i VP 2021 beräknas det bli knappt 1 000 elever färre i skolorna i egen regi. Detta är dock i linje med den senaste befolkningsprognosen för staden som visar cirka 1 000 färre barn i grundskoleålder under 2021 jämfört med förra årets prognos. Det verkar som den minskade takten för elevantalsökningen inträffar tidigare än vad som tidigare gjorda prognoser visat.

Resultatenheter

Ingående fond 2021 mnkr	
Ingående fond resultatenheter 2021	483,4
Totalt ingående fond grundskola	483,4
Utgående fond 2021 mnkr	
Resultatenheter med överskott (107)	464,9
Resultatenheter med underskott (2)	-3,8
Resultatenheter med fond +/- 0 (0)	0,0
Totalt utgående fond grundskola	461,1

Grundskoleverksamhetens 109 resultatenheter har en sammanlagd ingående fond om 483,4 mnkr. Ett överskott om 461,1 mnkr beräknas föras över till 2022, vilket innebär att fonderna minskas med 22,3 mnkr.

Det är 38 resultatenheter som i sina inlämnade prognoser redovisar underskott före resultatdispositioner men endast två enheter som redovisar en negativ utgående fond. Ingen resultatenhet riskerar att avvecklas i samband med bokslutet.

Anslagsenheter

Grundskoleverksamhetens 19 anslagsenheter redovisar ett sammanlagt underskott om 6,2 mnkr. Sju enheter redovisar ett sammanlagt överskott om 3,4 mnkr, fem enheter redovisar ett nollresultat medan sju enheter redovisar ett sammanlagt underskott om 9,6 mnkr. Nio enheter har möjlighet att bli resultatenheter i samband med bokslutet 2021.

Övrigt, grundskola och grundsärskola i egen regi

Avseende lokalkostnaderna för grundskoleverksamheten prognostiseras ett överskott om 26,4 mnkr jämfört med budget. Överskottet består främst av minskade hyreskostnader om cirka 25 mnkr till följd av framskjutna eller avbrutna projekt.

Grundskola – hemkommun

För avsatta medel för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd gällande elever med omfattande behov av särskilt stöd redovisas ett överskott om 50 mnkr.

Omslutningsförändringar grundskola

Den totala omslutningsförändringen för grundskoleverksamheten är 63,7 mnkr. Omslutningsförändringen består av ytterligare ersättning om 20 mnkr från staten för sjuklönekostnader, det nya statsbidraget för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden om 20 mnkr, 3,7 mnkr mera statsbidrag än budget för diplomatbarn samt statsbidraget för lärarassistenter som blir cirka 20 mnkr mer än budget.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Drift, netto, mnkr	Budget (VP)	Prestationsförändring	Prognos	Avvikelse
Gymnasieskola och gymnasiesärskola	3 293,7	25,2	3 237,0	81,9
Ingående fond från 2020				97,2
Utgående fond till 2022				-117,4
Resultat efter fonder				61,7

Uppföljning av driftbudget – totalt för verksamhetsområdet

Verksamheten redovisar ett överskott om 81,9 mnkr före och ett överskott om 61,7 mnkr efter resultatdispositioner. Jämfört med T1 är det en förbättring med 51,9 mnkr före resultatdispositioner och 28,1 mnkr efter resultatdispositioner. Överskottet återfinns till största delen inom verksamheten i egen regi.

Prestationsförändringar

Jämfört med kommunfullmäktiges budget beräknas en sammanlagd ökning av antalet elever inom gymnasieskolan med drygt 180 elever, vilket ger en total schablonökning om 18,7 mnkr. Denna ökning jämfört med kommunfullmäktiges budget består av en minskning av antalet elever i egen regi med cirka 290 elever, vilket motsvarar en schablonminskning om 29,8 mnkr, och en ökning av antalet elever i fristående gymnasieskolor/andra kommuner med cirka 470 elever, vilket motsvarar en schablonökning om 48,5 mnkr.

Antalet stockholmselever i gymnasiesärskola jämfört med kommunfullmäktiges budget är oförändrat, en ökning med 16 elever i egen regi och en minskning med lika många i fristående skolor/andra kommuner. Schablonförändringen, 6,5 mnkr totalt, beror på en annan fördelning av elever på behovsgrupper än i kommunfullmäktiges budget och större merkostnader.

Sammanlagt uppgår prestationsförändringarna till 25,2 mnkr.

Gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i egen regi

Gymnasieskolorna i egen regi redovisar i sina inlämnade prognoser ett underskott om 19,6 mnkr före och 19,8 mnkr efter resultatdispositioner. Jämfört med tertialrapport 1 är det

en förbättring om 5,1 mnkr före och 1,2 mnkr efter resultatdispositioner. Underskottet återfinns inom anslagsenheterna.

Förvaltningen bedömer att överskott inom central förvaltning innebär att ytterligare medel motsvarande cirka 40 mnkr kan tillföras skolorna. Detta förbättrar då skolornas resultat och bedöms medföra en fondpåverkande effekt för resultatenheterna med 20 mnkr. När hänsyn tas till effekten enligt ovan, förbättras skolornas prognos och blir då ett överskott om 20,4 mnkr före resultatdispositioner och ett överskott om 0,2 mnkr efter resultatdispositioner.

Ett större arbete som syftar till att förbättra de ekonomiska resultaten för gymnasieskolorna pågår sedan en tid. Det innebär ett antal olika delprojekt för att på kort sikt vända den ekonomiska utvecklingen men även på lång sikt skapa bättre förutsättningar för skolorna. De största underskotten redovisar Stockholms byggtkniska gymnasium och Kärrtorps gymnasium. På Kärrtorps gymnasium pågår och har pågått ett arbete för att minska kostnaderna. För närvarande är fortfarande elevunderlaget lågt i förhållande till det programutbud som skolan har. Intensiva åtgärder pågår för att öka elevunderlaget på både kort och lite längre sikt. Stockholms byggtkniska gymnasium avvecklas från och med höstterminen 2021. Avvecklingskostnader är inkluderade i prognosen.

Resultatenheter

Ingående fond 2021 mnkr	
Ingående fond resultatenheter 2021	97,2
Totalt ingående fond gymnasieskola	97,2
Utgående fond 2021 mnkr	
Resultatenheter med överskott (18)	117,4
Resultatenheter med underskott (0)	
Totalt utgående fond gymnasieskola	117,4

De 18 resultatenheterna inom gymnasieverksamheten har sammanlagt en positiv ingående fond som uppgår till 97,2 mnkr. Ett överskott om 117,4 mnkr beräknas föras över till 2022, vilket innebär att fonderna ökas med 20,2 mnkr. I den utgående fonden ingår 20 mnkr i ekonomiska effekter, på grund av prognostiserad extrautbetalning till skolorna, som inte är medräknade i skolornas prognoser utan redovisas separat. När effekten av detta är medräknad redovisar resultatenheterna ett överskott om 32,8 mnkr före resultatdispositioner och ett överskott om 12,6 mnkr efter resultatdispositioner.

Anslagsenheter

Gymnasieverksamhetens 15 anslagsenheter redovisar i sina inlämnade prognoser ett sammanlagt underskott om 24,4 mnkr. Åtta enheter redovisar ett underskott om 25,9 mnkr, fyra enheter ett nollresultat och tre enheter ett överskott om 1,5 mnkr. Den prognostiserade extrautbetalningen till skolorna bedöms förbättra anslagsenheternas resultat med 12 mnkr, vilket innebär att sammanlagt underskott om 12,4 mnkr.

Övrigt, gymnasie- och gymnasiesärskola i egen regi

För centralt avsatta medel redovisas överskott som beror på ej nyttjade budgetreserver för anslagsenheterna, lägre lokalkostnader än budget, högre intäkter för interkommunala elever och statsbidrag samt överskott för mottagningsenheten Start Stockholm. Dessa överskott uppgår till drygt 60 mnkr där lokalkostnaderna står för 22,9 mnkr och reserver för anslagsenheterna uppgår till 35,3 mnkr. Dessa överskott är således grund för den extrautbetalning till skolorna som bedöms kunna göras senare under året.

Gymnasie- och gymnasiesärskola - hemkommun

Ett överskott redovisas gällande kostnaderna för utbetalning av peng till skolor. Orsaken är en lägre snittpeng än budgeterat, vilket innebär att en större andel av eleverna går på högskoleförberedande program med en lägre kostnad än yrkesförberedande program. Detta gäller både avseende elever i friskolor och i egen kommunal regi.

Även kostnaden för gymnasiesärskoleelever är lägre än budget. Orsaken är att de tillhör behovsgrupper med lägre ersättning än vad som budgeterats.

Omslutningsförändringar gymnasieskola

Den totala omslutningsförändringen är 10,9 mnkr, Den beror på intäkter från statsbidraget för ”Skolmiljarden” samt mera statsbidrag för diplomatbarn än budget om 1,4 mnkr.

Nämnd och övergripande verksamhet

Drift, netto, mnkr	Budget (VP)	Prestationsförändring	Prognos	Avvikelse
Nämnd och övergripande administration	348,4		348,4	0,0
Ingående fond från 2020				21,1
Utgående fond till 2022				-16,7
Resultat efter fonder				4,4

Uppföljning av driftbudget – totalt för verksamhetsområdet

Nämnd och övergripande verksamhet visar ett nollresultat före resultatdispositioner och ett överskott på 4,4 mnkr efter resultatdispositioner.

Fondförändringen avser Språkcentrum som prognosticerar ett underskott om 4,4 mnkr på grund av fortsatt lägre beläggning där pandemin är en del av orsaken.

Resultatenheter

Ingående fond 2021 mnkr	
Ingående fond nämnd och övergripande	21,1
Utgående fond 2021 mnkr	
Resultatenheter med underskott (1)	4,4
Totalt utgående fond nämnd och övergripande	16,7

Avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa har en positiv ingående fond som uppgår till 21,1 mnkr som beräknas minska till 16,7 mnkr till 2022.

Medel för lokaländamål – hyreskompensation för förskola

Förvaltningen har hittills under 2021 godkänt 208 ansökningar om hyreskompensation. Denna siffra kommer att öka något med anledning av enstaka tillkommande ansökningar under hösten. Antalet ansökningar har legat tämligen konstant jämfört med 2020.

Det belopp som beräknas betalas ut för 2021, är cirka 41,3 mnkr vilket understiger de cirka 43,9 mnkr som betalades ut 2020. Skillnaden kan bero på det tak för hyreskompensationen som stegvis införts från 2020. Slutlig avstämning sker i verksamhetsberättelsen.

Analys av balansräkning

Förvaltningen har periodiserat hyror, statsbidrag, timlöner samt övriga kostnader och intäkter. Förvaltningen har, liksom tidigare år, valt att periodisera kostnader och intäkter på 50 tkr eller högre. Periodiseringar i samband med tertialbokslut sköts centralt och skolorna/enheterna lämnar inte in egna beräkningsunderlag. Bokslutsinformation finns i bilaga 4.

Tillgångar

Anläggningstillgångarna har minskat marginellt mellan 2020 och 2021 från 309,5 mnkr till 295,5 mnkr. Investeringsstakten på förvaltningen är fortfarande inne i ett långsammare skede.

Kundfordringarna har minskat mellan 2020 och 2021 från 63,6 mnkr till 48,8 mnkr. Minskningen beror på stadsintern fakturering som under 2020 var större på grund av ersättning från stadsledningskontoret avseende GSIT 2.0.

Diverse kortfristiga fordringar har ökat från 924,5 mnkr till 963,7 mnkr. Ökningen beror bland annat på ökade statsbidrag avseende *Likvärdig skola* och *Lärarlönelyftet*.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat från 314,7 mnkr till 366,1 mnkr. Ökningen avser främst upplupna intäkter och interkommunal ersättning.

Kassa och bank ligger kvar på samma nivå som föregående år, 0,1 mnkr.

Skulder och eget kapital

Eget kapital har ökat från 1 081,1 mnkr till 1 192, 4 mnkr, ökningen kan hänföras till framför allt lägre leverantörsskuld och lägre upplupna kostnader än föregående år.

Långfristiga skulder har minskat från 0,1 mnkr till 0,095 mnkr och avser statligt investeringsbidrag.

Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder har ökat med 5,6 % från 11,9 mnkr till 12,5 mnkr. Förändringen kan hänföras till kortfristiga skulder som är under utredning.

Leverantörsskulder har minskat från 157,4 mnkr till 139,6 mnkr. Differensen mellan åren beror bland annat på när leverantörerna fakturerar.

Övriga kortfristiga skulder har ökat marginellt från 36,4 mnkr till 37,8 mnkr. Ökningen kan hänföras till skulder till staten avseende bland annat statsbidrag som tidigare år återbetalats till staten.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har minskat från 325,4 mnkr till 291,9 mnkr. Förändringen kan hänföras till upplupna kostnader och bland annat lägre lokalkostnader gentemot SISAB.

Jämförelse av resultaträkningen - intäkter och kostnader tertialbokslut 2 2020 och 2021

Intäkterna har ökat med 76,7 mnkr netto jämfört med samma period föregående år. Det är en ökning med 4,1 procent. Intäktsökningen avser bland annat statsbidrag med 29,8 mnkr samt övriga bidrag avseende främst arbetsmarknadsåtgärder med 28,7 mnkr, Försäljning av verksamhet och entreprenader har ökat med 14,6 mnkr samt övriga intäkter 3,6 mnkr.

Kostnaderna har ökat med totalt 282,9 mnkr jämfört med föregående år vilket motsvarar en bruttoökning med 1,9 procent.

De kostnader som ökat mest är löner inklusive personalförsäkringspålägg med 239,5 mnkr.

Kostnaderna för köp av verksamhet och entreprenader har ökat med 104,3 mnkr vilket kan förklaras av ökat antal elever i fristående skolor. Däremot har kostnaden för lokaler minskat med 60,9 mnkr. De minskade kostnaderna beror bland annat på framflyttade projekt. Övriga kostnader har minskat med 52,3 mnkr.

De finansiella kostnaderna har minskat med 0,1 mnkr och intäkterna har ökat med 0,1, mnkr.
